

Toimintakertomus ja tilinpäätös 2021

ryennia

Sisällys

Toimitusjohtajan katsaus	1
Hallituksen toimintakertomus	3
Tilinpäätös	11
Tuloslaskelma 1.1.2021 - 31.12.2021	11
Tase 31.12.2021	13
Rahoituslaskelma	15
Tilinpäätöksen liitetiedot	16
Tilinpäätöksen laatimisperiaatteet	16
Muutokset laatimisperiaatteissa	22
Konserniyhtiöt 31.12.2021	24
Tunnuslukujen laskentakaavat	25
Konsernin tulosanalyysi	27
Tunnusluvut	28
Emoyhtiön sijoitusjakauma käyvin arvoin	29
Emoyhtiön sijoitustoiminnan nettotuotto sitoutuneelle pääomalle	31
Riskit sekä riskien- ja vakavaraisuuden hallinta	33
Tuloslaskelman liitetiedot	48
Vakuutusmaksutulo	48
Vakuutusmaksutulosta vähennetyt erät	48
Henkivakuutuksen vakuutusmaksutulo ja maksetut korvaukset	49
Henkivakuutuksen lisäedut	50
Sijoitustoiminnan nettotuoton erittely	51
Liikekuluerittelyt	55
Taseen liitetiedot	57
Emoyhtiön sijoitusten käypä arvo ja arvostusero	57
Konsernin sijoitusten käypä arvo ja arvostusero	59

Kiinteistösijoitukset	60
Sijoitukset saman konsernin yrityksissä	61
Saamiset	61
Konsernin sijoitukset osakkuusyrityksissä	62
Konserniyritykset	63
Omistukset muissa yrityksissä	64
Konsernin sijoitussidonnaisten vakuutusten katteena olevat sijoitukset	68
Aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden muutokset	75
Oma pääoma	77
Velat	78
Vakuudet ja vastuusitoumukset	79
Lähipiirilainat ja -liiketoimet	80
Sijoitussidonnaisten vakuutusten vastuuvélka	80
Konsernia koskevat liitetiedot	80
Toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen allekirjoitukset	81
Tilintarkastuskertomus Keskinäinen Vakuutusyhtiö Fennian yhtiökokoukselle	82
Hallintoneuvoston lausunto	87
Hallinto	88
Hallintoneuvosto	88
Hallitus	98
Tilintarkastajat	100
Fennia-konsernin johtoryhmä	101
Keskinäinen Vakuutusyhtiö Fennian johtoryhmä	102
Lääkärit	104

Toimitusjohtajan katsaus

Maailmanlaajuinen koronapandemia vaikutti merkittäväällä tavalla Fennia-konsernin toimintaan vuonna 2021. Vaikka toimintaympäristö vakautui monelta osin aiempaan verrattuna, oli epävarmuus läsnä koko vuoden ajan. Tapasimme asiakkaitamme valtaosin etäyhteyksien välityksellä ja teimme töitä etänä, vaikka tautitilanne syksyn aikana suureksi iloksemme mahdollistikin hetkellisesti fyysisten kontaktien asteittaisen lisäämisen.

Poikkeusoloista huolimatta onnistuimme pitämään asiakastyytyväisyytemme korkealla tasolla. EPSI Ratingin Vakuutus 2021 -tutkimuksen mukaan meillä on vakuutusalan tyytyväisimmät yritysasiakkaat jo kolmantena vuonna peräkkäin. EPSI Ratingin lisäksi paransimme sijoitustamme myös Suomen Asiakkuusmarkkinointiliiton Asiakkuusindeksi 2021 -tutkimuksessa. Tutkimuksen mukaan olimme kovin nousija tarkasteltaessa asiakaskokemusta ja asiakasuskollisuutta yhdessä. Meidän visionamme on antaa alan paras asiakaskokemus ja nämä tulokset vahvistavat sen, että olemme oikealla tiellä. Lämmin kiitos asiakkaillemme tästä palautteesta.

Olen iloinen, että olemme päässeet Tulevaisuuden Fennian rakentamisessa hienosti alkuun. Olemme panostaneet jo brändiimme, kulttuuriimme ja kehittäneet sitä kautta asiakaskokemustamme. Tavoitteemme on olla ymmärrettävä vakuutusyhtiö, jolla on tulevaisuudessa ennakoinnin ja huolta pitävin asiakassuhde ja -kokemus, sekä loistavat digitaaliset kyvykkyydet.

Viime vuoden merkittävin edistysaskel oli valintamme tulevaisuuden tietojärjestelmien osalta. Rakennamme kokonaan uuden vakuutusjärjestelmäkokonaisuuden yhdessä Salesforcen ja Accenturen kanssa. Ratkaisuamme voi pitää rohkeana ja ennakkoluulottomana. Saman mittaluokan uudistusta ei ole aiemmin Suomessa nähty. Tekemämme valinnat, niin modernin teknologian kuin sen rakentamiseen valitsemiemme kumppanienkin osalta, mahdollistavat tulevaisuudessa parhaan asiakaskokemuksen toteuttamisen yhdessä asiantuntevan ja motivoituneen henkilökuntamme kanssa.

Vahinkovakuutuksessa saavutimme odotuksen mukaisen tuloksen. Maksutuottomme kehittyi ennakoitua paremmin ja riskisuhteemme ilman kertaluonteisia eriä heikkeni taloudellisen aktiviteetin lisääntyttyä. Onnistuimme tehostamaan toimintaamme merkittävästi ja pitämään kulukehityksemme erittäin maltillisena suurista investoinneista huolimatta.

Henkivakuutuksessa onnistuimme jatkamaan positiivista ja vakaata kehitystä. Panostamme erityisesti liikekustannussuhteen parantamiseen ja riskivakuutusten kasvattamiseen. Etämme näiden molempien tavoitteiden osalta positiivisesti.

Konsernin sijoitustoiminnassa saavutimme tavoitteiden mukaisen tuloksen. Olemme pystyneet huolehtimaan epävarmassa sijoitusmarkkinassa vakavaraisuudestamme, sekä hyödyntämään hyvin niitä harvalukuisia mahdollisuuksia, joita markkinat ovat tarjonneet. Vuoden loppupuolella taloustilanteen kokonaiskuva muuttui nopeasti kohonneen inflaation ja korkojen nousun seurauksena, mutta olemme hyvässä asemassa ja hyvin valmistautuneita tulevaan kehitykseen.

Tiedotimme loppuvuodesta 2021 Fennian toimitusjohtajan vaihtumisesta. Tomi Yli-Kyyny on nimitetty uudeksi toimitusjohtajaksi ja hän aloittaa tehtävässä kevään 2022 aikana. Toimittuani 20 vuotta toimitusjohtajan tehtävissä Fennia-ryhmässä, on aika kääntää katseet uuteen ja antaa seuraajan jatkaa yhtiön kehittämistä. On hienoa siirtää vastuu Tomille, kun meillä on korkea vakavaraisuus, upean ammattitaitoinen henkilöstö ja alan tyytyväisimmät yritysasiakkaat.

Kiitän asiakkaitamme ja henkilökuntaamme lämpimästi näistä vuosista. Fennialaiset ovat asiakkaidemme tukena ja apuna jatkossakin jokainen päivä. Onnea ja menestystä tulevaisuuteen!

Antti Kuljukka
konsernijohtaja

Hallituksen toimintakertomus

Fennia-konserni

Fennia-konsernin emoyhtiö, Keskinäinen Vakuutusyhtiö Fennia on suomalainen, asiakaidensa omistama vahinkovakuutusyhtiö, jonka juuret ja arvot ovat vahvasti yrittäjyydessä. Toimialaamme kuuluvat lakisääteiset ja vapaaehtoiset vahinkovakuutukset, joita tarjoamme yrityksille, yrittäjille ja kotitalouksille.

Konsernin tytäryhtiöt ovat vapaaehtoisia henki-, eläke- ja säästövakuutuksia tarjoava Vakuutusosakeyhtiö Henki-Fennia, palveluyhtiö Fennia-palvelu Oy sekä lisäksi 12 kiinteistöyhtiötä.

Fennia-konsernin liikevaihto oli 966,3 miljoonaa euroa (760,0 milj. euroa). Liikevaihdon nousuun vaikuttivat eniten sijoitustoiminnan nettotuottojen nouseminen ja vakuutusmaksutuottojen kasvaminen. Konsernin tulos ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja oli 108,8 miljoonaa euroa (116,7 milj. euroa).

Konsernin vahinkovakuutusliiketoiminnan tulos ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja oli 78,3 miljoonaa euroa (97,7 milj. euroa). Konsernin vakuutustekninen kate ennen lisäetuja ja tasoitusmäärän muutoksen jälkeen heikkeni viime vuoteen verrattuna ja oli 49,5 miljoonaa euroa (78,2 milj. euroa).

Konsernin henkivakuutusliiketoiminnan tulos ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja oli 30,5 miljoonaa euroa (19,0 milj. euroa). Vakuutusmaksutulo on kasvanut 8,4 miljoonaa euroa, merkittävä osa kasvusta perustuu sijoitussidonnaisten vakuutusten maksutulon kasvuun. Kustannukset pysyivät pitkälti samalla tasolla kuin viime vuonna.

Fennia konsernin sijoitustoiminnan nettotuotot kirjanpidossa nousivat 294,6 miljoonaan euroon (125,2 milj. euroa). Merkittävimpinä tekijöinä sijoitustoiminnan kirjanpidolliseen tulokseen, viime vuoteen verrattuna, olivat henkiyhtiön sijoitussidonnaisten sijoitusten liittyvät arvonorotukset, pienemmät arvonalentumiset, suuremmat arvonalentumisten palautukset sekä suuremmat myyntivoitot.

Alustavien laskelmien mukaan konsernin vakavaraisuusasema säilyi vahvana koko vuoden 2021 ollen vuoden lopulla tasolla 225,4 prosenttia (223,9 %).

Konsernin tunnusluvut:

	2021	2020	2019
Liikevaihto, miljoonaa euroa	966,3	760,0	996,5
Vakuutusmaksutulo, miljoonaa euroa	659,9	630,5	688,5
Liikevoitto/-tappio, miljoonaa euroa	115,0	120,2	-136,2
Voitto/tappio ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja, miljoonaa euroa	108,8	117,0	122,0
Kokonaistulos, miljoonaa euroa	53,5	247,8	-126,3
Henkilöstön keskimääräinen lukumäärä	979	1 047	1 064

Tilikauden merkittävät tapahtumat

Keväällä 2020 maailmanlaajuisesti levinnyt koronaviruspandemia vaikutti edelleen Fennian liiketoimintaympäristöön vuonna 2021. Samalla kuitenkin taloudellinen aktiviteetti yhteiskunnassa kasvoi, tämä näkyi mm. vahinkoyhtiössä vakuutustuottojen kasvuna erityisesti volyympohjaisissa vakuutuksissa ja kasvaneena vahinkokehityksenä toimeliaisuuden lisääntymisen johdosta. Pandemian johdosta liikekulut, varsinkin matkustamiseen ja edustamiseen liittyen, olivat vieläkin 2021 alle pandemian edeltävää tasoa.

Pandemiasta huolimatta henkiyhtiön liiketoiminta-alueista kaikki kehittyivät myönteisesti, joskin riskihenkivakuutusten edellisvuotinen kysyntäpyrähdyksensä tasaantui. Eläkeratkaisujen ja sijoitusvakuutustuotteiden kehitys oli vertailukautta parempaa ja asiakaspääomat kasvoivat.

Vahinkoyhtiön n. 530 henkilöä koskeneet yhteistoimintaneuvottelut aloitettiin 11.10.2021. Yhtiön tavoitteena oli organisoida ja tehostaa toimintaansa asiakaskokemuksen ja kannattavuuden parantamiseksi. Keskeisin toteutettava muutos oli yhtiön asiakaspalvelun uudelleen järjestäytyminen. Alustavien arvioiden mukaan henkilöstövähennystarve oli enintään 137 henkilöä. Yhteistoimintaneuvottelut päättyivät 30.11.2021, neuvottelujen lopputuloksena vähennystarve päättyi 69 henkilöön. Asiakaskäyntien määrä konttoreissa on vähentynyt vuosien aikana merkittävästi, kun asiakkaat ovat siirtyneet digitaalisiin kanaviin. Fennia haluaa tarjota jatkossa entistä parempaa palvelua siellä, missä asiakkaat ovat. Muutosten myötä Fennialle jäi 14 toimipistettä eri puolille Suomea. Tilinpäätös 2021 sisältää yhteistoimintaneuvotteluihin liittyviä, kertaluonteisia kuluja, 3,5 miljoonan euron edestä. Näistä 2,7 miljoonaa euroa on henkilöstökuluja ja 0,8 miljoonaa euroa muita kuluja.

Yhtiö päivitti vuoden aikana kuolevuusmallin laskentaperiaatteet. Tämän johdosta vastuuvetäjä purkautui yhteensä 25,7 miljoonalla eurolla.

Konserni on keskellä suurta liiketoiminnan muutosohjelmaa, Tulevaisuuden Fenniaa. Vuonna 2019 aloitetun ohjelman myötä Fennia painottaa tekemistään entistäkin enemmän asiakaskokemuksen kehittämiseen, visionaan antaa alan paras asiakaskokemus. Muutosohjelman ensimmäisenä näkyvänä virstanpylväänä uudistettiin Fennian brändi. Osana Tulevaisuuden Fennia-

muutosohjelmaa Fennia rakentaa, monivuotisen projektin aikana, uuden vakuutusjärjestelmäkokonaisuuden Salesforcen ja Accenturen kanssa. Nykyiset asiakashallinta ja vakuutusjärjestelmät korvataan kokonaan uudella järjestelmäkokonaisuudella. Samalla Fennia uudistaa vakuutusliiketoimintansa. Näin koko vakuutusprosessi voidaan miettiä aidosti asiakaslähtöisesti. Ta-voitteemme on olla ymmärrettävä vakuutusyhtiö, jolla on tulevaisuudessa ennakoivin ja huolta pitävin asiakassuhde ja -kokemus, sekä loistavat digitaaliset kyvykkyydet.

Vahinkovakuutusliiketoiminta

Keskinäinen vahinkovakuutusyhtiö Fennia on Suomen neljänneksi suurin vahinkovakuuttaja. Vahinkoyhtiö tarjoaa lakisääteisiä ja vapaaehtoisia vahinkovakuutuksia yrityksille, yrittäjille ja kotitalouksille. Vahinkoyhtiön voitto ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja oli 84,8 miljoonaa euroa (97,5 miljoonaa euroa).

Fennian vakuutusmaksutuotot kasvoivat 491,6 miljoonaan euroon (459,9 milj. euroa). Kasvua kertyi 6,9 prosenttia. Merkittävin osa kasvusta tulee yritysvakuutuksista. Yhtiö otti käyttöön uudet laskentaperusteet ainaisvakuutusten osalta, jonka takia vakuutusmaksuvastuu kasvoi 0,1 miljoonalla eurolla.

Korvauskulut nousivat tilivuonna 355,6 miljoonaan euroon (286,5 milj. euroa). Merkittävin nousu korvauskuluissa liittyy yritysvakuutuksiin. Yhtiö päivitti vuoden aikana kuolevuusmallin laskentaperiaatteet. Edellä mainitun takia vastuuvulkaa purkautui yhteensä 25,7 miljoonalla eurolla. Vertailukaudella yhtiö otti käyttöön uudet kollektiivisen korvausvastuun laskentaperiaatteet, tämän johdosta vastuuvulkaa purkautui tuolloin 30,7 miljoonalla eurolla.

Henkilövakuutusten vakuutusmaksutuotto oli 156,9 miljoonaa euroa (130,4 milj. euroa) ja riskisuhde 65,8 prosenttia (36,4 %). Ilman vertailukelpoisuuteen vaikuttavia eriä, riskisuhde oli 59,5 prosenttia (70,1 %).

Ajoneuvovakuutusten vakuutusmaksutuotto oli 189,6 miljoona euroa (179,3 milj. euroa) ja riskisuhde 61,2 prosenttia (65,3 %). Ilman vertailukelpoisuuteen vaikuttavia eriä, riskisuhde oli 71,2 prosenttia (65,4 %).

Omaisuusvakuutusten ja muiden lajien vakuutusmaksutuotto oli 145,0 miljoona euroa (150,1 milj. euroa) ja riskisuhde 64,9 prosenttia (53,1 %). Ilman vertailukelpoisuuteen vaikuttavia eriä, riskisuhde oli 64,9 prosenttia (53,3 %).

Liikekulut laskivat 111,7 miljoonaan euroon (114,0 milj. euroa). Tuloksessa on mukana kertaluonteisia eriä yhteensä 4,3 miljoonaa euroa liittyen liiketoiminnan uudelleenjärjestelyihin.

Fennian yhdistetty kulusuhde ilman perustekorkokulua oli 95,0 prosenttia (87,1 %), riskisuhde 63,8 prosenttia (53,1 %) ja toimintakulusuhde 31,3 prosenttia (34,0 %). Kertaerillä oikaistut vertailukelpoiset tunnusluvut olivat yhdistetyn kulusuhteen osalta 99,4 prosenttia (93,7 %), riskisuhteen osalta 69,0 prosenttia (59,8 %) ja toimintakulusuhteen osalta 30,4 prosenttia (34,0 %).

Alustavien laskelmien mukaan Fennian vakavaraisuusasema säilyi erittäin vahvana koko vuoden 2021 ollen vuoden lopulla tasolla 265,9 prosenttia (270,7 %).

Vahinkovakuutuksen tunnusluvut

	2021	2020	2019
Vakuutusmaksutulo, miljoonaa euroa	501,9	469,6	447,5
Vahinkosuhde, prosenttia	72,3	62,3	131,2
Vahinkosuhde ilman perustekorkokulua, prosenttia	72,3	62,3	128,8
Liikekulusuhde, prosenttia	22,7	24,7	35,8
Yhdistetty kulusuhde, prosenttia	95,1	87,1	167,0
Yhdistetty kulusuhde ilman perustekorkokulua, prosenttia	95,0	87,0	164,6
Liikevoitto/-tappio, miljoonaa euroa	83,8	99,9	-186,0
Kokonaistulos, miljoonaa euroa	113,6	133,2	-93,9
Henkilöstön keskimääräinen lukumäärä	905	918	919

Henkivakuutusliiketoiminta

Henki-Fennia on erikoistunut vapaaehtoiisiin henki-, eläke- ja säästövakuutuksiin sekä vakuutukselliseen varainhoitoon.

Henki-Fennia on Keskinäinen Vakuutusyhtiö Fennian tytäryhtiö 100 prosentin omistuosuudella. Henki-Fennian alakonserniin kuului tilikauden päättyessä viisi (6) yhtiön täysin omistamaa kiinteistöyhtiötä ja yksi (1) kiinteistöyhtiö, jonka omistuosuus oli 88 prosenttia. Vuoden aikana myytiin yksi (3) kiinteistöyhtiö.

Alakonsernin liikevoitto oli 28,9 miljoonaa euroa (19,8 milj. euroa) ja yhtiön liikevoitto oli 30,1 miljoonaa euroa (19,7 milj. euroa).

Henki-Fennian kokonaismaksutulo jälleenvakuuttajien osuuden jälkeen oli 168,3 miljoonaa euroa (159,9 milj. euroa). Maksetut korvaukset olivat 106,5 miljoonaa euroa (105,6 milj. euroa). Takaisinostoja oli 49,7 miljoonaa euroa (46,1 milj. euroa).

Liikekulut olivat 14,8 miljoonaa euroa (14,6 milj. euroa). Yhtiön liikekustannussuhde oli 73,2 prosenttia (82,6 %), kun tunnusluvussa huomioidaan sijoitussidonnaisen vakuutuksen sijoituskohteina olevien rahastojen palkkiotuotot.

Henki-Fennian vakavaraisuusaste oli alustavien laskelmien mukaan 193,8 prosenttia (194,3 %).

Henkivakuutuksen tunnusluvut

	2021	2020	2019
Vakuutusmaksutulo, miljoonaa euroa	169,6	160,9	241,0
Liikekustannus kuormitustulosta, prosenttia	85,0	92,7	100,1
Liikevoitto/-tappio, miljoonaa euroa	28,9	20,5	49,7
Kokonaistulos, miljoonaa euroa	-0,3	57,4	63,3
Henkilöstön keskimääräinen lukumäärä	52	52	53

Sijoitustoiminta

Vahinkovakuutusyhtiössä sijoitustoiminnan nettotuotot kirjanpidossa nousivat 74,3 miljoonaan euroon (48,6 milj. euroa). Viime vuoteen verrattuna pienentyneet arvonalentumiset sekä suuremmat arvonalentumisen palautukset paransivat tulosta 25,6 miljoonalla eurolla. Sijoitustoiminnan nettotuotto sitoutuneelle pääomalle käyvin arvoin oli 4,6 prosenttia (3,9 %). Kyseiseen nettotuottoon vaikuttaa markkinoiden korkokehitys, jonka muutos näkyy vastuuvelan suojaavien korkojohdannaisten arvostuksessa. Yhtiön sijoitustuotto käyvin arvoin ilman vastuuvelan suojaavien korkojohdannaisten arvonmuutosta oli 6,9 prosenttia (1,3 %) sijoitetulle pääomalle.

Henkiyhtiössä sijoitustoiminnan nettotuotot kirjanpidossa oli 226,7 miljoonaa euroa (78,3 milj. euroa), josta sijoitussidonnaisten vakuutusten nettotuoton osuus oli 207,6 miljoonaa euroa (68,0 milj. euroa). Myyntituottoja kertyi 38,3 miljoonaa euroa enemmän kuin viime vuonna. Viime vuoteen verrattuna myös pienemmät arvonalentumiset, suuremmat arvonalentumisten palautukset sekä arvonkorotukset paransivat tulosta 102,1 miljoonalla eurolla. Sijoitustoiminnan nettotuotto sitoutuneelle pääomalle käyvin arvoin oli -1,5 prosenttia (6,0 %). Negatiiviseen nettotuottoon vaikuttaa markkinoiden korkokehitys, jonka muutos näkyy vastuuvelan suojaavien korkojohdannaisten arvostuksessa. Yhtiön sijoitustuotto käyvin arvoin ilman vastuuvelan suojaavien korkojohdannaisten arvonmuutosta oli 14,4 miljoonaa euroa (12,0 milj. euroa), ollen 2,0 prosenttia (1,5 %) sijoitetulle pääomalle.

Fenniassa ja Henki-Fenniassa on käytössä ALM-tasehallintastrategia. Tämän johdosta yhtiöt suojaavat aktiivisesti markkinaehtoisen vastuuvelkansa arvonmuutoksia korkojohdannaisilla. Korkosuojausten tavoitteena on varmistaa pitkän vastuuvelan tuottovaateen saavuttaminen ja pienentää markkinakorkojen muutoksen epäsuotuisaa vaikutusta yhtiön markkinaehtoiseen tulokseen ja vakavaraisuusasemaan.

Korkosuojaukset on toteutettu kirjanpidollisesti suojaavina. Suojaavien johdannaisten arvonmuutoksia ei kirjata tulosvaikutteisesti suojauksen ollessa tehokkuuslaskennan määrittelemissä rajoissa. Suojaukset ovat olleet tehokkaita koko vuoden 2021 ajan. Markkinaehtoinen suojausaste laskettiin taktisesti vuoden 2021 maaliskuussa noin 80 prosentista 60 prosenttiin Fenniassa ja pidettiin noin 80 prosentissa Henki-Fenniassa. Suojausasteen 20 prosenttiyksikön lasku Fenniassa toteutettiin tulosvaikutteisilla sopimuksilla. Johdannaissopimukset on toteutettu hyvän luottoluokituksen omaavien vastapuolten kanssa. Johdannaissopimuksissa markkina-arvon muutoksia vastaan vaihdetaan vakuutta päivittäin.

Sijoitustoiminnan tunnusluvut

	2021	2020	2019
Vahinkovakuutus			
Kokonaispääoman tuotto, prosenttia	4,7	5,7	-4,2
Sijoitustoiminnan nettotuotto käyvin arvoin, miljoonaa euroa	96,9	80,5	197,2
Sijoitustoiminnan tuotto sitoutuneelle pääomalle, prosenttia	4,6	3,9	11,1
Henkivakuutus			
Kokonaispääoman tuotto, prosenttia	0,4	7,1	8,3
Sijoitustoiminnan nettotuotto käyvin arvoin, miljoonaa euroa	-12,0	48,6	56,6
Sijoitustoiminnan tuotto sitoutuneelle pääomalle, prosenttia	-1,5	6,0	7,6

Yritysjohdo ja henkilöstö

Kertomusvuonna Fennian hallitukseen kuuluivat jäseninä Mikael Ahlbäck (puheenjohtaja), Jyrki Mäkynen (varapuheenjohtaja), Henry Backlund, Johanna Ikäheimo, Juha-Pekka Kallunki, Anni Ronkainen, Risto Tornivaara ja Tomi Yli-Kyyny. Hallituksen kokoonpanoon on tullut muutoksia, kun Tomi Yli-Kyyny lopetti hallituksen jäsenenä 31.12.2021.

Hallitus piti kertomusvuoden aikana yhteensä 15 kokousta. Jäsenten läsnäoloprosentti oli 98 prosenttia.

Yhtiön toimitusjohtajana on toiminut konsernijohtaja Antti Kuljukka.

Konsernin palveluksessa oli vuonna 2021 keskimäärin 979 henkilöä (1047), joista emoyhtiön palveluksessa oli keskimäärin 905 henkilöä (918).

Palkitseminen

Palkitsemisen lähtökohtana Fennia-konsernissa on kannustava, oikeudenmukainen, kohtuullinen sekä konsernin ja konserniyhtiöiden lyhyen ja pitkän tähtäimen etujen mukainen johdon ja henkilöstön palkitseminen. Palkitsemisjärjestelmät perustuvat ennalta määriteltujen, konsernin strategisista tavoitteista johdettujen tavoitteiden saavuttamiseen. Tämän tavoitteen saavuttamiseksi konsernille on laadittu palkitsemisperiaatteet (ml. palkkapolitiikka). Fennia-konsernin periaateasiakirjoissa määritellään kaikkien fennialaisten palkan ja palkkioiden määräytymisen periaatteet. Fenniassa palkitsemisperiaatteet ja palkkapolitiikka nähdään kokonaisuutena, johon vaikuttavat mielenkiintoisen ja riittävän haastavan tehtäväkentän lisäksi hyvä johtaminen, henkilöstöedut ja rahallinen palkitseminen. Palkitsemisperiaatteista ja palkkapolitiikasta selviää myös se, miten jokainen fennialainen voi itseään ja omaa toimintaansa kehittämällä vaikuttaa palkkakehitykseensä, ja mitkä ovat palkka- ja palkkioasioihin liittyvät vastuut yhtiössä.

Palkitsemisjärjestelmien rakentamisessa ja kehittämisessä huomioidaan konsernin sekä yhtiön liiketoimintastrategia, tavoitteet ja arvot, ja yhtiön pitkän aikavälin etu sekä riskienhallinta. Lisäksi huomioidaan yhtiön liiketoiminnan jatkuvuus ja harjoittaminen ammattitaitoisesti sekä

terveiden ja varovaisten liikeperiaatteiden mukaisesti. Palkitsemisjärjestelmissä on muun muassa ennalta määrätty palkkiomaksimit, jotka rajoittavat palkkion enimmäismäärän ja force majeure -ehto, joka antaa hallitukselle oikeuden järjestelmien muuttamiseen kesken kauden, jos yhtiön taloudellinen asema on vaarantunut tai olosuhteet ovat muutoin muuttuneet merkittävästi. Palkkioista päätettäessä noudatetaan "yhden yli" -periaatetta eli päätöksentekijänä palkitsemisasioissa on pääsääntöisesti palkittavan henkilön esihenkilön esihenkilö.

Fennia-konsernin palkitsemisessa kiinnitetään huomiota myös siihen, että palkitseminen kannustaa henkilöstöä vastuulliseen toimintaan ja edistää hyvän hallintotavan mukaisesti toimimista. Tällaisia tekijöitä ovat esimerkiksi tuotteiden vastuullisuus, asiakastyytyväisyys, asiakas- ja palveluprosessien sujuvuus ja säännöstenmukaisuus. Palkitsemiseen ei oikeuta toiminta, jossa on rikottu sääntelyvelvoitteita, Fennia-konsernin periaatteita tai ohjeita tai toimittu eet- tisten toimintatapojen vastaisesti.

Konsernirakenne

Keskinäisen Vakuutusyhtiö Fennian konsernitilinpäätökseen yhdistellään yhtiön 100-prosent- tisesti omistama Vakuutusosakeyhtiö Henki-Fennia alakonsernitilinpäätöksen perusteella.

Konsernitilinpäätökseen on yhdistelty eFennia Oy, josta Fennian omistusosuus on 20 prosent- tia ja äänioikeus 63,6 prosenttia sekä Fennian 100-prosenttisesti omistama Fennia-palvelu Oy. Tämän lisäksi konserniin yhdistellään 12 kiinteistöosakeyhtiötä.

Riskien- ja vakavaraisuuden hallinta

Fennian konsernin riskien- ja vakavaraisuuden hallinnan perustana toimii konserniyhtiöiden hallituksissa vahvistetut riskien- ja vakavaraisuuden hallinnan periaatteet. Fennia-konsernissa riskienhallinnalla tarkoitetaan koordinoituja strategioita, prosesseja, periaatteita ja toimenpi- teitä, joilla konserniin ja konserniyhtiöihin kohdistuvat riskit tunnistetaan, mitataan, hallitaan, seurataan ja raportoidaan. Vakavaraisuuden hallinnalla puolestaan tarkoitetaan strategioita, prosesseja, periaatteita ja toimenpiteitä, joilla ohjataan ja määritetään konserniyhtiöiden ja konsernin riskinkantokyky, riskinottohalukkuus ja riskinsietokyky sekä keskeisten riskien ra- joitukset.

Riskienhallintajärjestelmän ohjausmalli perustuu ns. kolmen puolustuslinjan malliin, jota on tarkemmin kuvattu riskienhallintaa koskevassa liitetiedossa. Riskien- ja vakavaraisuuden hal- lintaa koskevien tehtävien valmistelua, ohjaamista, koordinoitua ja tiedon välittämistä varten konsernissa toimii riskienhallinnan johtoryhmä. Vakuutusyhtiöiden taseen hallintaa varten ko- koontuu konsernitasoinen tasehallintakomitea (ALCO).

Sijoitustoiminta perustuu yhtiöiden hallituksissa hyväksyttyihin ALM-suunnitelmiin, joissa määritellään muun muassa sijoitusallokaatio ja sijoitustoiminnan käytännön toimijoiden vas- tuut ja valtuudet. Sijoitusallokaatioita määrättäessä otetaan huomioon yhtiöiden riskinkanto- kyky.

Riskeistä sekä riskien- ja vakavaraisuuden hallinnasta on laadittu tilinpäätöksen liitetieto, jossa on selvitetty Fennia-konsernin merkittävimmät riskit sekä riskien- ja vakavaraisuuden hallinnan yleiset periaatteet.

Selvitys muista kuin taloudellisista tiedoista

Fennia julkaisee erillisen selvityksen muista kuin taloudellisista tiedoista. Kertomus julkaistaan Fennian verkkosivuilla www.fennia.fi.

Yhteiskuntavastuuraaportti

Fennia julkaisee erillisen yhteiskuntavastuuraaportin. Raportti julkaistaan Fennian verkkosivuilla www.fennia.fi.

Vakavaraisuutta ja taloudellista tilaa koskeva kertomus

Fennian, Henki-Fennian ja Fennia-konsernin vakavaraisuutta ja taloudellista tilaa koskeva kertomus julkaistaan viimeistään 8.4.2022 Fennian verkkosivuilla www.fennia.fi.

Olennaiset tapahtumat tilikauden päättymisen jälkeen

Fennian toimitusjohtaja Antti Kuljukka on ilmoittanut lopettavansa nykyisessä toimessa työskenneltyään konsernissa toimitusjohtajana lähes 20 vuotta. Uudeksi toimitusjohtajaksi on valittu vakuutusosalalle palaava diplomi-insinööri Tomi Yli-Kyyny, hän aloittaa tehtävässään keväällä 2022 aikana. Kuljukka jatkaa toimitusjohtajana vaihdokseen asti.

Näkymät alkaneella tilikaudella

Fennia-konserniin kuuluvan vahinkovakuutusliiketoiminnan arvioidaan vuonna 2022 raportoitavan yhdistetyn kulusuhteen, joka on samaa tasoa kuin vertailuvuonna, ilman vertailukelpoisuuteen vaikuttavia eriä. Henkivakuutuksen operatiivisen tuloksen vuonna 2022 arvioidaan olevan vertailuvuoden mukainen. Pääomamarkkinoiden kehitys vaikuttaa merkittävästi Fennia-konsernin tulokseen.

Hallituksen ehdotus voiton käytöstä

Keskinäinen Vakuutusyhtiö Fennian voitonjakokelpoiset varat olivat 470 401 838,62 euroa. Yhtiön tilikauden voitto oli 67 110 488,28 euroa. Hallitus ehdottaa yhtiökokoukselle, että tilikauden voitto siirretään varmuusrahastoon.

Tilinpäätös

Tuloslaskelma 1.1.2021 - 31.12.2021

Luvut ovat tuhansina euroina.

	Emoyhtiö 2021	Emoyhtiö 2020	Konserni 2021	Konserni 2020
Vakuutustekninen laskelma				
Vahinkovakuutus				
Vakuutusmaksutuotot				
Vakuutusmaksutulo	501 910	469 566	501 910	469 566
Jälleenvakuuttajien osuus	-7 014	-5 604	-7 014	-5 604
	494 896	463 962	494 896	463 962
Vakuutusmaksuvastuun muutos	-3 155	-4 226	-3 155	-4 226
Jälleenvakuuttajien osuus	-186	139	-186	139
Vakuutusmaksutuotot yhteensä	491 555	459 875	491 555	459 875
Korvauskulut				
Maksetut korvaukset	-368 627	-352 061	-368 551	-352 061
Jälleenvakuuttajien osuus	1 868	2 394	1 868	2 394
	-366 759	-349 667	-366 683	-349 667
Korvausvastuun muutos	9 031	63 277	9 031	63 277
Jälleenvakuuttajien osuus	2 145	-97	2 145	-97
	11 176	63 180	11 176	63 180
Korvauskulut yhteensä	-355 583	-286 486	-355 507	-286 486
Liikekulut	-111 714	-114 037	-112 469	-113 846
Vakuutustekninen kate ennen tasoitusmäärän muutosta	24 258	59 352	23 580	59 543
Tasoitusmäärän muutos	-5 526	-2 045	-5 526	-2 045
Vakuutustekninen kate	18 732	57 307	18 054	57 498
Vakuutustekninen laskelma				
Henkivakuutus				
Vakuutusmaksutulo				
Vakuutusmaksutulo			169 615	160 941
Jälleenvakuuttajien osuus			-1 312	-1 073
Vakuutusmaksutulo yhteensä			168 304	159 868
Osuus sijoitustoiminnan nettotuotosta			225 583	78 888
Muut vakuutustekniset tuotot				
Korvauskulut				
Maksetut korvaukset			-106 528	-105 804
Jälleenvakuuttajien osuus			50	166
			-106 478	-105 638
Korvausvastuun kokonaismuutos			-8 638	-3 168
			-8 638	-3 168

Tilinpäätös

	Emoyhtiö 2021	Emoyhtiö 2020	Konserni 2021	Konserni 2020
Korvauskulut yhteensä			-115 116	-108 806
Vakuutusmaksuvastuun muutos				
Vakuutusmaksuvastuun kokonaismuutos			-235 456	-96 328
			-235 456	-96 328
Liikekulut			-12 556	-14 383
Vakuutustekninen tulos			30 758	19 240
Muu kuin vakuutustekninen laskelma				
Vahinkovakuutuksen tekninen kate			18 054	57 498
Henkivakuutuksen tekninen tulos			30 758	19 240
Sijoitustoiminnan tuotot	103 661	100 371	198 057	159 190
Sijoitusten arvonnkorotus	0	0	164 796	91 584
Sijoitustoiminnan kulut	-29 326	-51 806	-62 942	-119 642
Sijoitusten arvonnkorotusten oikaisu	0	0	-5 271	-5 886
	74 335	48 564	294 641	125 246
Sijoitustoiminnan nettotuotto-osuuden siirto			-225 583	-78 888
Muut tuotot				
Sijoituspalvelutoiminnan tuotot	0	0	8	5 696
Muut	-254	-431	1 589	1 008
	-254	-431	1 596	6 704
Muut kulut				
Sijoituspalvelutoiminnan kulut	0	0	-4	-4 292
Fuusiotappion/liikearvon poistot	-7 937	-7 937	-7 657	-7 657
Muut	-42	-10	-3 000	-1 141
	-7 979	-7 947	-10 661	-13 089
Voitto varsinaisesta toiminnasta	84 833	97 493	108 804	116 710
Osuus osakkuusyritysten voitosta/tappiosta	0	0	0	5
Voitto ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja	84 833	97 493	108 804	116 716
Tilinpäätössiirrot				
Poistoeron muutos	70	660	0	0
Tuloverot				
Tilikauden verot	-17 914	-13 983	-24 153	-18 532
Aikaisempien tilikausien verot	122	241	193	350
Laskennalliset verot			459	-2 468
	-17 792	-13 742	-23 502	-20 650
Vähemmistöosuudet	0	0	-67	-258
Tilikauden voitto	67 110	84 411	85 236	95 808

Tase 31.12.2021

Vastaavaa

Luvut ovat tuhansina euroina.

	Emoyhtiö 2021	Emoyhtiö 2020	Konserni 2021	Konserni 2020
Aineettomat hyödykkeet				
Aineettomat oikeudet	54 897	62 834	0	0
Muut pitkävaikutteiset menot	5 865	7 544	9 567	10 818
Liikearvo	0	0	52 018	59 675
Ennakkomaksut	5 014	46	5 885	1 283
	65 776	70 424	67 470	71 775
Sijoitukset				
Kiinteistösijoitukset				
Kiinteistöt ja kiinteistöosakkeet	156 493	162 516	272 558	290 783
Kiinteistösijoitusrahastot	45 500	45 378	54 719	53 715
Lainasaamiset saman konsernin yrityksiltä	60 485	66 754	0	0
Lainasaamiset omistusyhteyksyrityksiltä	7 757	0	12 028	2 448
	270 235	274 648	339 305	346 946
Sijoitukset saman konsernin yrityksissä ja omistusyhteyksyrityksissä				
Osakkeet ja osuudet saman konsernin yrityksissä	53 222	53 222	0	0
Osakkeet ja osuudet osakkuusyrityksissä	0	0	0	1 477
	53 222	53 222	0	1 477
Muut sijoitukset				
Osakkeet ja osuudet	860 410	808 631	1 083 435	1 056 838
Rahoitusmarkkinavälineet	563 240	568 666	961 908	966 346
Kiinnelainasaamiset	23 571	26 289	24 371	27 089
Muut lainasaamiset	30 679	33 239	31 489	34 049
Talletukset	0	0	0	0
	1 477 900	1 436 825	2 101 204	2 084 322
Jälleenvakuutustalletesaamiset	59	61	59	61
Sijoitukset yhteensä	1 801 416	1 764 756	2 440 568	2 432 806
Sijoitussidonnaisten vakuutusten katteena olevat sijoitukset			1 631 277	1 367 340
Saamiset				
Ensivakuutustoiminnasta				
Vakuutuksenottajilta	114 183	89 584	115 681	90 542
Jälleenvakuutustoiminnasta	920	563	970	734
Muut saamiset	77 712	88 888	87 000	101 297
Laskennalliset verosaamiset	0	0	83	149
	192 815	179 034	203 733	192 723
Muu omaisuus				
Aineelliset hyödykkeet				
Koneet ja kalusto	3 249	4 954	3 411	5 188
Tavaravarastot	339	339	352	352
	3 588	5 293	3 762	5 539
Rahat ja pankkisaamiset	37 431	49 263	68 999	88 107
	41 019	54 556	72 762	93 646
Siirtosaamiset				
Korot ja vuokrat	7 810	8 833	13 568	15 012
Muut siirtosaamiset	10 320	9 697	18 875	12 969
	18 130	18 530	32 443	27 981
	2 119 156	2 087 300	4 448 253	4 186 271

Vastattavaa

Luvut ovat tuhansina euroina.

	Emoyhtiö 2021	Emoyhtiö 2020	Konserni 2021	Konserni 2020
Oma pääoma				
Pohjarahasto	7 703	7 703	7 703	7 703
Arvonkorotusraho	583	583	583	583
Varmuusraho	403 233	318 822	403 233	318 822
Hallituksen käyttövarat	59	59	59	59
Edellisten tilikausien voitto	0	0	104 410	93 013
Tilikauden voitto	67 110	84 411	85 236	95 808
	478 688	411 577	601 223	515 987
Vähemmistöosuudet	0	0	1 391	1 590
Tilinpäätössiirtojen kertymä				
Poistoero	40	110	0	0
Vakuutustekninen vastuuvetka				
Vahinkovakuutuksen vakuutusmaksu- vastuu	163 100	159 946	163 100	159 946
Jälleenvakuuttajien osuus	-991	-1 177	-991	-1 177
	162 109	158 768	162 109	158 768
Henkivakuutuksen vakuutusmaksuvas- tuu			369 763	388 015
Vahinkovakuutuksen korvausvastuu	1 240 613	1 249 644	1 240 613	1 249 644
Jälleenvakuuttajien osuus	-14 939	-12 794	-14 939	-12 794
	1 225 674	1 236 850	1 225 674	1 236 850
Henkivakuutuksen korvausvastuu	0	0	151 504	152 530
Vahinkovakuutuksen tasoitusmäärä	121 330	115 803	121 330	115 803
Vakuutustekninen vastuuvetka yhteensä	1 509 113	1 511 422	2 030 379	2 051 967
Sijoitussidonnaisten vakuutusten vastuuvetka	0	0	1 632 154	1 368 781
Velat				
Jälleenvakuutustoiminnasta	1 307	1 694	2 165	2 451
Muut velat	84 618	119 370	125 479	189 971
Laskennalliset verovelat	0	0	6 387	6 912
	85 925	121 064	134 030	199 333
Siirtovelat	45 390	43 127	49 075	48 612
	2 119 156	2 087 300	4 448 253	4 186 271

Rahoituslaskelma

Epäsuora rahoituslaskelma

Luvut ovat tuhansina euroina.

	Emoyhtiö 2021	Emoyhtiö 2020	Konserni 2021	Konserni 2020
Liiketoiminnan rahavirta				
Voitto/tappio varsinaisesta toiminnasta	67 041	83 751	85 236	95 808
Oikaisut				
Vakuutusteknisen vastuunmuutos	-2 309	-57 048	241 786	42 448
Sijoitusten arvonalentumiset ja arvonnousut	-5 698	19 911	-164 587	-38 485
Suunnitelman mukaiset poistot	13 578	17 381	19 819	31 990
Muut tuotot ja kulut, joihin ei liity maksua	0	0	0	-5
Muut oikaisut	-30 647	-55 333	-58 803	-24 696
Rahavirta ennen käyttö pääoman muutosta	41 964	8 662	123 452	107 059
Käyttö pääoman muutos:				
Lyhytaikaisten korottomien liikesaamisten lisäys	-34 932	-16 983	-31 262	-11 176
Lyhytaikaisten korottomien velkojen lisäys	-31 346	44 796	-61 805	69 294
Liiketoiminnan rahavirta ennen rahoituseriä ja veroja	-24 314	36 475	30 385	165 178
Maksetut korot ja maksut muista liiketoiminnan rahoituskuluista	-225	-308	-106	-437
Maksetut välittömät verot	-19 322	16 792	-31 868	-21 780
Liiketoiminnan rahavirta	-43 861	52 958	-1 589	142 961
Investointien rahavirta				
Investoinnit sijoituksiin (pl. rahavarat)	-11 304	-88 764	-93 936	-175 107
Luovutustulot sijoituksista (pl. rahavarat)	48 665	41 900	82 410	45 783
Aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden sekä muun omaisuuden investoinnit ja luovutustulot (netto)	-5 332	-1 363	-5 993	-10 244
Investointien rahavirta	32 029	-48 228	-17 519	-139 567
Rahoituksen rahavirta				
Maksetut osingot/takuupääoman korot ja muu voitonjako	0	0	0	0
Rahavarojen muutos	-11 832	4 730	-19 108	3 394
Rahavarat tilikauden alussa	49 263	44 533	88 107	84 713
Rahavarat tilikauden lopussa	37 431	49 263	-10 615	88 107
	-11 832	4 730	-19 108	3 394

Tilinpäätöksen liitetiedot

Tilinpäätöksen laatimisperiaatteet

Tilinpäätös on laadittu kirjanpito-, osakeyhtiö- ja vakuutusyhtiölakien sekä vakuutusyhtiöitä valvovien viranomaisten päätöksiä, määräyksiä ja ohjeita noudattaen.

Sijoitusten kirjanpitoarvo

Rakennukset ja rakennelmat esitetään taseessa suunnitelman mukaisilla poistoilla vähennetyn hankintamenon tai sitä alemman käyvän arvon määräisinä. Kiinteistöosakkeet sekä maa- ja vesialueet esitetään taseessa hankintamenon tai sitä alemman käyvän arvon määräisinä. Rakennuksiin kohdistuvat tuloutetut arvonkorotukset poistetaan suunnitelman mukaan.

Sijoitusomaisuusluonteiset osakkeet ja osuudet esitetään taseessa hankintamenon tai sitä alemman käyvän arvon määräisinä. Käyttöomaisuusluonteiset osakkeet ja osuudet kirjataan hankintamenoon tai sitä alempaan käypään arvoon, jos arvonalentumista pidetään pysyvänä. Hankintameno lasketaan keskihintaa käyttäen.

Rahoitusmarkkinavälineet esitetään taseessa hankintamenon määräisinä. Hankintameno lasketaan keskihintaa käyttäen. Rahoitusmarkkinavälineiden nimellisarvon ja hankintamenon välinen erotus jaksotetaan korkotuotoiksi tai niiden vähennykseksi rahoitusmarkkinavälineen juoksuaikana. Vastaerä merkitään hankintamenon lisäykseksi tai vähennykseksi. Korkotason vaihtelusta aiheutuvia arvonmuutoksia ei ole kirjattu. Liikkeeseenlaskijan luottokelpoisuuteen liittyvät arvonalentumiset kirjataan tulokseen.

Lainasaamiset ja talletukset esitetään taseessa nimellisarvon tai tätä pysyvästi alemman todennäköisen arvon määräisenä.

Sijoituksista aikaisemmin tehdyt arvonalennukset palautetaan tulosvaikutteisesti enintään alkuperäiseen hankintamenoon saakka käyvän arvon noustessa.

Korkojohdannaisia käytetään (muun kuin sijoitussidonnaisten) markkinaehtoisen vastuuvelan korkoriskin suojaamiseen tulevaisuuden arvonmuutoksia vastaan yhtiön riskienhallinnan mukaisesti. Näitä korkojohdannaisia on käsitelty kirjanpidollisesti suojaavina. Suojauslaskentaa käytettäessä johdannaisten negatiivinen arvonmuutos jätetään kirjaamatta kuluksi siltä osin kuin suojattavan kohteen arvonmuutos kattaa sen ja edellyttäen, että suojaus on tehokas. Mikäli kuitenkin suojaavien korkojohdannaisten negatiivinen arvonmuutos ylittää suojattavan markkinaehtoisen vastuuvelan positiivisen arvonmuutoksen, ylitys kirjataan sijoitusten arvonalentumisiin. Korkojohdannaisista merkitään tilikauden tuotoksi ja kuluksi sopimuksen perusteella tilikauteen kohdistuvat korot. Kirjanpidollisesti suojaavien korkojohdannaisten sulkemisen yhteydessä syntyvä voitto tai tappio jaksotetaan kunkin johdannaissopimuksen juoksuajalle.

Johdannaisopimuksia käytetään myös sijoitussalkkujen suojaukseen valuuttakurssiriskiltä ja hintariskiltä soveltamalla käyvän arvon suojausta. Kirjanpidollisesti johdannaisia kuitenkin käsitellään pääasiassa ei-suojaavina, vaikka johdannaiset toimivat tehokkaina suojauksina. Tilikauden aikana sopimusten sulkemisesta ja raukeamisesta syntyneet voitot ja tappiot on kirjattu tilikauden tuotoksi tai kuluksi. Ei-suojaavasti käsitellyn johdannaisopimuksen käyvän arvon ja sitä korkeamman kirjanpitoarvon/sopimuskurssin negatiivinen erotus kirjataan kuluksi. Realisoitumattomia tuottoja ei kirjata.

Sijoitussidonnaisten vakuutusten katteena olevat sijoitukset arvostetaan käypään arvoon, ja käyvän arvon muutos merkitään tuloslaskelmaan tuotoksi tai kuluksi.

Muun omaisuuden kuin sijoitusten kirjanpitoarvo

Muina pitkävaikutteisina menoina on aktivoitu huoneistojen peruseräparannusmenot sekä tietojärjestelmien suunnittelumenot ja lisäksi taseeseen on aktivoitu liikearvo. Ne ja kalusto esitetään taseessa suunnitelman mukaisilla poistoilla vähennetyn hankintamenon määräisinä. Aktivoinneista kirjataan arvonalennuksia, mikäli aktivoinnin ei voida enää katsoa tuottavan tuloa vastaisuudessa.

Vakuutusmaksusaamiset merkitään taseeseen todennäköiseen arvoon ja muut saamiset nimellisarvoon tai tätä pysyvästi alempaan todennäköiseen arvoon. Vakuutusmaksusaamisten nimellisarvosta on vähennetty kokemuseräinen raukeaminen, jolloin saadaan niiden todennäköinen arvo. Saaminen, josta ei todennäköisesti saada maksusuoritusta, kirjataan luottotappioksi.

Suunnitelman mukaiset poistot

Suunnitelman mukaiset poistot lasketaan hankintamenosta arvioidun taloudellisen vaikutusajan mukaan tasapoistoin. Arvioidut poistoajat ovat keskimäärin seuraavat:

- Atk-ohjelmat, 3–7 vuotta
- Tietojärjestelmien suunnittelumenot, 3–10 vuotta
- Muut pitkävaikutteiset menot, 3–10 vuotta
- Liikearvo, 10 vuotta
- Toimisto-, liike- ja teollisuusrakennukset, 20–75 vuotta
- Rakennusten ainesosat, 10–20 vuotta
- Kuljetusvälineet ja atk-laitteet, 3–5 vuotta
- Konttorikoneet ja -kalusto, 7 vuotta

Sijoitusten arvonorotukset

Sijoitusomaisuusluonteisten sijoitusten arvonorotukset ja niiden oikaisut kirjataan tulovaiikutteisesti. Sijoitussidonnaisten vakuutusten katteena olevat sijoitukset arvostetaan käypään arvoon ja muutokset kirjataan tulovaiikutteisesti.

Käyttöomaisuusluonteisten sijoitusten arvonkorotukset ja niiden peruutukset kirjataan sidotussa omassa pääomassa olevaan arvonkorotusrahastoon. Rakennusten tuloutettu arvonkorotus poistetaan suunnitelman mukaan.

Sijoitusten käypä arvo

Kiinteistöjen ja kiinteistöosakkeiden arvoina käytetään korkeintaan markkinaperusteisia käypä arvoja. Kohteet arvioidaan kassavirtaan perustuvalla tuottoarvomenetelmällä. Kiinteistö-sijoitusten vuosittaiseen käyvän arvon määrittämiseen osallistuu ulkopuolinen auktorisoitu kiinteistöarvioitsija ja yhtiön omat asiantuntijat.

Tytäryrityksenä olevan henkivakuutusyhtiön osakkeiden ja osuuksien käypä arvo perustuu Embedded Value -menetelmään. Tytäryhtiön Embedded Value perustuu muunneltuun Solvenssi II -taseeseen.

Noteerattujen arvopapereiden sekä sellaisten arvopapereiden, joille on olemassa markkinat, käypänä arvona käytetään vuoden viimeisintä saatavilla olevaa jatkuvan kaupankäynnin mu-kaista kurssia tai sen puuttuessa viimeisintä kaupankäyntikurssia. Noteeraamattomien arvo-papereiden käypänä arvona käytetään todennäköistä luovutushintaa, jäljellä olevaa hankinta-menoa tai substanssiin pohjautuvaa arvoa. Pääomasijoitusrahasto-osuuksien käypänä arvona on käytetty hallinnointiyhtiön ilmoittamaa arviota rahaston käyvästä arvosta tai sen puuttu-essa hankintamenoa.

Johdannaissopimukset arvostetaan tilinpäätöspäivän markkinanoteeraukseen perustuen tai sen puuttuessa tilinpäätöspäivän swap-markkinanoteerauksista johdettuihin diskontto- ja ter-miinikorkokäyriin sekä tilinpäätöspäivän valuuttakursseihin perustuen.

Saamisten käypänä arvona käytetään nimellisarvoa tai sitä alemmaa todennäköistä arvoa.

Ulkomaanrahan määräiset erät

Ulkomaanrahan määräiset liiketapahtumat kirjataan tapahtumapäivän kurssiin. Tilinpäätök-sessä ulkomaanrahan määräiset saamiset ja velat sekä sijoitusten käyvät arvot on muutettu euroiksi käyttäen Euroopan keskuspankin julkaisemia tilinpäätöspäivän viitekursseja. Sekä tili-kauden aikana, että tilinpäätöksessä syntyneet kurssivoitot ja -tappiot merkitään kyseisten tu-lojen ja menojen oikaisueriksi tai sijoitustoiminnan tuotoiksi ja kuluiksi, mikäli kurssierot liitty-vät rahoitustapahtumiin. Vakuutusteknisen laskelman kurssieroja ei ole tuloslaskelmassa siir-retty sijoitustoiminnan tuottoihin/kuluihin. Siirtämättä jättämisellä ei ole vaikutusta tuloslas-kelman antamaan oikeaan ja riittävään kuvaan tuloksen muodostumisesta.

Henkilökunnan eläkejärjestelyt

Konserniyhtiöiden henkilöstön eläketurva on järjestetty Keskinäinen Työeläkevakuutusyhtiö Elossa ja fuusiossa siirtyneiden henkilöstön eläketurva on Eläkevakuutusyhtiö Veritaksessa. Tilivuoteen kohdistuvat eläkemenot on kirjattu suoriteperusteisesti kuluksi.

Tilinpäätössiirtojen kertymä ja laskennallisen veron käsittely

Konserniyhtiöiden tilinpäätöksissä ja konsernitilinpäätöksessä laskennalliset verovelat kirjataan kokonaisuudessaan, ja saaminen siihen määrään asti kuin on todennäköistä, että tulevaisuudessa syntyy verotettavaa tuloa, jota vastaan se pystytään hyödyntämään. Laskennalliset verot lasketaan käyttämällä tilinpäätöspäivän mennessä vahvistettua verokantaa.

Vahinkovakuutuksen maksuvastuu

Maksuvastuu määrittämisessä käytetään Pro rata-menetelmää. Rakennusvirhevakuutusten maksuvastuun määrittämisessä käytetään Pro rata-menetelmää ja 4% vuotuista inflaatio-ole-
tusta.

Pro rata-menetelmässä vakuutusmaksuvastuu lasketaan jaksottamalla vakuutusmaksusta ilman veroja ja lakisääteisiä lisiä vakuutuskaudelle kuuluva osa lineaarisesti ajan suhteessa (pro rata). Vakuutusmaksuvastuu on vakuutusmaksusta tilinpäätöskauden jälkeiseen aikaan kohdistuva osuus.

Ainaisvakuutuksille on määritetty vakuutuksittain rahastoarvot, joita vähennetään takaisinos-
tojen ja vakuutuksista maksettujen korvausten määrillä. Yhtiö tarkensi ainaisvakuutusten va-
kuutusmaksuvastuun laskentasääntöjä vuoden 2021 tilinpäätöksessä. Edellä mainitun takia ai-
naisvakuutusten vakuutusmaksuvastuu kasvoi 0,1 miljoonalla eurolla.

Vahinkovakuutuksen korvausvastuu

Korvausvastuuta laskettaessa noudatetaan sekä vakuutusyhtiölain että sosiaali- ja terveysmi-
nisteriön ja Finanssivalvonnan määräyksiä ja ohjeita.

Korvausvastuu sisältää tilivuoden jälkeen yhtiön suoritettavaksi tulevat korvausmäärät, jotka
aiheutuvat tilivuonna tai aikaisemmin sattuneista vahingoista ja muista vakuutustapahtumista.

Yhtiö otti käyttöön vuonna 2021 päivitetyn alan referenssikuolevuusmallin (K2021-malli) väes-
tökuolleisuuden osalta 75 % -luottamustasolla ja lajikohtaisten kuolevuuden korjauskertoimien
osalta turvaavilla 97,5 % -luottamustasoilla. Edellä mainitun takia vastuuvulkaa purkautui yh-
teensä 25,7 miljoonalla eurolla.

Yhtiö käyttää eläkeuotoisen vastuuvulan (tunnetut eläkevaraukset sekä kollektiivinen eläke-
varaus) laskennassa 0,0 prosentin diskonttauskorkoa pois lukien potilasvakuutuksen tapaus-
kohtaiset eläkevastuut. Potilasvakuutuksen tapauskohtaiset eläkevastuut määräytyvät Potilas-
vakuutuskeskuksen vastuuvulka-perusteiden mukaisesti. Potilasvakuutuskeskus käyttää ta-
pauskohtaisten eläkevastuiden laskennassa K2021-mallia ja 0,8 prosentin diskonttauskorkoa.
Muihin korvausvastuun osiin ei sovelleta korkoutusta.

Korvausvastuuseen kuuluu myös erikseen taseessa esitettävä tasoitusmäärä. Tasoitusmäärä
on runsasvahinkoisten vuosien varalle laskettu puskuri. Tasoitusmäärän suuruus määräytyy
Finanssivalvonnan yhtiölle vahvistamien perusteiden mukaan. Tasoitusmäärän peruste ei
muuttunut vuonna 2021.

Henkivakuutuksen vastuuvelka

Vastuuvelkaa laskettaessa noudatetaan sekä vakuutusyhtiölain että sosiaali- ja terveysministeriön ja Finanssivalvonnan määräyksiä ja ohjeita.

Vakuutusmaksuvastuu sisältää riskivakuutusten maksunsiirtovastuuta. Sijoituksien arvонkehitykseen sidottujen vakuutusten (sijoitussidonnaiset vakuutukset) vastuuvelka on sijoitusten käypä arvo eikä näihin liity laskuperustekorkoa. Muiden vakuutusten osalta vastuuvelka lasketaan vakuutuskohtaisesti ja käytettävä laskuperustekorko vaihtelee seuraavasti:

- Yksilöllisissä henki- ja eläkevakuutuksissa käytettävä laskuperustekorko on välillä 1-4,5 prosenttia, koron määrä riippuu vakuutuksen alkamisajankohdasta. Uusissa eläkevakuutus sopimuksissa laskuperustekorko on 1 prosenttia
- Kapitalisaatiosopimusten laskuperustekorko on välillä 0-1,5 prosenttia, koron määrä riippuu sopimuksen alkamisajankohdasta ja kohderyhmästä.
- Ryhmäeläkevakuutuksen laskuperustekorko on 0-3,5 prosenttia. Uudet ryhmäeläkevakuutukset ovat vuosikorollisia (laskuperustekorko on 0 prosenttia).

Laskuperustekorkovaatimuksen täyttämiseksi vastuuvelkaa on täydennetty aiemmissa tilinpäätöksissä. Korkotäydennysvastuu 31.12.2021 oli noin 86,8 miljoonaa euroa. Täydennysten ansiosta vuotuinen sijoitustoiminnalle tuleva vähimmäistuottovaade laskuperustekorkoisen vakuutuskannan osalta on 1,0 prosenttia arviolta 15 vuoden ajaksi.

Kohtuusperiaate

Vakuutusyhtiölain 13 luvun 2 §:n mukaan henkivakuutusyhtiön on noudatettava ns. kohtuusperiaatetta sellaisten vakuutusten kohdalla, joilla on vakuutus sopimuksen mukaan oikeus vakuutusten mahdollisesti tuottamien ylijäämien mukaan jaettaviin lisäetuihin. Tämä periaate edellyttää, että kohtuullinen osa näiden vakuutusten tuottamasta ylijäämästä tulee palauttaa lisäetuina kyseisille vakuutuksille, mikäli vakavaraisuusvaatimukset eivät tätä estä.

Henki-Fennian tavoitteena on antaa ylijäämän jakoon oikeutettujen vakuutusten vakuutus säästöille pitkällä aikavälillä vähintään riskittömän koron mukainen bruttotuotto. Lisäetujen jakamisessa otetaan huomioon vakuutuksen kesto ja takaisinosto-oikeus. Annettava tuotto määräytyy yhtiön sijoitusten pitkäaikaisen nettotuoton perusteella.

Vakuutuksen kokonaiskorolla tarkoitetaan vakuutus sopimuksen laskuperustekorron ja kyseiselle sopimukselle hyvitetävien lisäetujen yhteismäärää. Hyvitettävien lisäetujen määrään vaikuttaa sopimuksen laskuperustekorron taso. Kun yhtiön saama sijoitusten nettotuotto on matala, alennetaan lisäetujen tasoa. Tällöin vakuutusten, joiden laskuperustekorko on matala, kokonaiskorko voi jäädä pienemmäksi kuin vakuutusten, joiden laskuperustekorko on korkea. Kun sijoitusten nettotuotto on korkea, voivat vakuutukset, joilla on matala laskuperustekorko, saada suurempaa kokonaiskorkoa kuin vakuutukset, joilla on korkea laskuperustekorko.

Lisäetujen tasossa pyritään jatkuvuuteen, minkä johdosta sijoitustuotoista syntynyttä ylijäämää voidaan jaksottaa annettavaksi lisäetuina kyseiselle vakuutusryhmälle tulevana vuosina.

Lisäetujen tasoa rajoittavat omistajan asettamat pääoman tuottovaatimukset sekä yhtiön vakavaraisuustavoite. Vakavaraisuustavoite asetetaan sellaiseksi, että kaikki lainsäätäjän edellyttämät vakavaraisuusrajat ylittyvät ja että yhtiön on mahdollista ottaa riskiä sijoitustoiminnassa siinä määrin kuin vakavaraisuuden ylläpito, vastuuvelan tuottovaade ja omistajan tuottovaade edellyttävät.

Henki-Fennian hallitus päättää vakuutuksille annettavista lisäeduista vuosittain. Etukäteen vahvistettujen lisäetujen määrää voidaan kuitenkin muuttaa myös kesken vuoden, mikäli vakavaraisuus tai yleinen markkinatilanne sitä edellyttävät.

Riskihenkivakuutuksissa kohtuusperiaatetta sovelletaan kuolemantapausturvien ja työkyvyttömyysturvien osalta nimetyille vakuutusryhmille korotettujen korvaussummien muodossa.

Lisäetutavoitteet eivät ole sitovia, eivätkä ne ole osa yhtiön ja vakuutuksenottajan välistä vakuutussopimusta. Lisäetutavoitteet ovat voimassa toistaiseksi ja yhtiö pidättää itsellään oikeuden lisäetutavoitteiden muuttamiseen.

Kohtuusperiaatteen toteutuminen vuonna 2021

Henki-Fennian antamat lisäedut vuonna 2021 vastaavat yhtiön kohtuusperiaatteessaan asettamia tavoitteita. Vakuutuksille annettava tuotto määräytyy yhtiön sijoitusten pitkäaikaisen nettotuoton perusteella. Lisäetujen tasossa pyritään jatkuvuuteen. Lisäetuja annettaessa otetaan huomioon yhtiön vakavaraisuusasema ja korkotaso.

Pitkään jatkuneesta erittäin matalasta korkotasosta johtuen yhtiö on siirtänyt aiempina vuosina osan tuloksestaan korkotäydennysvastuuseen käytettäväksi tulevana vuosina laskuperustekorona kustantamiseen. Tilinpäätöksessä 31.12.2021 ei tehty uutta siirtoa korkotäydennysvastuuseen. Korkotäydennysvastuuta purettiin suunnitelman mukaisesti.

Uusien eläkevakuutusten laskuperustekorko on ollut jo useiden vuosien ajan matala (0 - 1 prosenttia). Lisäetujen jatkuvuuden turvaamiseksi vuoden 2017 tuloksesta siirrettiin 3,8 miljoonaa euroa tulevien lisäetujen vastuuseen käytettäväksi 0 ja 1 prosentin laskuperustekorona eläkevakuutusten lisäetujen kustantamiseen. Vuonna 2021 hyvitetty lisäkorot on kustannettu tulevien lisäetujen vastuuta purkamalla.

Riskitön korko on pysynyt alhaalla sekä lyhyiden korkojen että pitkien valtion lainojen osalta vuodesta 2009 alkaen. Henki-Fennian hyvittämä kokonaiskorko on ylittänyt selvästi vastaavan sijoitusajan riskittömän koron vuosina 2009–2021. Lisäetujen jakamisessa on otettu huomioon paitsi sopimuksen laskuperustekorko, myös vakuutuksen kesto ja takaisinosto-oikeus. Tästä johtuen eläkevakuutuksille hyvittettävä kokonaiskorko on ollut korkeampi kuin säästövakuutuksille hyvittettävä korko. Alla on taulukko Henki-Fennian hyvittämistä kokonaiskoroista vuonna 2021:

Korkotuottoisten vakuutusten vuotuiset kokonaiskorot 2021

Laskuperuste-korko	Yksilöllinen säästövakuutus	Yksilöllinen eläkevakuutus	Ryhmäeläkevakuutus	Kapitalisaatio-sopimus
4,50 %	4,50 %	4,50 %		
3,50 %	3,50 %	3,50 %	3,50 %	
2,50 %	2,50 %	2,50 %	2,50 %	2,50 %
2,00 %			2,00 %	
1,50 %	1,50 %			1,50 %
1,00 %	1,00 %	1,20 %	1,20 %	1,00 %
0,00 %			1,20 %	0,60 %

Riskihenkivakuutuksista syntynyttä ylijäämää jaetaan riskivakuutuksille vahinkotapahtuman yhteydessä maksettavina lisäsummina. Vuonna 2021 maksetut lisäsummat, 843 422 euroa, kustannettiin edellisessä tilinpäätöksessä tehtyä tulevien lisäetujen vastuuta purkamalla. Lisäksi lisäsummia varten tehtyä varausta kasvatettiin 668 422 euroa.

Muutokset laatimisperiaatteissa

Emoyhtiön laadintaperiaatetta liittyen fuusioaktiivan (liikearvon) poistoihin muutetaan, tilinpäätöksessä 2021 poistot esitetään muissa kuluissa. Vuoden 2020 vahvistetussa tilinpäätöksessä poistot esitettiin osana liikekuluja. Emoyhtiön uusi periaate vastaa muiden konserniyhtiöiden ja konsernin esittämistapaa liikearvopoistojen osalta. Muutoksella ei ole vaikutusta vuoden 2020 esitettyyn tilikauden tulokseen, laadintaperiaatteen muutos pienentää emoyhtiön liikekuluja kaudelta 1.1-31.12.2020 7.936.912,68 eurolla ja kasvattaa muita kuluja vastaavasti. Kyseisen oikaisun vaikutus emoyhtiön 2020 vertailuvuoden lukuihin on esitetty alla olevassa taulukossa.

Emoyhtiö (1 000 euroa)

	Vahvistettu tilinpäätös 2020	Laatimis-periaatteen muutos	Oikaistut vertailutiedot 2020
Liikekulut	121 974	-7 937	114 037
Muut kulut	10	7 937	7 947

Tunnusluvut on soveltuvien osin korjattu uuden laatimisperiaatteen mukaiseksi. Uusi laatimisperiaate vaikuttaa seuraavien vuoden 2020 tunnuslukujen laskentaan: liikekulusuhde, yhdistetty kulusuhde, yhdistetty kulusuhde ilman perustekorkokulua ja toimintakulusuhde. Alla taulukossa esitetty vahvistetussa tilinpäätöksessä 2020 esitetyt tunnusluvut ja muutetun laatimisperiaatteen mukaiset tunnusluvut:

Tunnusluvut

	Vahvistetun tilinpäätöksen 2020 mukaiset tunnusluvut	Oikaistut tunnusluvut 2020
Liikekulusuhde	26,5 %	24,8 %
Yhdistetty kulusuhde	88,8 %	87,1 %
Yhdistetty kulusuhde ilman perustekorkokulua	88,8 %	87,0 %
Toimintakulusuhde	35,7 %	34,0 %

Konsernitilinpäätös

Fennian konsernitilinpäätökseen on yhdistelty kaikki sellaiset tytäryhtiöt, joissa emoyhtiöllä on suoraan tai välillisesti määräysvalta. Vakuutusosakeyhtiö Henki-Fennia kuuluu konserniin tytäryhtiönä. Henki-Fennian ja sen tytäryhtiöiden yhdistely konsernitilinpäätökseen tehdään Henki-Fennian alakonsernitilinpäätöksen perusteella. Konserniin kuuluu myös Fennia-palvelu Oy ja eFennia Oy (omistusosuus 20 prosenttia, äänioikeus 63,6 prosenttia).

Konsernitilinpäätökseen yhdistellyt muut tytäryhtiöt ovat kiinteistöyhtiöitä. Konserniin kuului vuoden 2021 lopussa lisäksi 12 (14) kiinteistöyhtiötä, joista 6 (7) kuului Henki-Fennian muodostamaan alakonserniin. Vuoden aikana myytiin kaksi kiinteistöyhtiötä. Konserniin on myös yhdistelty osakkuusyhtiönä Uudenmaan Pääomarahasto Oy myyntihetkeen saakka.

Konsernitilinpäätös on laadittu emoyhtiön ja tytäryhtiöiden tuloslaskelmien, taseiden ja liitetietojen yhdistelminä, joista on eliminoitu yhtiöiden väliset saamiset ja velat, tuotot ja kulut, voitonjako sekä keskinäinen osakeomistus. Tuloksesta ja omasta pääomasta erotetaan vähemistön osuus omaksi eräkseen. Keskinäinen osakeomistus on eliminoitu hankintamenomenetelmää käyttäen. Käyttöomaisuuserille kohdistettu konserniaktiiva poistetaan kyseisen käyttöomaisuuserän poistosuunnitelman mukaisesti. Kohdistamatta jäänyt konserniliikearvo poistetaan 10 vuodessa.

Kiinteistötytäryhtiöiden kirjanpidossa osakkeiden hankinta-ajankohtana olleet arvonorotukset on peruutettu, koska niiden muodostamisperuste on vaikuttanut tytäryhtiön osakkeiden hankintahintaan.

Konsernitilinpäätökseen on yhdistelty osakkuusyriyksiinä pääomaosuusmenetelmällä yhtiöt, joiden äänivallasta konserni omistaa 20-50 prosenttia. Poikkeuksena ovat omistukset (20-50 prosenttia) keskinäisissä asunto- ja kiinteistöosakeyhtiöissä sekä yhteissijoitusyriyksissä, jotka jätetään yhdistelemättä. Yhdistelemättä jättämisellä ei ole merkittävää vaikutusta konsernin tulokseen ja vapaaseen omaan pääomaan.

Konsernin omistukset rahastoissa ovat taseessa hankintahintaisina kiinteistörahasto-osuuksina ja niiden käyvän arvon ja hankintahinnan välinen arvostusero sisältyy konsernin sijoitusten arvostuseroihin. Yhdisteleminen konsernitilinpäätökseen on tarpeetonta oikean ja riittävän kuvan antamiseksi konsernin toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta. Omistukset ovat konsernin näkökulmasta sijoituksia, joiden esittäminen sijoituksissa antaa oikeat ja riittävät tiedot konsernin kannalta.

Konserniyhtiöt 31.12.2021

Konsernitilinpäätökseen sisältyvät seuraavat tytäryhtiöt:

- eFennia Oy
- Fennia-palvelu Oy
- Kiinteistö Oy Eagle Lahti, myyty 1.7.2021
- Kiinteistö Oy Joensuun Metropol
- Kiinteistö Oy Kyllikinportti 2
- Kiinteistö Oy Televisiokatu 1
- Kiinteistö Oy Televisiokatu 3
- Kiinteistö Oy Tampereen Rautatienkatu 21
- Kiinteistö Oy Tampereen Ratapihan kulma

Vakuutusosakeyhtiö Henki-Fennian tytäryhtiöt:

- Kiinteistö Oy Teohypo
- Kiinteistö Oy Espoon Niittyrinne 1
- Kiinteistö Oy Sellukatu 5, myyty 15.1.2021
- Kiinteistö Oy Vasaraperän Liikekeskus
- Kiinteistö Oy Koivuhaanportti 1-5
- Kiinteistö Oy Mikkelin Hallituskatu 1
- Munkinseudun Kiinteistö Oy

Konsernitilinpäätökseen sisältyvät osakkuusyhtiönä:

- Uudenmaan Pääomarahasto Oy, myyty 4.6.2021

Tunnuslukujen laskentakaavat

Yleiset tunnusluvut

Liikevaihto =

Vahinkovakuutuksen liikevaihto

- + vakuutusmaksutuotot ennen jälleenvakuuttajien osuutta
- + sijoitustoiminnan nettotuotto tuloslaskelmassa
- + muut tuotot

Henkivakuutuksen liikevaihto

- + vakuutusmaksutulo ennen jälleenvakuuttajien osuutta
- + sijoitustoiminnan nettotuotto tuloslaskelmassa
- + muut tuotot

Kokonaistulos = liikevoitto (tappio) +/- taseen ulkopuolisten arvostuserojen muutos

Kokonaispääoman tuotto käyvin arvoin (%) =

- +/- liikevoitto tai tappio
- + rahoituskulut
- + perustekorkokulu
- +/- sijoitusten arvostuserojen muutos
- + taseen loppusumma
- sijoitussidonnaisten vakuutusten vastuovelka
- +/- sijoitusten arvostuserot

Tunnusluvun jakaja lasketaan tilikauden ja edellisen tilikauden taseen mukaisten arvojen keskiarvona.

Henkivakuutuksessa perustekorkokululla tarkoitetaan vakuutuksille vuoden aikana hyvitettyä takuukorkoa lisättynä/vähennettynä mahdollisilla takuukoron täydennysvastuun muutoksilla.

Vahinkovakuutuksessa perustekorkokululla tarkoitetaan diskontatun korvausvastuun purkautumisen vaikutusta yhtiön korvauskuluun sen diskontatessa pääomamuotoiset eläkkeet. Se lasketaan kertomalla vuoden alun diskontattu korvausvastuu edellisen vuoden lopussa käytetyllä perustekorolla.

Sijoitustoiminnan nettotuotto sitoutuneelle pääomalle käyvin arvoin (prosentteina)

Sijoitustoiminnan nettotuotto käyvin arvoin suhteessa sitoutuneeseen pääomaan lasketaan sijoituslajeittain ja sijoitusten yhteismäärälle ottaen huomioon kauden aikana tapahtuneet kasvirrat.

Henkilöstön keskimääräinen lukumäärä lasketaan keskiarvona kalenterikuukausien lopussa lasketuista henkilökunnan lukumääristä.

Vahinkovakuutus

Vakuutusmaksutulo = vakuutusmaksutulo ennen jälleenvakuuttajien osuutta.

Vahinkosuhde % =

$$\frac{\text{korvauskulut}}{\text{vakuutusmaksutuotot}}$$

Vahinkosuhde (ilman perustekorkokulua) % =

$$\frac{\text{korvauskulut (ilman perustekorkokulua)}}{\text{vakuutusmaksutuotot}}$$

Liikekulusuhde % =

$$\frac{\text{liikekulut}}{\text{vakuutusmaksutuotot}}$$

Tunnusluvut lasketaan jälleenvakuuttajien osuuden jälkeen.

Yhdistetty kulusuhde % = vahinkosuhde + liikekulusuhde

Yhdistetty kulusuhde (ilman perustekorkokulua) % =
vahinkosuhde (ilman perustekorkokulua) + liikekulusuhde

Henkivakuutus

Vakuutusmaksutulo = vakuutusmaksutulo ennen jälleenvakuuttajien osuutta.

Liikekustannussuhde (% kuormitustulosta) =

$$\begin{aligned} &+ \text{liikekulut ennen vakuutusten aktivoitujen hankintamenojen muutosta} \\ &+ \frac{\text{korvausten selvittelykulut}}{\text{kuormitustulo}} \end{aligned}$$

Konsernin tulosanalyysi

Luvut ovat miljoonaa euroa.

	2021	2020	2019	2018	2017
Vahinkovakuutus					
Vakuutusmaksutuotot	491,6	459,9	443,6	384,1	396,4
Korvauskulut	-355,5	-286,5	-582,0	-293,8	-294,7
Liikekulut	-112,5	-113,8	-153,5	-102,0	-100,2
Vakuutustekninen kate ennen tasoitusmäärän muutosta	23,6	59,5	-291,9	-11,7	1,5
Sijoitustoiminnan tuotot ja kulut sekä arvонkorotukset	69,1	46,4	113,8	-12,9	59,4
Muut tuotot ja kulut	-8,8	-6,0	-7,8	-0,8	0,2
Liikevoitto/-tappio	83,8	99,9	-185,9	-25,5	61,0
Tasoitusmäärän muutos	-5,5	-2,0	258,7	-15,7	-30,5
Vahinkovakuutuksen voitto/tappio ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja	78,3	97,9	72,8	-41,2	30,6
Henkivakuutus					
Vakuutusmaksutulo	168,3	159,9	239,9	163,1	165,7
Sijoitustoiminnan tuotot ja kulut sekä arvonkorotukset ja niiden oikaisut	225,6	78,9	182,9	-39,6	68,6
Maksetut korvaukset	-106,5	-105,6	-177,7	-95,5	-104,2
Vastuuvelan muutos ennen lisäetuja ja tasoitusmäärän muutosta	-243,4	-98,0	-179,8	11,1	-94,9
Liikekulut	-12,6	-14,4	-15,4	-14,7	-14,8
Vakuutustekninen tulos ennen lisäetuja ja tasoitusmäärän muutosta	31,4	20,7	50,0	24,3	20,4
Muut tuotot ja kulut	-0,3	-0,3	-0,2	-0,1	0,3
Liikevoitto	31,2	20,5	49,7	24,2	20,7
Lisäedut	-0,7	-1,5	-0,5	0,0	-4,4
Henkivakuutuksen voitto ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja	30,5	19,0	49,2	24,2	16,2
Voitto/tappio ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja	108,8	116,9	122,0	-17,0	46,8
Tuloverot ja muut välittömät verot	-23,5	-20,7	-18,8	-1,6	-6,4
Vähemmistöosuudet	-0,1	-0,3	-0,3	-0,9	-0,4
Konsernin voitto/tappio tilikaudelta	85,2	96,0	102,8	-19,5	40,0

Tunnusluvut

Luvut ovat miljoonaa euroa, prosenttia tai henkilöitä.

	2021	2020	2019	2018	2017
Konsernin tunnusluvut					
Liikevaihto	966,3	760,0	996,5	511,2	703,5
Vakuutusmaksutulo	659,9	630,5	688,5	551,0	560,4
Liikevoitto/-tappio	115,0	120,2	-136,2	-1,3	81,7
Voitto/tappio ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja	108,8	117,0	122,0	-17,0	46,8
Kokonaistulos	53,5	247,8	-126,3	-4,9	112,8
Henkilöstön keskimääräinen lukumäärä	979	1 047	1 064	1 009	1 012
Vahinkovakuutuksen tunnusluvut					
Vakuutusmaksutulo	501,9	469,6	447,5	386,9	393,7
Vahinkosuhde	72,3	62,3	131,2	76,5	74,3
Vahinkosuhde ilman perustekorkokulua	72,3	62,3	128,8	73,9	71,3
Liikekulusuhde	22,7	24,7	35,8	26,6	25,3
Yhdistetty kulusuhde	95,1	87,1	167,0	103,1	99,7
Yhdistetty kulusuhde ilman perustekorkokulua	95,0	87,0	164,6	100,6	96,6
Liikevoitto/-tappio	83,8	99,9	-186,0	-25,5	61,1
Kokonaistulos	113,6	133,2	-93,9	15,4	80,7
Kokonaispääoman tuotto	4,7	5,7	-4,2	1,2	4,9
Sijoitustoiminnan nettotuotto käyvin arvoin	96,9	80,5	197,2	27,2	78,9
tuotto sitoutuneelle pääomalle	5,0	3,9	11,1	1,6	4,7
Henkilöstön keskimääräinen lukumäärä	905	918	919	859	892
Henkivakuutuksen tunnusluvut					
Vakuutusmaksutulo	169,6	160,9	241,0	164,1	166,7
Liikekustannus kuormitustulosta	85,0	92,7	100,1	100,8	103,6
Liikevoitto	28,9	20,5	49,7	24,2	20,7
Kokonaistulos	-0,3	57,4	63,3	23,0	30,9
Kokonaispääoman tuotto	0,4	7,1	8,3	3,5	4,5
Sijoitustoiminnan nettotuotto käyvin arvoin	-12,0	48,6	56,6	17,8	24,8
Sijoitustoiminnan tuotto sitoutuneelle pääomalle	-1,5	6,0	7,6	2,4	3,3
Henkilöstön keskimääräinen lukumäärä	52	52	53	52	52

Emoyhtiön sijoitusjakauma käyvin arvoin

	Perusjakauma 31.12.2021, miljoonaa euroa	Perusjakauma 31.12.2021, prosenttia	Perusjakauma 31.12.2020, miljoonaa euroa	Perusjakauma 31.12.2020, prosenttia	Riskijakauma 31.12.2021, miljoonaa euroa (alaviite 8)	Riskijakauma 31.12.2021, prosenttia (alaviite 8)	Riskijakauma 31.12.2020, prosenttia (alaviite 8)
Korkosijoitukset yhteensä	1 308,9	60,2	1 341,0	62,5	1 308,9	60,2	62,5
Lainasaamiset (alaviite 1)	62,2	2,9	59,7	2,8	62,2	2,9	2,8
Joukkovelkakirjalainat	1 041,4	47,9	1 008,9	47,0	1 041,4	47,9	47,0
Muut rahoitusmarkkinavälineet ja talletukset (alaviite 1, 2)	205,3	9,4	272,4	12,7	205,3	9,4	12,7
Osakesijoitukset yhteensä	408,8	18,8	319,6	14,9	408,8	18,8	14,9
Noteeratut osakkeet (alaviite 3)	199,9	9,2	165,4	7,7	199,9	9,2	7,7
Pääomasijoitukset (alaviite 4)	43,9	2,0	43,9	2,0	43,9	2,0	2,0
Noteeraamattomat osakkeet (alaviite 5)	165,0	7,6	110,4	5,1	165,0	7,6	5,1
Kiinteistösijoitukset yhteensä	382,4	17,6	373,4	17,4	382,4	17,6	17,4
Suorat kiinteistösijoitukset	378,9	17,4	373,0	17,4	378,9	17,4	17,4
Kiinteistösijoitusrahastot ja yhteissijoitukset	3,5	0,2	0,3	0,0	3,5	0,2	0,0
Muut sijoitukset	72,9	3,4	112,3	5,2	72,9	3,4	5,2
Hedge-rahastosijoitukset (alaviite 6)	16,4	0,8	12,8	0,6	16,4	0,8	0,6
Hyödykesijoitukset	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Muut sijoitukset (alaviite 7)	56,5	2,6	99,5	4,6	56,5	2,6	4,6
Sijoitukset yhteensä	2 173,0	100,0	2 146,3	100,0	2 173,0	100,0	100,0
Johdannaisten vaikutus (alaviite 9)							
Sijoitukset käyvin arvoin yhteensä	2 173,0	100,0	2 146,3	100,0	2 173,0	100,0	100,0
Jvk-salkun modifioitu duraatio	1,2		1,2				

Alaviitteet:

- 1) Sisältää kertyneet korot
- 2) Sisältää rahat ja pankkisaamiset sekä kauppahintasaamiset ja -velat.
- 3) Sisältää myös sekarahastot, jos niitä ei voida kohdistaa muualle.
- 4) Sisältää pääomarahastot ja mezzanine-rahastot sekä infrastruktuurisijoitukset.
- 5) Sisältää myös noteeraamattomat kiinteistösijoitusyhtiöt.
- 6) Sisältää kaikentyyppiset hedge-rahasto-osuudet riippumatta rahaston strategiasta.
- 7) Sisältää johdannaiset ja erät, joita ei voida kohdistaa muihin sijoituslajeihin.
- 8) Riskijakauma voidaan esittää vertailukausilta sitä mukaa kun tietoa kertyy (ei taannehtivasti). Mikäli luvut esitetään vertailukausilta ja kaudet eivät ole täysin vertailukelpoisia tulee tästä antaa tieto.
- 9) Sisältää johdannaisten vaikutuksen riski- ja perusjakauman erotukseen. Johdannaisten vaikutus voi olla positiivinen tai negatiivinen. Eron korjauksen jälkeen riskijakauman loppusumma täsmää perusjakaumaan.
- 10) Suhteellinen osuus lasketaan käyttäen jakajana "Sijoitukset käyvin arvoin yhteensä" -rivin loppusummaa.

Emoyhtiön sijoitustoiminnan nettotuotto sitoutuneelle pääomalle

	Sijoitustoiminnan nettotuotot markkina-arvo 2021, miljoonaa euroa (alaviite 8)	Sitoutunut pääoma 2021, miljoonaa euroa (alaviite 9)	Tuotto- prosentti sitoutuneelle pääomalle 2021	Tuotto- prosentti sitoutuneelle pääomalle 2020	Tuotto- prosentti sitoutuneelle pääomalle 2019	Tuotto- prosentti sitoutuneelle pääomalle 2018	Tuotto- prosentti sitoutuneelle pääomalle 2017
Korkosijoitukset yhteensä	-6,6	1 294,9	-0,5	0,9	3,8	1,2	0,1
Lainasaamiset (alaviite 1)	1,5	59,0	2,6	1,3	3,0	0,0	2,7
Joukkovelkakirjalainat	-4,5	1 024,8	-0,4	1,2	4,5	0,1	-0,1
Muut rahoitusmarkkinavälineet ja talletukset (alaviite 1, 2)	-3,7	211,1	-1,7	-0,1	1,6	2,5	-0,4
Osakesijoitukset yhteensä	118,0	319,8	36,9	9,5	29,2	5,2	9,3
Noteeratut osakkeet (alaviite 3)	46,3	173,7	26,6	4,7	44,3	-10,0	9,7
Pääomasijoitukset (alaviite 4)	10,9	39,9	27,4	4,4	-2,3	13,6	24,4
Noteeraamattomat osakkeet (alaviite 5)	60,8	106,1	57,3	18,4	23,0	47,7	1,0
Kiinteistösijoitukset yhteensä	32,5	365,8	8,9	-2,6	5,5	4,1	6,1
Suorat kiinteistösijoitukset	32,2	363,0	8,9	-2,6	5,5	3,8	7,0
Kiinteistösijoitusrahastot ja yhteissijoitukset	0,4	2,8	13,4	12,3	1,6	6,2	2,5
Muut sijoitukset	-39,3	109,1	-36,0	94,4	430,3	-97,0	921,3
Hedge-rahastosijoitukset (alaviite 6)	0,7	12,9	5,1	13,5	14,6	-9,7	1,6
Hyödykesijoitukset	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Muut sijoitukset (alaviite 7)	-40,0	96,2	-41,5				
Sijoitukset yhteensä	104,6	2 089,5	5,0	4,2	11,4	1,9	4,9
Sijoituslajeille kohdistamattomat tuotot, kulut ja liikekulut	-7,7						
Sijoitustoiminnan nettotuotto käyvin arvoin	96,9	2 089,5	4,6	3,9	11,2	1,6	4,7

Alaviitteet:

- 1) Sisältää kertyneet korot
- 2) Sisältää rahat ja pankkisaamiset sekä kauppahintasaamiset ja -velat
- 3) Sisältää myös sekarahastot, jos niitä ei voida kohdistaa muualle
- 4) Sisältää pääomarahastot ja mezzanine-rahastot sekä infrastruktuurisijoitukset
- 5) Sisältää myös noteeraamattomat kiinteistösijoitusyhtiöt
- 6) Sisältää kaikentyyppiset hedge-rahasto-osuudet riippumatta rahaston strategiasta
- 7) Sisältää johdannaiset ja erät, joita ei voida kohdistaa muihin sijoituslajeihin
- 8) Raportointikauden lopun ja alun markkina-arvojen muutoksesta vähennetään kauden aikana tapahtuneet kassavirrat. Kassavirralla tarkoitetaan myyntien tai tuottojen ja ostojen tai kulujen erotusta.
- 9) Sitoutunut pääoma on yhtä kuin Markkina-arvo raportointikauden alussa plus päivittäin tai kuukausittain aikapainotetut kassavirrat

Riskit sekä riskien- ja vakavaraisuuden hallinta

1 Riskien- ja vakavaraisuuden hallinnasta yleisesti

Fennia-konsernin keskeisimmät yhtiöt ovat emoyhtiö Keskinäinen Vakuutusyhtiö Fennia (jäljempänä Fennia) sekä sen tytäryhtiö Vakuutusosakeyhtiö Henki-Fennia (jäljempänä Henki-Fennia). Fennia-konsernin riskien- ja vakavaraisuuden hallinnan kehikko kuvataan konserni-yhtiöiden hallitusten vahvistamissa periaateasiakirjoissa. Keskeisin näistä asiakirjoista on Riskien- ja vakavaraisuuden hallinnan periaatteet, jossa kuvataan sekä riskien- että vakavaraisuuden hallinnan yleiset periaatteet konsernissa.

Fennia-konsernissa riskienhallinnalla tarkoitetaan koordinoituja strategioita, prosesseja, periaatteita ja toimenpiteitä, joilla konserniin ja konserniyhtiöihin kohdistuvat riskit tunnistetaan, analysoidaan, mitataan, hallitaan, seurataan ja raportoidaan. Vakavaraisuuden hallinnalla puolestaan tarkoitetaan strategioita, prosesseja, periaatteita ja toimenpiteitä, joilla määritetään ja ohjataan konserniyhtiöiden ja konsernin riskinkantokykyä, riskinottohalukkuutta ja riskinsietokykyä sekä keskeisten riskien rajoituksia.

2 Riskien- ja vakavaraisuuden hallinnan organisointi

Fennian hallitus konsernin emoyhtiön hallituksena kantaa vastuun riskien- ja vakavaraisuuden hallinnasta ja sen sovittamisesta osaksi konsernin hallintojärjestelmää. Fennian hallituksen vastuulla on varmistaa, että konserniin kuuluvien yhtiöiden erityispiirteet ja konsernin sisäiset yhteydet (mm. sisäiset transaktiot, kaksinkertaiset pääomat, pääomien siirrettävyys ja pääomien käyttö yleensä) tulevat asianmukaisesti huomioon otetuiksi.

Fennian ja Henki-Fennian hallitukset ovat vastuussa siitä, että yhtiöt noudattavat konsernin riskien- ja vakavaraisuuden hallinnan periaatteita. Niiden vastuulla on erityisesti varmistaa, että yhtiöissä on toiminnan laatuun, laajuuteen ja monimutkaisuuteen nähden riittävällä tavalla järjestetty hallintojärjestelmä, mukaan lukien sisäinen valvonta ja riskienhallintajärjestelmä.

Muiden konserniyhtiöiden kohdalla Fennia-konsernin riskien- ja vakavaraisuuden hallinnan periaatteita noudatetaan soveltuvin osin. Muut konserniyhtiöt ovat pääosin kiinteistöyhtiöitä.

Riskien- ja vakavaraisuuden hallintaa koskevien tehtävien valmistelua, ohjaamista, koordinoimista ja tiedon välittämistä varten konsernissa toimii riskienhallinnan johtoryhmä. Ryhmän puheenjohtajana toimii konsernin riskienhallintajohtaja.

Vakuutusyhtiöiden taseen hallintaa varten kokoontuu konsernitasoinen ALCO-komitea, jonka keskeisimmät tehtävät ovat luoda vakuutusyhtiöiden hallituksille ehdotus sijoitusstrategiasta (ALM-suunnitelma), muuttaa strategiaa tarvittaessa hallitusten asettamia rajoituksia rikkomatta ja raportoida taseen riskeistä hallituksille. Komitean puheenjohtajana toimii Fennian toimitusjohtaja.

Riskienhallintajärjestelmän ohjausmalli perustuu kolmen linjan malliin, jossa:

1. Ensimmäisellä puolustuslinjalla eli liike- ja tukitoiminnoilla on ensisijainen vastuu päivittäisestä riskienhallinnasta ja riskien raportoinnista hyväksytyjen periaatteiden mukaisesti.
2. Toinen puolustuslinja vastaa muun muassa riskien- ja vakavaraisuuden hallinnan tulkinnoista, kehittämisestä, suunnittelusta ja raportoinnista sekä tukee, seuraa ja arvioi ensimmäisen puolustuslinjan riskien- ja vakavaraisuuden hallinnan prosessien implementointia.
3. Kolmannen puolustuslinjan tehtävänä on varmistaa sisäisen valvonnan sekä riskien- ja vakavaraisuuden hallinnan vaikuttavuus ja tehokkuus.

Kolmen puolustuslinjan mallissa vastuu riskien- ja vakavaraisuuden hallinnasta jakautuu seuraavasti eri toimijoiden kesken:

- Toimitusjohtaja

Toimitusjohtaja kantaa toimivan johdon tukemana yleisvastuun riskien- ja vakavaraisuuden hallinnan asianmukaisesta toteuttamisesta hallituksen päätösten mukaisesti.

- Liike- ja tukitoiminnot

Kukin liike- ja tukitoiminto vastaa ensisijaisesti päivittäisestä riskienhallinnasta ja riskien raportoinnista hyväksytyjen periaatteiden mukaisesti, seuraa oman osa-alueensa kokonaisriskiprofiilia (toisen linjan tuella) ja varmistaa konsernin riskien- ja vakavaraisuuden hallinnan dokumentaation mukaisen toiminnan osa-alueellaan.

- Aktuaaritoiminto

Vakuutusyhtiön vastuullinen vakuutusmatemaatikko vastaa aktuaaritoiminnosta ja siitä, että hinnoittelussa ja vakuutusteknisen vastuuvelan laskennassa sovellettavat vakuutusmatemaattiset menetelmät ovat asianmukaiset. Vastuullinen vakuutusmatemaatikko määrittelee myös vakuutusteknisen vastuuvelan tason. Aktuaaritoiminnolla on rooli paitsi ensimmäisen myös toisen linjan toimijana. Aktuaaritoiminto osallistuu riskienhallintajärjestelmän tehokkaaseen täytäntöönpanoon, erityisesti riskienhallintamenetelmien luomiseen, mutta myös yrityksen oman riski- ja vakavaraisuusarvion toteuttamiseen.

- Riskienhallinta

Fennia-konsernin riskienhallintatoiminto on organisoitu Riskienhallinta, compliance ja data protection -yksikköön. Riskienhallintatoiminnolla on päävastuu toisen linjan tehtävistä, ja se vastaa muun muassa riskien- ja vakavaraisuuden hallinnan tulkinnoista, kehittämisestä, suunnittelusta sekä ohjeista ja menettelytavoista. Toiminnon tehtävänä on ylläpitää kokonaisnäkemystä konserniyhtiöiden ja konsernin riskiprofiilista ja raportoida siitä yhtiön johdolle. Toiminto myös tukee hallituksen ja toimitusjohtajan sekä

liike- ja tukitoimintojen riskien- ja vakavaraisuuden hallintatyötä muun muassa osallistamalla riskienhallintajärjestelmän kehittämiseen ja arvioimalla sen toimivuutta sekä laatimalla analyysieja riskiasemaa koskevan päätöksenteon tueksi.

- Compliance

Toiseen linjaan kuuluva compliance-toiminto on organisoitu Riskienhallinta, compliance ja data protection -yksikköön. Compliance varmistaa, että toiminnassa noudatetaan sääntelyä, finanssialan itsesääntelyä sekä konsernin sisäisiä ohjeita ja että asiakassuhteissa noudatetaan asianmukaisia menettelytapoja. Se myös tunnistaa ja arvioi säädosmuutosten vaikutuksia, säännösten noudattamisen laiminlyöntiin liittyviä riskejä sekä säännösten noudattamisessa mahdollisesti esiintyneiden puutteiden estämiseksi ja korjaamiseksi tehtyjen toimenpiteiden riittävyyttä. Lisäksi compliance edistää säännösten noudattamista ennakoivalla neuvonnalla sekä kehittää sisäisiä menettelytapoja, joilla säännösten noudattamista voidaan valvoa tehokkaasti ja tarkoituksenmukaisesti.

- Sisäinen tarkastus

Sisäinen tarkastus tukee konsernia tavoitteiden saavuttamisessa tarjoamalla järjestelmällisen lähestymistavan organisaation riskienhallinta-, valvonta- sekä johtamis- ja hallintoprosessien tehokkuuden arviointiin ja kehittämiseen.

Sisäisen tarkastuksen tehtävänä on seurata ja arvioida konsernin sisäisen valvonnan ja muun hallinnon riittävyyttä ja tehokkuutta muun muassa seuraavilla osa-alueilla:

- yhtiön strategian ja tavoitteiden saavuttaminen
- vakavaraisuuden hallintaprosessin kattavuus ja luotettavuus
- riskienhallinnan tehokkuus
- resurssien käytön taloudellisuus ja tarkoituksenmukaisuus
- lakien ja määräysten sekä sisäisten toimintaperiaatteiden, suunnitelmien ja ohjeiden noudattaminen
- informaation oikeellisuus, riittävyys ja tarkoituksenmukaisuus
- omaisuuden turvaaminen.

Riskienhallintatoiminto ja compliance-toiminto on integroitu Fennia-konsernin organisaatioon tavalla, joka varmistaa niiden toiminnan operatiivisen riippumattomuuden. Ne ovat vapaita sellaisista vaikutteista, jotka voisivat vaarantaa niiden tehtävien suorittamisen objektiivisesti, tasapuolisesti ja riippumattomasti. Sisäinen tarkastus puolestaan on sekä ensimmäisen että toisen linjan toiminnoista riippumaton.

3 Riskienhallinta

Riskillä tarkoitetaan epävarmaa tapahtumaa ja sen seurausta, joka voi olla yritykselle uhka tai mahdollisuus.

Konsernin riskienhallinnan strategioiden ja prosessien kokonaisuus jaetaan seuraaviin osa-alueisiin:

1. Riskien tunnistaminen

Ensimmäisen puolustuslinjan liike- ja tukitoiminnot tunnistavat ja arvioivat toimintaa ja tavoitteita uhkaavat riskit sekä vuosisuunnittelun yhteydessä että päivittäisessä operatiivisessa toiminnassa.

2. Riskien mittaaminen

Riskien mittaamisprosessissa arvioidaan mahdollisuuksien mukaan riskien vakavuutta sekä niiden välisiä riippuvuuksia. Riskien mittaamisen tavoitteena on luoda yhteismittaiset mittarit eri riskeille ja parantaa riskien vertailtavuutta. Riskien mittaaminen ja vertailu ovat välttämättömiä siksi, että niiden avulla voidaan kohdentaa riskienhallintatoimenpiteet toiminnan kannalta oleellisimpiin riskeihin. Riskien mittaamisessa sovelletaan lähtökohtaisesti niin sanottua Value at Risk -perusteista menetelmää. Riskienhallintatoiminto koordinoi riskien vakavuuden ja riippuvuuksien mittaamista sekä mittaamisessa käytettäviä menetelmiä.

3. Riskien hallinta

Hallintaprosessissa riskit priorisoidaan ja suunnitellaan hallintatoimenpiteitä, joilla riskejä pyritään kontrolloimaan tai rajoittamaan. Ensimmäinen linja riskien omistajana toteuttaa asianmukaisen riskien hallinnan ja suunnittelee hallintatoimenpiteet. Toinen linja tukee, seuraa ja arvioi ensimmäisen linjan suorittamaa hallintaa, mutta riippumatomuuden varmistamiseksi ei osallistu operatiivisten päätösten tekemiseen. Eri riskialueilla käytettävät hallintakeinot on kuvattu jäljempänä tarkemmin.

4. Riskien seuranta

Konsernissa toteutetaan kvantitatiivista riskiseurantaa, joka koostuu erilaisista riski-indikaattoreista sekä kvalitatiivista riskiseurantaa, johon kuuluvat muun muassa suunniteltujen ja päätettyjen hallintatoimenpiteiden seuraaminen, arvioiminen ja mahdollinen testaaminen. Ensimmäinen linja varmistaa, että riskien asianmukainen seuranta on olemassa ja että riskeistä saadaan niiden hallintaa varten riittävästi tietoa. Ensimmäinen linja seuraa suunnittelemlaan ja päättämiaan hallintatoimenpiteitä sekä arvioi niiden vaikutusta. Toinen linja toteuttaa riippumatonta kvantitatiivista ja kvalitatiivista riskien seurantaa, jolla se tukee ensimmäisen linjan riskienhallintatyötä.

5. Riskien raportointi

Riskien toteutumisesta ja niiden vaikutuksista sekä läheltä piti -tilanteista raportoidaan konsernissa sovitun ilmoittamisprosessin mukaisesti. Riskienhallinta, compliance ja data protection -yksikkö raportoi riskeistä säännöllisesti asiaan kuuluville hallituksille.

Edellä kuvattuja riskienhallinnan strategioita ja prosesseja sovelletaan riskienhallinnan helpottamiseksi laaditun riskikartan kaikkiin riskialueisiin, joita ovat

- vakuutusriskit
- rahoitusmarkkinariskit
- vastapuoliriskit
- operatiiviset riskit
- kvantitatiivisten menetelmien riskit
- keskittymäriskit
- likviditeettiriski
- strategiset riskit
- maineriski
- ryhmäriskit
- kestävyysriskit.

3.1 Vakuutusriskit

Vakuutusriskit liittyvät vakuutusyhtiön perusliiketoimintaan eli vakuuttamiseen.

Merkittävimmät vakuutusriskit liittyvät riskin valintaan, myynnin ohjaukseen ja riskin hinnoitteluun, eli kyseessä on tappioriski siitä, että tulevista vakuutuskorvauksista aiheutuvat kustannukset (ml. liikekulut) ylittävät vakuutuksista saadut vakuutusmaksut. Vakuutusriskeihin sisältyvät myös suurvahinkoriskit (esimerkiksi katastrofiriski) ja jälleenvakuutussuojien asianmukaisuusriski.

Vakuutusriskeihin liittyy myös tappioriski, joka johtuu vakuutusteknisen vastuuvelan epäedullisesta arvonmuutoksesta, eli varausriski. Varausriski liittyy vastuuvelan laskennassa tehtyjen oletusten epävarmuuteen ja arvioitujen korvausmäärien, liikekulujen ja näiden kassavirtojen epäedullisiin poikkeamiin toteutuneista kuluista.

Varausriskin vakuutusteknisiin riskitekijöihin luetaan muun muassa biometriset riskit (kuolevuus-, pitkäikäisyys-, työkyvyttömyys- ja vastaavat riskit) ja erilaiset raukeamisriskit, kuten henkivakuutuksen takaisinostoriski.

Vakuutusteknistä vastuuvelkaa koskevat myös eräät rahoitusmarkkinariskit, kuten inflaatio ja diskonttokorko.

Vakuutustoiminta perustuu vakuutusriskien ottamiseen, riskien hajauttamiseen vakuutuskanan sisällä ja riskien hallintaan. Vakuutusriskin hallinnan tärkeimmät keinot ovat asianmukainen riskien valinta (vastuunvalinta), hinnoittelu ja vakuutusehdot sekä jälleenvakuutussuojan hankkiminen.

Vastuunvalinnalla ohjeistetaan myyntiä ja varmistetaan vakuutustoiminnan kannattavuutta. Vastuunvalintaa hallitaan tutkimalla tilastollisesti aiempia vahinkotapauksia, jotka ovat myös perustana hinnoittelulle. Vastuunvalintaohjeissa määritellään, millaisia riskejä voidaan vakuuttaa ja miten suuria vakuutusmääriä sallitaan.

Vakuutusriskien hinnoittelussa pyritään riskivastaavuuteen asettamalla sitä korkeampi hinta, mitä suurempi riski on kyseessä ja päinvastoin. Hinnoittelun lähtökohtana on tietovaraston oikeellisuus ja riittävyys sekä se, että vakuutettava kohde tunnetaan riittävän hyvin. Ainoastaan

tältä pohjalta voidaan tehdä asianmukaiset riskianalyysit ja päättää riittävästä vakuutusmaksun tasosta.

Vakuutusehtojen merkitys vakuutusriskin rajoittamisessa on olennainen. Vakuutusehdoissa määritellään muun muassa vakuutus sopimuksen kattavuus ja korvausten rajoitukset. Vakuutusriskin hallinnassa on tärkeää, että ei-toivotut riskit suljetaan pois tai rajoitetaan sopimusteitse toivotulle tasolle.

Vahinkovakuutuksessa eräistä vakuutuslajeista, kuten lakisääteisestä tapaturmavakuutuksesta ja liikennevakuutuksesta, on erityislainsäädäntöä, jossa on määritelty vakuutusturvan kattavuus, mikä estää vakuutusehtojen muuttamisen siltä osin. Lakisääteisessä tapaturmavakuutuksessa ja liikennevakuutuksessa on myös säädöksiä, jotka rajoittavat vakuutusyhtiön vastuuta. Eläkemuotoisten korvausten inflaatoriski ja sairaanhoitokuluihin liittyvät pitkäaikaiset korvausriskit on siirretty vakuutusalan yhteisesti kustannettaviksi niin sanotun jakojärjestelmän kautta.

Vastuuvelan laskennassa sovelletaan erilaisia kvantitatiivisia menetelmiä, jotka ovat varausriskin hallinnassa keskeisessä asemassa. Menetelmien lisäksi käytettävien tietojen riittävyys ja laatu sekä niiden hallinta vaikuttavat olennaisesti varausriskin luonteeseen.

Henkivakuutuksessa lainsäädäntö rajoittaa henkivakuutusyhtiön oikeutta korottaa vakuutusmaksuja tai muuttaa sopimusehtoja. Tällöin sopimusten pituus vaikuttaa varausriskin biometristen riskien tasoon. Mikäli tehdyt olettamukset osoittautuvat riittämättömiksi eivätkä vakuutusmaksut ole muutettavissa, on vastuuvelkaa täydennettävä odotettavissa olevaa tappiota vastaavalla määrällä.

Suurilta vahingoilta ja vahinkotapahtumilta suojaudutaan ja niitä hallitaan ottamalla jälleenvakuutuksia. Suurvahinkoriskien hallinnassa on tärkeää, että menevän jälleenvakuutuksen rakenne ja omalle vastuulle jäävä osa riskeistä/vahingoista mitoitetaan vakavaraisuuteen ja vakuutusvelvoitteisiin nähden sopivaksi, jotta tehokas riskinsiirto toteutuu.

Jälleenvakuutuksen käyttöön liittyy liitännäisriskejä, kuten jälleenvakuutuksen saatavuus-, hinta- ja vastapuoliriski. Jälleenvakuutusriskiä ja siihen liittyvää vastapuoliriskiä pienennetään vahinkovakuutustoiminnassa siten, että jälleenvakuuttajaksi hyväksytään vain riittävän vakavaraisuusluokituksen omaava yhtiö. Lisäksi asetetaan rajoituksia sille, kuinka suuria osuuksia yksittäisellä jälleenvakuuttajalla voi jälleenvakuutusohjelmassa olla. Henkivakuutustoiminnassa menevän jälleenvakuutuksen käyttö on vähäistä ja keskittyy sen takia muutamiin vastapuoliin.

Määrällisiä tietoja Fennian tilinpäätöksen vastuuvelan riskimuuttujista

Muutoksen vaikutus vastuovelkaan ilman tasoitusmäärää:

Inflaatoriski	Kasvaa 1 %	+13 milj. euroa
Kuolevuus	Keski-ikä pidentyy 1 v.	+32 milj. euroa
Diskonttokorko	Nousee 1 %-yksikköä	-146 milj. euroa

3.2 Rahoitusmarkkinariskit

Rahoitusmarkkinariskillä tarkoitetaan tappioriskiä, joka johtuu suoraan tai välillisesti rahoitusmarkkinoiden muuttujien, kuten korkojen, osakkeiden, kiinteistöjen, valuuttakurssien ja koromarginaalien, arvojen tason ja volatiliteetin heilahteluista.

Sijoitustoiminta ja tasehallinta ovat rahoitusmarkkinariskien hallinnassa erityisasemassa. Merkittävimmät riskit liittyvät sijoitusten arvojen alenemiseen ja sijoitusten yhteensopimattomuuteen vakuutusteknisen vastuuvelan luonteen kanssa (ns. ALM-riski).

Tasehallintastrategia pohjautuu seuraaviin periaatteisiin:

- Toimintaa ohjaa markkinaehtoisen oman pääoman tuotto.
- Kaikkia taseen riskejä ja niiden kantamisesta saatavaa tuottoa seurataan aktiivisesti.
- Vakuutettujen edut ja toiminnan jatkuvuus pyritään turvaamaan korkealla todennäköisyydellä.

Tavoitteiden saavuttamiseksi sijoitusomaisuus on jaettu kolmeen pääosaan:

- Suojaussalkku

Suojaussalkulla suojataan markkinaehtoisen vakuutusteknisen vastuuvelan markkinariskit (pääosin korkoriski) tietyille vaihteluvälille sekä tavoitellaan maltillista lisätuottoa aktiivisella luottoriskin valinnalla ja taktisella korkonäkemyksellä. Suojaussalkun antama tasesuoja mahdollistaa riskinoton sijoitussalkussa.

Suojaussalkun varat sijoitetaan pääosin korkeasti luokiteltuihin lyhyisiin yrityslainoihin, rahamarkkinainstrumentteihin ja koronvaihtosopimuksiin. Suojaussalkkuun luetaan lisäksi mukaan konsernin kassanhallinta.

- Sijoitussalkku

Sijoitussalkussa on kaikki muu sijoitusvarallisuus, jota ei ole kohdistettu suojaus- tai strategiseen salkkuun. Sijoitussalkun tavoitteena on tarjota hyvä tuotto-riskisuhde ja pitkän aikavälin tuottotaso. Sijoitussalkku jakautuu edelleen likvidiin ja epälikvidiin osaan.

Likvidin sijoitussalkun varat kohdistuvat pääosin osake- ja korkomarkkinoille. Sijoitussalkun likvidiin osaan asetetaan kullekin omaisuuslajille neutraali tavoitepaino salkussa ja omaisuuslajin tuottokehitystä kuvaava vertailuindeksi. Neutraali allokaatio määrätään vuosittain ALM-suunnitelmassa perustuen tuotto- ja riskinäkemykseen tulevalle vuodelle sekä yhtiön riskinotto- ja -haluun.

Epälikvidi osa sijoitussalkusta kohdistuu pääosin kiinteistöihin ja listaamattomiin osake- ja korkosijoituksiin. Epälikvidin osan tarkoituksena on tuoda absoluuttista tuottoa ja tehostaa ylijäämän tuotto-riskisuhdetta.

- Strateginen salkku

Strategisissa sijoituksissa tavoitteena on lisäksi jokin muu tekijä kuin sijoitustuotto. Näitä ovat esimerkiksi omistukset kumppani- ja asiakasyrityksissä, asiakas- ja henkilökuntalainat sekä tytäryhtiöomistukset.

Rahoitusmarkkinariskien merkittävimmät hallintakeinot ovat asianmukainen sijoitusinstrumenttien valinta, sijoitusten hajauttaminen ja riskien rajoittaminen. Riskien rajoittamisessa voidaan käyttää myös johdannaissopimuksia.

Korkojohdannaisia käytetään (muun kuin sijoitussidonnaisen) markkinaehtoisen vastuuvelan korkoriskin suojaamiseen tulevaisuuden arvonmuutoksia vastaan yhtiön riskienhallinnan mukaisesti. Näitä korkojohdannaisia on käsitelty kirjanpidollisesti suojaavina. Suojauslaskentaa käytettäessä johdannaisten negatiivinen arvonmuutos jätetään kirjaamatta kuluksi siltä osin kuin suojattavan kohteen arvonmuutos kattaa sen ja edellyttäen, että suojaus on tehokas. Mikäli kuitenkin suojaavien korkojohdannaisten negatiivinen arvonmuutos ylittää suojattavan markkinaehtoisen vastuuvelan positiivisen arvonmuutoksen, ylitys kirjataan sijoitusten arvonalentumisiin. Korkojohdannaisista merkitään tilikauden tuotoksi ja kuluksi sopimuksen perusteella tilikauteen kohdistuvat korot. Kirjanpidollisesti suojaavien korkojohdannaisten sulkemisen yhteydessä syntyvä voitto tai tappio jaksotetaan kunkin johdannaissopimuksen juoksuajalle.

Sijoitussidonnaisten vakuutusten katteena olevat sijoitukset arvostetaan käypään arvoon, ja käyvän arvon muutos merkitään tuloslaskelmaan tuotoksi tai kuluksi.

Rahoitusmarkkinariskien hallinnan lähtökohtana on, että varat sijoitetaan sellaiseen omaisuuteen ja sellaisiin välineisiin, joiden riskit voidaan tunnistaa, mitata, hallita, seurata ja raportoida. Lisäksi uusiin omaisuuseriin ja sijoitusvälineisiin kohdistetaan ennen niiden hankkimista toimenpiteitä, joilla varmistetaan uusien omaisuuserien tai sijoitusvälineiden hallittavuus ja sopivuus liiketoimintaan sekä riskienhallintaan.

Sijoitusten riittävällä hajauttamisella tavoitellaan optimaalista hajautushyötyä, riskikorjattua tuottoa ja varojen ja velkojen yhteensopivuutta.

Keskeinen rahoitusmarkkinariskien hallintamenetelmä on riskien rajoittaminen vakavaraisuuden näkökulmasta. Allokaatiorajoitteilla varmistetaan, että sijoitusomaisuus on riittävästi hajautettu eri omaisuusluokkiin. Lisäksi määritellään yksityiskohtaisempia rajoitteita, joilla varmistetaan, että myös omaisuuslajien sisällä hajautus on riittävä.

Määrällisiä tietoja Fennian sijoitusomaisuuden riskimuuttujista

Muutoksen vaikutus varoihin käyvin arvoin:

Korkosijoitukset	Korkotaso +1 %-yksikköä	-93 milj. euroa
Osakesijoitukset	Arvonmuutos -20 %	-70 milj. euroa
Kiinteistösijoitukset	Arvonmuutos -10 %	-38 milj. euroa

Määrällisiä tietoja Henki-Fennian sijoitusomaisuuden riskimuuttujista

Muutoksen vaikutus varoihin käyvin arvoin:

Korkosijoitukset	Korkotaso +1 %-yksikköä	-60 milj. euroa
Osakesijoitukset	Arvonmuutos -20 %	-8 milj. euroa
Kiinteistösijoitukset	Arvonmuutos -10 %	-8 milj. euroa

3.3 Vastapuoliriskit

Vastapuoliriskissä huomioidaan mahdolliset tappiot, jotka johtuvat vakuutusyhtiön vastapuolten odottamattomasta maksukyvyttömyydestä.

Samoin kuin rahoitusmarkkinariskien hallinnassa, vastapuoliriskien hallinnan lähtökohtana on, että vastapuolet ja niihin liittyvät riskit voidaan tunnistaa, mitata, hallita, seurata ja raportoida.

Vastapuoliriskiä aiheutuu lähinnä (korkomarginaaliriski käsitellään rahoitusmarkkinariskinä)

- johdannaissopimusten vastapuolista, jolloin ainoastaan sopimusten mahdollinen positiivinen markkina-arvo on alttiina riskille
- maksamattomista jälleenvakuutussaamisista ja jälleenvakuuttajien osuudesta korvausvastuusta
- vakuutusasiakkailta olevista saamisista
- asiakasrahoituksesta.

Johdannaissopimusten vastapuoliriskin hallinnassa vastapuoliriskiä arvioidaan ennen kuin johdannaissopimuksen kanssa tehdään sopimuksia. Liikkeeseenlaskijoiden ja vastapuolten luottokelpoisuuden arvioinnissa käytetään tukena pääasiassa luottoluokituslaitosten antamia luokituksia. Vastapuoliriskin rajoittamiseksi on luottokelpoisuudelle asetettu vähimmäistaso ja rajat vastuun enimmäismäärälle vastapuolta kohden.

Jälleenvakuutustoiminnan vastapuoliriskin hallinnassa on vastapuoliriskin rajaamiseksi asetettu vaatimukset muun muassa jälleenvakuuttajien luottokelpoisuusluokille ja vastuun enimmäismäärälle jälleenvakuuttajaa kohden. Samoin kuin johdannaissopimusten vastapuoliriskin osalta, luottoluokituslaitosten luokituksia käytetään jälleenvakuuttajien luottokelpoisuuden arvioinnin tukena.

Vastapuoliriskiä syntyy myös vakuutusasiakkailta olevista saamisista. Asiakkaiden vakuutusmaksusaamisista syntyvä vastapuoliriski on yleensä pieni, koska maksun saamatta jääminen johtaa vakuutusturvan peruuttamiseen tai pienentymiseen.

Asiakasrahoituksen vastapuoliriskin hallinnan tavoitteena on rajoittaa asiakas- ja muista vastuista syntyvien vastapuoliriskien negatiiviset tulosvaikutukset hyväksyttävälle tasolle. Keskeisessä asemassa näiden vastapuoliriskien hallinnassa on luottoprosessi. Luottoprosessin hallinnassa on tärkeää vastapuolten luotettavuuden varmistaminen arvioimalla riskit ja luokittelemalla sitten vastapuoli sisäisesti kehitetyn mallin mukaisesti. Asiakasrahoituksen vastapuoliriskejä vähennetään määrittelemällä asiakaskohtaiset vakuus- ja kovenanttiehdot.

3.4 Operatiiviset riskit

Operatiivisilla riskeillä tarkoitetaan Fennia-konsernissa riskiä, joka aiheutuu

- riittämättömistä tai epäonnistuneista sisäisistä prosesseista
- henkilöstöstä
- järjestelmistä
- ulkoisista tekijöistä.

Oikeudelliset riskit sisältyvät operatiivisiin riskeihin. Strategisista päätöksistä johtuvat riskit on rajattu operatiivisten riskien ulkopuolelle.

Operatiivisten riskien hallinnan tavoitteena Fenniassa on

- kustannustehokkaalla tavalla pienentää riskien toteutumisen todennäköisyyttä sekä toteutuvien riskien seurauksia, eli vähentää riskeistä koituvia tappioita
- tukea liike- ja tukitoimintoja niille asetettujen tavoitteiden saavuttamisessa
- osaltaan varmistaa, että konsernin toiminta täyttää viranomaisten ja lainsäädännön sille asettamat vaatimukset.

Operatiivisten riskien hallinta on osa liike- ja tukitoimintojen johtamista. Huolellisesti toteutettuna operatiivisten riskien hallinta tukee toiminnan kehittämistä ja resurssien sekä kehityspanosten kohdentamista.

Operatiivisten riskien hallinnan perustana on operatiivisten riskien tunnistaminen ja niitä koskevan tiedon kerääminen eri lähteistä, joita ovat muun muassa liike- ja tukitoimintojen säännölliset riskikartoitukset, sisäiset tapahtuma- ja tappiotiedot sekä sisäisen tarkastuksen suorittamat tarkastukset. Kerättyä tietoa käytetään myöhemmissä prosessin vaiheissa riskien arviointiin ja analyysien tekemiseen konsernin tai sen osien riskiasemasta.

Eri tietolähteistä koottujen tietojen perusteella Riskienhallinta, compliance ja data protection -yksikkö muodostaa kokonaisnäkemyksen konserniyhtiöiden ja konsernin operatiivisista riskeistä huomioimalla myös riskien väliset riippuvuudet. Yksikkö seuraa koko konsernin riskiprofiilia ja raportoi siitä toimivalle johdolle ja hallituksille.

Fennia-konsernissa operatiiviset riskit jaetaan seuraaviin riskiluokkiin:

- ohjeiden vastainen toiminta ja väärinkäytökset
- henkilöstöön ja osaamiseen liittyvät riskit
- oikeudelliset riskit
- tieto-, tietoliikenne- ja viestintäjärjestelmiin liittyvät riskit
- myyntiin ja asiakkuuksiin liittyvät riskit
- tuotteisiin ja palveluihin liittyvät riskit
- prosesseihin liittyvät riskit
- ulkopuolisten toiminnasta johtuvat riskit.

Keskeisille liike- ja tukitoiminnoille on laadittu valmius- ja jatkuvuussuunnitelmat, jotka tukevat epätodennäköisten mutta vakavien häiriöiden hallintaa ja niistä toipumista.

3.5 Kvantitatiivisten menetelmien riskit

Kvantitatiivisella menetelmällä tarkoitetaan numeeristen arvioiden luomista soveltamalla tilastollisia, taloustieteellisiä, rahoitus- tai muita matemaattisia teorioita ja menetelmiä. Kvantitatiiviseksi menetelmäksi luetaan myös menetelmä, jolla tavoitellaan numeerista lopputulosta ja joka perustuu osittain tai kokonaan subjektiiviseen asiantuntijaharkintaan.

Kvantitatiivinen menetelmä voi olla virheellinen ja/tai harhaanjohtava ja johtaa epäluotettavaan raportointiin sekä vääriin johtopäätöksiin ja siten vääriin johdon toimenpiteisiin.

Kvantitatiivisten menetelmien riskit kuuluvat operatiivisiin riskeihin, mutta niiden erityisluonteen ja tärkeyden takia sekä niiden käsittelyn helpottamiseksi niiden riskit tunnistetaan, mitataan, hallitaan, seurataan ja raportoidaan omana riskialueenaan.

Kvantitatiivisten menetelmien riskien hallinnassa keskitytään riskeihin, jotka liittyvät

- matemaattiseen teoriaan
- tietojen laatuun
- estimointiin ja parametrisointiin
- dokumentaatioon
- validointiin
- henkilöstöön
- tietojärjestelmiin
- prosesseihin.

Ohjaavana periaatteena kvantitatiivisten menetelmien riskienhallinnassa on menetelmien ja prosessien tehokas kyseenalaistaminen. Tämä tarkoittaa, että riippumaton ja asiantunteva taho, riskienhallintatoiminto tai ulkopuolinen asiantuntija arvioi menetelmiä ja prosesseja kriittisesti.

Kvantitatiivisten menetelmien riskienhallinta perustuu siihen, että kunkin menetelmän rakenne, matemaattinen teoria ja loogisuus on dokumentoitu hyvin ja että menetelmä on mahdollisimman hyvin tuettavissa tieteellisillä tutkimuksilla ja/tai vakuutusalan parhailla käytännöillä. Jotta voidaan tunnistaa menetelmän vahvuudet ja heikkoudet, on tärkeää, että matemaattiset yksinkertaistukset, numeeriset menetelmät, approksimaatiot ja subjektiivisen asiantuntijaharkinnan käyttö selvitetään ja dokumentoidaan riittävän tarkasti. Menetelmän omistajan ja kehittäjien tulee varmistaa, että menetelmän eri osa-alueet toimivat toivotulla tavalla, ovat sopivia tarkoitettuun käyttöön ja että menetelmä on matemaattisesti oikein ja estimoidut parametrit tilastollisesti luotettavia.

Tietojen laadun hallinta on yhtä tärkeää kuin menetelmän rakenteen, teorian ja loogisuuden hallinta. Luotettavuus voidaan saavuttaa ainoastaan laadukkailla tiedoilla.

Kvantitatiivisen menetelmän validointi kattaa prosessit ja toimintatavat, joiden avulla pyritään todentamaan, että menetelmä on asianmukainen ja luotettava sekä toimii toivotulla tavalla. Validoinnin avulla tunnistetaan menetelmän mahdollisia heikkouksia ja rajoituksia sekä käyttöön liittyviä ongelmia ja voidaan arvioida ja hallita niiden vaikutuksia.

3.6 Keskittymäriskit

Keskittymäriskeillä tarkoitetaan kaikenlaisia riskikeskittymiä, joihin liittyvät tappiot voivat olla niin suuria, että ne vaarantavat vakuutusyhtiön vakavaraisuuden tai taloudellisen aseman. Keskittymäriskiä syntyy useimmiten sijoitustoiminnassa, mutta sitä voi syntyä myös vakuutus-toiminnassa sekä kummankin toiminnan yhteisvaikutuksesta.

Sijoitustoiminnan rahoitusmarkkina- ja vastapuoliriskien hallinta perustuu hajauttamiseen, jolloin merkittäviä keskittymäriskejä ei lähtökohtaisesti synny. Poikkeuksen tekevät strategiset omistukset, joista voi syntyä hyvin merkittäviä keskittymäriskejä. Strategisina omistuksina käsitellään omistuksia konserniin kuuluvissa tytäryhtiöissä.

Vakuutustoiminta perustuu riskien hajauttamiseen vakuutuskannan sisällä siten, että yksittäisen omalla vastuulla olevan vakuutuskohteen vaikutuksia voidaan rajoittaa. Tätä riskiä hallitaan muun muassa vastuunvalintaohjeilla ja jälleenvakuutuksella.

Erityisesti sijoitustoiminnan asiakasrahoituksessa sijoitus- ja vakuutustoimintaa arvioidaan kokonaisvaltaisesti ennen luoton myöntämistä, jotta yhteisriskikeskittymät saadaan arvioituiksi.

3.7 Likviditeettiriski

Likviditeettiriskillä tarkoitetaan riskiä siitä, että tulevia maksuvelvoitteita ei kyetä toteuttamaan tai että ne voidaan toteuttaa ainoastaan erityistoimenpiteillä.

Likviditeettiriski jaetaan lyhyen ja pitkän aikavälin riskiin. Lyhyen aikavälin likviditeettiriskillä tarkoitetaan riskejä, jotka liittyvät alle neljän kuukauden pituisiin varojen ja velkojen kassavirtoihin (ns. kassanhallinnan riskit). Pitkän aikavälin likviditeettiriskillä tarkoitetaan varojen ja velkojen kassavirtojen yhteensopivuusriskiä useita vuosia, jopa vuosikymmeniä eteenpäin.

Lyhyen aikavälin likviditeettiriskiä hallitaan ylläpitämällä riittävää likviditeettireserviä sekä maksuvalmiuden suunnittelulla. Likviditeettireserviä hallitaan muun muassa seuraavilla periaatteilla:

- Rahamarkkinasijoituksille asetetaan vähimmäisallokaatio.
- Osake- ja korkosijoituksilta edellytetään rahaksi muutettavuutta.
- Rahamarkkinasijoitukset hajautetaan, ja niille asetetaan vastapuolilimiittejä.
- Koko sijoitussalkun epälikvidien sijoitusten määrää rajoitetaan.
- Merkittäviin jälleenvakuutusopimuksiin liitetään tarpeen mukaan likviditeettiehtoja.

Maksuvalmiuden suunnittelussa luodaan päiväkohtaisia ennusteita ulosmenevistä maksusuorituksista seuraaville neljälle kuukaudelle. Lyhyen aikavälin likviditeettiriskin hallinnan tavoite on, että muita sijoituksia kuin rahamarkkinasijoituksia ei jouduta realisoimaan ja että varainhoitajien lyhyen aikavälin likviditeettireserviä tai sijoituksia ei jouduta käyttämään tai realisoimaan.

Pitkän aikavälin likviditeettiriskiä seurataan ja se raportoidaan omana riskinään, mutta sitä ei hallita erillisenä riskinä vaan osana korkoriskin hallintaa.

3.8 Strategiset riskit

Strategisilla riskeillä tarkoitetaan riskejä, jotka liittyvät vakuutusyhtiön strategiaan ja johtuvat vääristä liiketoimintapäätöksistä, liiketoimintapäätösten väärästä tai epäonnistuneesta toteutuksesta tai kyvyttömyydestä sopeuttaa liiketoiminta muuttuviin olosuhteisiin tai tavoiteltavan tulevan tilan mukaiseksi.

Strategialla tarkoitetaan joukkoa pitkän aikavälin suunnitelmia ja toimenpiteitä, joiden avulla vakuutusyhtiö siirtyy nykytilasta toivottuun tulevaan tilaan.

Strategisilla riskeillä on monta eri ulottuvuutta, ja ne on jaettu seuraaviin ryhmiin:

- strategiset makroriskit, jotka liittyvät esimerkiksi väestön, sosiaaliturvan ja kulttuurin trendimuutoksiin, sääntelyn, viranomaisvalvonnan ja politiikan muutoksiin tai ilmaston ja geopolitiikan trendimuutoksiin
- toimialakohtaiset strategiset riskit, jotka liittyvät muutoksiin vakuutus- tai finanssialan kilpailussa ja vakuutuksenottajien tai sijoittajien kysynnässä
- sisäiseen toimintaan liittyvät strategiset riskit, jotka voivat olla esimerkiksi laajentumiseen tai sisäiseen kehittämiseen liittyviä riskejä tai lisäpääomituksen saatavuusriskejä.

Strategisten riskien hallinnan lähtökohtana on tunnistaa konsernin ja kunkin konserniyhtiön strategiset riskit ja havainnoida erilaisia heikkoja signaaleja sekä arvioida, millä tavoin erilaiset tapahtumat, trendit ja skenaariot vaikuttavat liiketoiminnan kestävyys- ja vakavaraisuusase-
man kehitykseen sekä lyhyellä että pitkällä aikavälillä.

3.9 Maineriski

Maineriskillä tarkoitetaan riskiä siitä, että Fennia-konsernin tai konserniin kuuluvan yksittäisen yhtiön julkinen kuva vahingoittuu. Maineriskiä voi aiheutua myös yhteistyökumppaneiden toiminnasta, jos niiden arvot ja/tai toimintaperiaatteet poikkeavat Fennia-konsernin vastaa-
vista.

Maineriski on yleensä seuraus muista toteutuneista riskeistä tai tapahtumista, esimerkiksi operatiivisten riskien toteutumisesta.

Maineriskin hallinnan lähtökohtana on tunnistaa, mitkä mahdolliset tapahtumat voivat vaikut-
taa negatiivisesti konsernin tai konserniyhtiön maineeseen. Maineriskin luonne poikkeaa mui-
den riskien luonteesta siten, että riskitapahtumat voivat perustua todellisiin tapahtumiin tai
osittain tai kokonaan vailla todellisuuspohjaa oleviin tapahtumiin (esimerkiksi perätön huhu).
Maineriskit ovat usein ennaltaehkäistävissä, tai tapahtumien vaikutusta voidaan yleensä vä-
hentää.

Maineriskin hallinta perustuu siihen, että liiketoiminta ja sen rajoitukset tunnetaan ja ymmär-
retään kokonaisvaltaisesti. Maineriskiä ei voida hallita omana riskialueenaan, vaan lähinnä
operatiivisten riskien hallinnan laajenuksena. Kun maineriskiin vaikuttavat riskit on tunnis-
tettu, voidaan organisaation sisällä toteuttaa erilaisia riskienhallintatoimenpiteitä. Onnistunut
maineriskin hallinta perustuu osaltaan selkeään ja harkittuun ulkoiseen viestintään.

Maineriskin hallintaan liittyy myös lakien, säännösten ja määräysten noudattaminen sekä toi-
miminen viranomaisten edellyttämällä tavalla. Vakuutusyhtiön julkinen kuva ja luotettavuus
voivat kärsiä, jos lakeja, säännöksiä, määräyksiä ja viranomaisten asettamia vaatimuksia ei nou-
dateta.

3.10 Ryhmäriskit

Ryhmäriskeillä tarkoitetaan riskejä, jotka johtuvat siitä, että Fennia ja sen tytäryhtiöt harjoitta-
vat liiketoimintaa konsernimuodossa. Ryhmäriskit voidaan jakaa seuraaviin ryhmiin:

- transaktioriskit
- tartuntariskit
- eturistiriitariskit
- keskittymäriskit
- hallintoon liittyvät riskit.

Transaktioriskeillä tarkoitetaan riskejä, jotka liittyvät ryhmänsisäisiin transaktioihin, esimer-
kiksi asianmukaiseen hinnoitteluun.

Tartuntariskeihin luetaan tilanteet, joissa yhden yhtiön ongelmat tai ottamat riskit tarttuvat
joihinkin konsernin muihin yhtiöihin tai koko konserniin. Tähän ryhmään luetaan myös mo-

raalikatoon liittyvät riskit ("moral-hazard"-riskit), joilla tarkoitetaan tilanteita, joissa yhden yhtiön tahallisesti ja epämoraalisesti ottama riski ja siitä syntyvä tappio siirtyvät emoyhtiön tai muiden yhtiöiden joko osittain tai kokonaan kannettaviksi.

Eturistiriitariskejä syntyy, kun joidenkin konserniyhtiöiden tai koko konsernin intressit ovat keskenään ristiriidassa.

Keskittymäriskejä syntyy, jos yksittäisestä vastapuolesta tulee konsernitasolla liian merkittävä, vaikka riski olisikin sallituissa rajoissa yksittäisten yhtiöiden osalta.

Hallintoon liittyvät riskit johtuvat siitä, että osa toiminnoista on järjestetty konsernitasolla ja osa toiminnoista yksittäisen yhtiön tasolla. Yhtiöiden hallintojärjestelmien eroista voi syntyä koordinoitimihaasteita ja lisäriskejä.

Ryhmäriskien hallinta perustuu selkeään konsernirakenteeseen. Monimutkaisissa omistuskuvioissa ryhmäriskin merkitys kasvaa. Lisäksi asianmukainen ryhmäriskin hallinta perustuu siihen, että liiketoimintaa suunnitellaan ja seurataan sekä yksittäisten yhtiöiden että konsernin tasolla. Ainoastaan siten voidaan varmistaa ja seurata ryhmätavoitteiden kehitystä ja niiden saavuttamista.

Ryhmäriskien hallinta perustuu myös siihen, että koko konsernin sisäisen valvonnan järjestelmä, erityisesti riskienhallintajärjestelmä ja säännösten noudattamisen valvonta sekä niihin liittyvät ilmoitusmenettelyt, on määritelty ja toteutettu johdonmukaisesti ja läpinäkyvästi. Eri tahojen roolien ja vastuiden tulee myös konserninäkökulmasta olla selkeitä ja määriteltyjä.

3.11 Kestävyyriskit

Kestävyyriskillä tarkoitetaan ympäristöön, yhteiskuntaan tai hallintotapaan liittyvää tapahtumaa tai olosuhdetta, jonka toteutumisella saattaa olla kielteinen vaikutus. Kestävyyriskien tunnistaminen ja arviointi on osa riskienhallintajärjestelmää, ja ne huomioidaan sekä sijoitusta että vakuutustoiminnassa.

4 Vakavaraisuuden hallinta

Riskinkantokyvyllä tarkoitetaan omaa varallisuutta, joka on käytettävissä tappioiden kattamiseen. Riskinottohalukkuudella tarkoitetaan sitä, kuinka paljon riskiä ollaan halukkaita otta-
maan liiketoimintatavoitteiden saavuttamiseksi eli kuinka paljon omasta varallisuudesta ollaan valmiita sitomaan riskinottoon. Riskinsietokyvyllä tarkoitetaan sitä, kuinka paljon oma varallisuus saa heilahdella liiketoimintatavoitteisiin pyrittäessä.

Riskien- ja vakavaraisuuden hallinnan tavoitteena konsernissa on tukea liiketoiminnan tavoitteiden saavuttamista ja liiketoiminnan jatkuvuutta. Tämä toteutetaan varmistamalla, että otetut riskit ovat oikeassa suhteessa riskinkantokykyyn, riskinottohalukkuuteen ja riskinsietokykyyn, sekä luomalla edellytykset häiriöttömään toimintaan myös odottamattomien tappioiden varalta tunnistamalla ne uhkatekijät ja mahdollisuudet, jotka vaikuttavat liiketoimintastrategian ja muiden tavoitteiden toteutumiseen.

Yleistä riskinottohalukkuutta ja riskinsietokykyä hallitaan asettamalla merkittävimmille riskeille ja yhdistetyille riskeille mittareita ja tavoiterajoja. Asetettujen riskikohtaisten rajoitusten

Tilinpäätös

on tehokkaasti rajoitettava riskiprofiilia siten, että vakavaraisuus ja riskinotto pysyvät hallinnassa ja sallituissa rajoissa.

Tuloslaskelman liitetiedot

Luvut ovat tuhansina euroina.

Vakuutusmaksutulo

	Emoyhtiö 2021	Emoyhtiö 2020	Konserni 2021	Konserni 2020
Vahinkovakuutus				
Ensivakuutus				
Kotimaasta	501 624	469 130	501 624	469 130
Jälleenvakuutus	286	436	286	436
	501 910	469 566	501 910	469 566
Henkivakuutus				
Ensivakuutus				
Kotimaasta			169 615	160 941
Jälleenvakuutus			0	0
			169 615	160 941
Vakuutusmaksutulo ennen jälleenvakuuttajien osuutta	501 910	469 566	671 525	630 507

Vakuutusmaksutulosta vähennetyt erät

	Emoyhtiö 2021	Emoyhtiö 2020	Konserni 2021	Konserni 2020
Luottotappiot vakuutusmaksusaamisista	1 679	1 775	1 683	1 791
Jakojärjestelmämaksut	31 875	28 871	31 875	28 871
Vakuutusmaksuvero	80 904	79 620	80 904	79 620
Palosuojelumaksu	1 165	989	1 165	989
Liikenneturvallisuusmaksu	808	812	808	812
Työsuojelumaksu	1 719	1 471	1 719	1 471
	118 150	113 540	118 154	113 555

Henkivakuutuksen vakuutusmaksutulo ja maksetut korvaukset

Ensivakuutuksen vakuutusmaksutulo

	Konserni 2021	Konserni 2020
Henkivakuutus		
Sijoitussidonnainen yksilöllinen henkivakuutus	64 386	66 370
Muu yksilöllinen henkivakuutus	1 892	1 761
Sijoitussidonnainen kapitalisaatiosopimus	48 587	39 541
Muu kapitalisaatiosopimus	94	51
Työntekijäin ryhmähenkivakuutus	6 241	6 444
Muu ryhmähenkivakuutus	14 552	14 114
	135 753	128 282
Eläkevakuutus		
Sijoitussidonnainen yksilöllinen eläkevakuutus	4 403	4 451
Muu yksilöllinen eläkevakuutus	3 578	3 950
Sijoitussidonnainen ryhmäeläkevakuutus	14 990	12 647
Muu ryhmäeläkevakuutus	10 892	11 611
	33 862	32 659
Ensivakuutuksen vakuutusmaksutulo yhteensä	169 615	160 941
Jatkuvat vakuutusmaksut	57 276	55 381
Kertamaksut	112 339	105 561
	169 615	160 941
Vakuutusmaksut sopimuksista, jotka oikeuttavat hyvitykseen	37 249	37 932
Vakuutusmaksut sijoitussidonnaisesta vakuutuksesta	132 366	123 009
	169 615	160 941

Maksetut korvaukset

	Konserni 2021	Konserni 2020
Ensivakuutus		
Henkivakuutus	62 607	60 241
Eläkevakuutus	43 932	45 573
	106 539	105 814
Jälleenvakuutus	0	0
	106 539	105 814
Josta:		
Takaisinostot	49 728	46 079
Säästösummien takaisinmaksut	3 281	4 871
Muut	53 531	54 864
	106 539	105 814
Sijoitussidonnaisten vakuutusten osuus maksetuista korvauksista	73 054	66 318

Henkivakuutuksen lisäedut

	Konserni 2021	Konserni 2020
Hyvitysten ja alennusten vaikutus vakuutustekniseen tulokseen	671	1 474
Tulevien lisäetujen vastuun muutos tilikaudelta	-412	-662

Vuoden 2021 laskuperustekorosta kustannettiin 8 788 422 euroa korkotäydennysvastuuta purkamalla. Vuonna 2020 annetuista lisäeduista, 414 945 euroa, kustannettiin lisäetujen vastuusta 412 132 euroa. Riskihenkivakuutusten lisäsummia maksettiin 843 422 euroa ja nämä kustannettiin kokonaan lisäsummia varten tehdystä varauksesta. Lisäksi lisäsummia varten tehtyä varausta kasvatettiin 668 422 euroa. Vuonna 2021 vakuutuksille hyvitetty asiakashyvitykset vastasivat tilikaudella voimassa olleita lisäetutavoitteita. Tilinpäätöksessä maksettiin lisäksi osalle ryhmäeläkevakuutuksia kertaluontoinen lisähyvitys 210 881 euroa, joka kustannettiin korkotäydennysvastuuta purkamalla.

Vuoden 2020 laskuperustekorosta kustannettiin 9 070 037 euroa korkotäydennysvastuuta purkamalla. Vuonna 2020 annetuista lisäeduista, 665 248 euroa, kustannettiin lisäetujen vastuusta 661 537 euroa. Riskihenkivakuutusten lisäsummia maksettiin 977 261 euroa ja nämä kustannettiin kokonaan lisäsummia varten tehdystä varauksesta. Vuonna 2020 vakuutuksille hyvitetty asiakashyvitykset vastasivat tilikaudella voimassa olleita lisäetutavoitteita. Tilinpäätöksessä maksettiin lisäksi osalle ryhmäeläkevakuutuksia kertaluontoinen lisähyvitys 315 797 euroa, joka kustannettiin korkotäydennysvastuuta purkamalla.

Sijoitustoiminnan nettotuoton erittely

Sijoitustoiminnan tuotot

	Emoyhtiö 2021	Emoyhtiö 2020	Konserni 2021	Konserni 2020
Tuotot sijoituksista saman konsernin yrityksiin				
Osinkotuotot	4 066	12 204	0	0
Korkotuotot	0	0	0	0
	4 066	12 204	0	0
Tuotot sijoituksista omistusyhteisyhtiöihin				
Korkotuotot	326	0	334	0
Muut tuotot	30	288	30	439
	356	288	364	439
Tuotot kiinteistösijoituksista				
Osinkotuotot	2 349	2 257	2 834	2 743
Korkotuotot				
Saman konsernin yrityksiltä	513	544	0	0
Muilta yrityksiltä	0	0	230	192
Muut tuotot				
Muilta yrityksiltä	15 320	14 757	19 915	20 075
	18 183	17 558	22 979	23 010
Tuotot muista sijoituksista				
Osinkotuotot	6 938	2 887	30 224	19 423
Korkotuotot	8 134	10 190	19 772	21 352
Muut tuotot	1 573	1 088	3 949	2 889
	16 646	14 165	53 945	43 663
Yhteensä	39 251	44 215	77 289	67 113
Arvon alentumisten palautukset	11 138	1 734	26 869	7 156
Myyntivoitot	53 272	54 422	93 899	84 921
Yhteensä	103 661	100 371	198 057	159 190

Sijoitustoiminnan kulut

	Emoyhtiö 2021	Emoyhtiö 2020	Konserni 2021	Konserni 2020
Kulut kiinteistösijoituksista				
Saman konsernin yrityksille	-5 632	-5 943	0	0
Muille yrityksille	-4 058	-3 762	-10 061	-8 319
Kulut muista sijoituksista	-9 690	-9 706	-10 061	-8 319
Korkokulut ja muut vieraan pääoman kulut	-7 469	-5 733	-11 734	-8 998
Muille yrityksille	-225	-308	-106	-437
	-225	-308	-106	-437
Yhteensä	-17 385	-15 748	-21 900	-17 754
Arvon alentumiset ja poistot				
Arvon alentumiset	-5 440	-21 645	-21 808	-54 369
Rakennusten suunnitelmapoistot	-1 894	-1 892	-7 745	-8 381
	-7 334	-23 537	-29 553	-62 750
Myyntitappiot	-4 607	-12 522	-11 489	-39 138
Yhteensä	-29 326	-51 806	-62 942	-119 642

Sijoitustoiminnan nettotuoton erittely

	Emoyhtiö 2021	Emoyhtiö 2020	Konserni 2021	Konserni 2020
Sijoitustoiminnan nettotuotto ennen arvонkorotuksia ja niiden oikaisua			135 115	39 548
Sijoitusten arvонkorotus			164 796	91 584
Sijoitusten arvонkorotusten oikaisu			-5 271	-5 886
Sijoitustoiminnan nettotuotto tuloslaskelmassa	74 335	48 564	294 641	125 246
Henkivakuutuksen osuus tuloslaskelman sijoitustoiminnan nettotuotosta			225 583	78 888
Sijoitussidonnaisten vakuutusten osuus tuloslaskelman sijoitustoiminnan nettotuotosta				
Sijoitustoiminnan tuotot			55 583	28 912
Sijoitustoiminnan kulut			-7 690	-23 121
Sijoitustoiminnan nettotuotto ennen arvонkorotuksia ja niiden oikaisua sekä arvonalennuksia ja niiden palautuksia			47 893	5 791
Sijoitusten arvонkorotus			164 796	91 584
Sijoitusten arvонkorotusten oikaisu			-5 271	-5 886
Arvon alentumiset			-13 495	-27 580
Arvon alentumisten palautukset			13 636	4 129
Sijoitussidonnaisten vakuutusten sijoitustoiminnan nettotuotto tuloslaskelmassa			207 559	68 037

Vakuutusluokkaryhmäkohtainen tulos, emoyhtiö

Vakuutusluokkaryhmä	Vuosi	Vakuutusmaksutulo ennen jälleenvakuuttajien osuutta	Vakuutusmaksutuotot ennen jälleenvakuuttajien osuutta	Korvauskulut ennen jälleenvakuuttajien osuutta	Liikekulut ennen jälleenvakuuttajien palkkioita ja voitto-osuuksia	Jälleenvakuuttajien osuus	Vakuutustekninen kate ennen yhteistakuuerän ja tasoitusmäärän muutosta
Lakisääteinen tapaturma	2021	103 034	103 002	-71 561	-16 614	-284	14 542
	2020	86 122	86 114	-41 124	-12 069	-139	32 782
	2019	78 816	86 024	-200 524	-18 769	-181	-133 449
Muu tapaturma ja sairaus	2021	55 224	54 294	-45 434	-10 739	-102	-1 982
	2020	45 342	44 632	-20 844	-11 915	-103	11 770
	2019	47 156	50 815	-50 293	-17 168	-99	-16 746
Moottoriajoneuvovastuu	2021	83 497	83 992	-38 684	-23 065	2 349	24 592
	2020	81 214	80 822	-46 189	-23 272	1 725	13 086
	2019	76 251	75 311	-143 037	-29 402	1 629	-95 499
Maa-ajoneuvot	2021	108 698	106 472	-98 398	-28 283	-88	-20 296
	2020	100 998	99 374	-85 401	-28 252	-88	-14 367
	2019	90 524	87 361	-85 405	-34 293	-40	-32 377
Palo- ja muu omaisuusvahinko	2021	92 163	92 613	-59 306	-20 184	-2 678	10 446
	2020	103 804	106 029	-68 300	-29 884	-1 748	6 097
	2019	92 319	92 295	-69 616	-34 371	-2 146	-13 838
Vastuu	2021	27 478	26 558	-23 772	-6 312	-876	-4 403
	2020	23 557	20 804	-9 401	-7 437	-502	3 464
	2019	6 711	5 510	6 166	-8 451	-3 838	-613
Muut	2021	31 530	31 492	-20 624	-6 736	-1 247	2 885
	2020	28 094	27 120	-17 534	-9 214	-2 069	-1 698
	2019	25 813	25 699	-21 101	-10 552	647	-5 306
Ensivakuutus yhteensä	2021	501 624	498 422	-357 779	-111 933	-2 927	25 784
	2020	469 130	464 894	-288 793	-122 043	-2 924	51 134
	2019	417 589	423 016	-563 810	-153 006	-4 027	-297 827
Jälleenvakuutus	2021	286	333	-1 817	-42	0	-1 526
	2020	436	446	9	-174	0	281
	2019	452	446	414	-279	0	581
Yhteensä	2021	501 910	498 755	-359 595	-111 975	-2 927	24 258
	2020	469 566	465 340	-288 784	-122 217	-2 924	51 415
	2019	418 041	423 461	-563 396	-153 285	-4 027	-297 246

Tilinpäätös

Vakuutusluokkaryhmä	Vuosi	Vakuutusmaksutulo ennen jälleenvakuuttajien osuutta	Vakuutusmaksutuotot ennen jälleenvakuuttajien osuutta	Korvauskulut ennen jälleenvakuuttajien osuutta	Liikekulut ennen jälleenvakuuttajien palkkioita ja voitto-osuuksia	Jälleenvakuuttajien osuus	Vakuutustekninen kate ennen yhteistakuuerän ja tasoitusmäärän muutosta
Tasoitusmäärän muutos	2021						-5 526
	2020						-2 045
	2019						258 699
Vakuutustekninen kate	2021						18 732
	2020						49 370
	2019						-38 547

Liikekuluerittelyt

	Emoyhtiö 2021	Emoyhtiö 2020	Konserni 2021	Konserni 2020
Kokonaisliikekulut toiminnoittain				
Maksetut korvaukset	42 082	42 261	42 601	43 040
Liikekulut	111 714	114 037	125 025	136 165
Sijoitustoiminnan hoitokulut	8 002	6 080	9 704	5 945
Muut kulut	309	469	2 644	1 534
Yhteensä	162 107	162 847	179 973	186 686
Toimintokohtaiset suunnitelmapoistot ja arvonalentumiset				
Maksetut korvaukset	466	1 931	618	2 083
Liikekulut	2 088	12 818	2 847	13 369
Sijoitustoiminnan hoitokulut	1 193	741	1 193	741
Yhteensä	3 747	15 489	4 658	16 193
Tuloslaskelman liikekulujen erittely				
Vakuutusten hankintamenot				
Ensivakuutuksen palkkiot	10 295	11 229	12 743	13 809
Tulevan jälleenvakuutuksen palkkiot ja voitto-osuudet	42	64	42	64
Muut vakuutusten hankintamenot	58 393	54 933	63 134	59 681
Yhteensä	68 731	66 226	75 919	73 553
Vakuutusten hoitokulut	23 574	27 139	29 158	32 476
Hallintokulut	19 670	20 915	20 479	30 566
Menevän jälleenvakuutuksen palkkiot ja voitto-osuudet	-261	-243	-531	-430
Yhteensä	111 714	114 037	125 025	136 165

Erittelyt henkilöstökuluista, henkilöstöstä ja toimielinten jäsenistä

	Emoyhtiö 2021	Emoyhtiö 2020	Konserni 2021	Konserni 2020
Henkilöstökulut				
Palkat ja palkkiot	63 830	61 894	69 563	70 678
Eläkekulut	10 952	9 129	12 200	10 811
Muut henkilösivukulut	4 552	2 719	4 822	3 117
Yhteensä	79 334	73 743	86 586	84 606
Johdon palkat ja palkkiot				
Toimitusjohtaja ja toimitusjohtajan sijainen	1 256	1 046	1 826	1 974
Hallintoneuvosto	159	127	159	127
Yhteensä	1 415	1 173	1 985	2 100
Henkilöstön keskimääräinen lukumäärä tilikauden aikana	905	918	979	1 047

Toimitusjohtajan eläkeikä määräytyy TyEL:in mukaan.

Tilintarkastajan palkkiot

	Emoyhtiö 2021	Emoyhtiö 2020	Konserni 2021	Konserni 2020
Tilintarkastus				
KPMG Oy Ab	78	127	121	205
Muut	0	0	10	10
Veroneuvonta	21	1	21	1
Muut palvelut	0	68	18	73
Yhteensä	99	197	170	290

KPMG Oy Ab:n suorittamat muut kuin tilintarkastuspalvelut Fennia-konsernin yhtiöille tilikaudella 2021 olivat yhteensä 39 006,68 euroa.

Taseen liitetiedot

Luvut ovat tuhansina euroina.

Emoyhtiön sijoitusten käypä arvo ja arvostusero

	Jäljellä oleva hankintameno 31.12.2021	Kirjanpitoarvo 31.12.2021	Käypä arvo 31.12.2021	Jäljellä oleva hankintameno 31.12.2020	Kirjanpitoarvo 31.12.2020	Käypä arvo 31.12.2020
Kiinteistösijoitukset						
Kiinteistöt	6 249	7 521	49 042	7 838	9 395	50 142
Kiinteistöosakkeet saman konsernin yrityksissä	56 831	56 831	112 664	61 460	61 460	107 003
Kiinteistöosakkeet omistus- yhteisyhteisöissä	51 271	51 271	53 449	51 033	51 033	53 381
Muut kiinteistöosakkeet	40 169	40 870	53 390	38 939	40 627	48 838
Kiinteistösijoitusrahastot	45 500	45 500	48 552	45 378	45 378	46 143
Lainasaamiset saman konsernin yrityksiltä	60 485	60 485	60 485	66 754	66 754	66 754
Lainasaamiset omistusyhteisöyrityksiltä	7 757	7 757	7 757	0	0	0
Sijoitukset saman konsernin yrityksissä						
Osakkeet ja osuudet	53 222	53 222	162 710	53 222	53 222	106 048
Muut sijoitukset						
Osakkeet ja osuudet	860 410	860 410	910 202	808 631	808 631	864 407
Rahoitusmarkkinavälineet	563 240	563 240	563 094	568 666	568 666	569 928
Kiinnelainasaamiset	23 571	23 571	23 571	26 289	26 289	26 289
Muut lainasaamiset	30 679	30 679	30 679	33 239	33 239	33 239
Jälleenvakuutustalletesaamiset	59	59	59	61	61	61
	1 799 442	1 801 416	2 075 655	1 761 511	1 764 756	1 972 232

Tilinpäätös

	Jäljellä oleva hankintameno 31.12.2021	Kirjanpitoarvo 31.12.2021	Käypä arvo 31.12.2021	Jäljellä oleva hankintameno 31.12.2020	Kirjanpitoarvo 31.12.2020	Käypä arvo 31.12.2020
Rahoitusmarkkinavälineiden jäljellä oleva hankintameno sisältää korkotuotoiksi tai niiden vähennykseksi jaksotettua nimellisarvon ja hankintahinnan erotusta	-1 447			-3 651		
Kirjanpitoarvo sisältää						
Tuloutettuja arvonkorotuksia		1 340			2 612	
Muita arvonkorotuksia		<u>634</u>			<u>634</u>	
		1 974			3 245	
Arvostusero (käyvän arvon ja kirjanpitoarvon erotus)			274 238			207 475
Johdannaisten käypä arvo ja arvostusero						
Suojaavat johdannaiset	0	0	46 931	0	0	93 894
Ei suojaavat johdannaiset, swapit	0	0	3 132	0	0	0
Ei suojaavat johdannaiset, optiot	0	563	<u>830</u>	0	0	<u>0</u>
Arvostusero (käyvän arvon ja kirjanpitoarvon erotus)			<u>50 330</u>			<u>93 894</u>
Arvostusero yhteensä			324 568			301 370

Konsernin sijoitusten käypä arvo ja arvostusero

	Jäljellä oleva hankintameno 31.12.2021	Kirjanpitoarvo 31.12.2021	Käypä arvo 31.12.2021	Jäljellä oleva hankintameno 31.12.2020	Kirjanpitoarvo 31.12.2020	Käypä arvo 31.12.2020
Kiinteistösijoitukset						
Kiinteistöt	162 654	163 927	266 370	179 777	181 335	270 722
Kiinteistöosakkeet omistusyhteisyrityksissä	66 185	66 185	68 364	67 246	67 246	70 132
Muut kiinteistöosakkeet	41 744	42 446	55 586	40 514	42 202	50 413
Kiinteistösijoitusrahastot	54 719	54 719	58 401	53 715	53 715	54 479
Lainasaamiset saman konsernin yrityksiltä	12 028	12 028	12 028	2 448	2 448	2 448
Sijoitukset omistusyhteisyrityksissä						
Osakkeet ja osuudet osakkuusyrityksissä	0	0	0	1 477	1 477	1 477
Muut sijoitukset						
Osakkeet ja osuudet	1 083 435	1 083 435	1 158 017	1 056 838	1 056 838	1 134 560
Rahoitusmarkkinavälineet	961 908	961 908	961 667	966 346	966 346	968 347
Kiinnelainasaamiset	24 371	24 371	24 371	27 089	27 089	27 089
Muut lainasaamiset	31 489	31 489	31 489	34 049	34 049	34 049
Talletukset	0	0	0	0	0	0
Jälleenvakuutustalletesaamiset	59	59	59	61	61	61
	2 438 594	2 440 568	2 636 351	2 429 561	2 432 806	2 613 777
Rahoitusmarkkinavälineiden jäljellä oleva hankintameno sisältää korkotuotoiksi tai niiden vähennykseksi jaksotettua nimellisarvon ja hankintahinnan erotusta	-6 659			-7 808		
Kirjanpitoarvo sisältää						
Tuloutettuja arvonorotuksia		1 340			2 612	
Muita arvonorotuksia		634			634	
		1 974			3 245	
Arvostusero (käyvän arvon ja kirjanpitoarvon erotus)			194 271			180 971
Johdannaisten käypä arvo ja arvostusero						
Suojaavat johdannaiset	0	0	78 514	0	0	156 751
Ei suojaavat johdannaiset, swapit	0	0	3 132	0	0	0
Ei suojaavat johdannaiset, optiot	0	677	999	0	0	0
Arvostusero (käyvän arvon ja kirjanpitoarvon erotus)			81 968			156 751
Arvostusero yhteensä			276 239			337 723

Kiinteistösijoitukset

	Kiinteistöt ja kiinteistö- osakkeet, emoyhtiö	Kiinteistösijoi- tusrahastot, emoyhtiö	Lainasaamiset saman konser- nin yrityksiltä, emoyhtiö	Lainasaamiset omistusyhteys- yrityksiltä, emoyhtiö	Kiinteistöt ja kiinteistö- osakkeet, konserni	Kiinteistösijoi- tusrahastot, konserni	Lainasaamiset omistus- yhteisyrytyk- siltä, konserni
Hankintameno 1.1.	208 361	45 500	66 754	0	427 988	53 853	2 448
Lisäykset	3 921	0	41 435	7 757	4 302	867	9 579
Vähennykset	-9 427	0	-47 704	0	-20 535	0	0
Siirrot erien välillä	0	0	0	0	-7 488	0	0
Hankintameno 31.12.	202 856	45 500	60 485	7 757	404 266	54 719	12 028
Kertyneet poistot 1.1.	-29 155				-107 086		
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	0				-7 745		
Tilikauden poistot	-1 894				5 624		
Siirrot erien välillä	0				-4 402		
Kertyneet poistot 31.12.	-31 049				-113 609		
Arvon alentumiset 1.1.	-28 470	-122			-41 881	-139	
Vähennysten ja siirtojen arvonalentumiset	779				11 874		
Tilikauden arvonalentumiset	-621	122			-2 114	139	
Arvon alentumisten palautukset	2 206				3 229		
Arvon alentumiset 31.12.	-26 106	0			-28 892	0	
Arvonkorotukset 1.1.	11 779				11 779		
Vähennykset	-986				-986		
Arvonkorotukset 31.12.	10 793				10 793		
Kirjanpitoarvo 31.12.	156 493	45 500	60 485	7 757	272 558	54 719	12 028
Omassa käytössä olevat kiinteistöt ja kiinteistöosakkeet:							
Jäljellä oleva hankintameno	16 549						
Kirjanpitoarvo	16 582						
Käypä arvo	23 664						

Sijoitukset saman konsernin yrityksissä

Muutokset saman konsernin yrityksissä 1.1.2021–31.12.2021, emoyhtiö

	Osakkeet ja osuudet saman konsernin yrityksissä
Hankintameno 1.1.	53 414
Vähennykset	0
Hankintameno 31.12.	53 414
Kertyneet arvonalentumiset 1.1.	-192
Vähennykset	0
Kertyneet arvonalentumiset 31.12.	-192
Kirjanpitoarvo 31.12.	53 222

Muut sijoitukset

Muut lainasaamiset eriteltynä vakuuden mukaan

	2021	2020
Muu vakuus	30 679	33 239

Saamiset

	Emoyhtiö 2021	Emoyhtiö 2020	Konserni 2021	Konserni 2020
Muut saamiset				
Saman konsernin yrityksiltä	2 274	1 372		
Laskennalliset verosaamiset				
Arvonalennuskirjauksista			0	66
Muut			83	83
			83	149

Konsernin sijoitukset osakkuusyrityksissä

Osakkeet ja osuudet osakkuusyrityksissä

	Muutokset osakkuusyrityksissä 1.1.2021–31.12.2021
Hankintameno 1.1.	1 477
Vähennykset	-1 477
Hankintameno 31.12.	0
Kirjanpitoarvo 31.12.	0

Muut sijoitukset

	2021	2020
Muut lainasaamiset eriteltynä vakuuden mukaan		
Muu vakuus	31 489	34 049

Sijoitussidonnaisten vakuutusten katteena olevat sijoitukset

	Alkuperäinen hankintameno, 2021	Käypä arvo, 2021	Alkuperäinen hankintameno, 2020	Käypä arvo, 2020
Osakkeet ja osuudet	1 072 491	1 360 253	977 795	1 145 247
Rahoitusmarkkinavälineet	189 536	191 610	178 172	165 831
Rahat ja pankkisaamiset	79 414	79 414	56 262	56 262
	1 341 441	1 631 277	1 212 228	1 367 340
Sijoitussidonnaisten vakuutusten vastuuvulkaa vastaavat sijoitukset	1 341 441	1 631 277	1 212 228	1 367 340
Rahat ja pankkisaamiset ym. saamiset sisältävät tilinpäätöshetkellä voimassa olevien maksettujen vakuutusten netto- maksuja, joita ei vielä ole sijoitettu		2 984		2 403

Konserniyhtykset

	Emoyhtiön omistusosuus %	Konsernin omistusosuus %
Konserniyhtykset		
Vakuutusosakeyhtiö Henki-Fennia	100 %	100 %
Fennia-palvelu Oy	100 %	100 %
eFennia Oy (osuus äänivallasta 63,6 %)	20 %	20 %
Kiinteistö Oy Joensuun Metropol	100 %	100 %
Kiinteistö Oy Kyllikinportti 2	100 %	100 %
Kiinteistö Oy Televisiokatu 1	100 %	100 %
Kiinteistö Oy Televisiokatu 3	100 %	100 %
Kiinteistö Oy Tampereen Rautatienkatu 21	100 %	100 %
Kiinteistö Oy Tampereen Ratapihan kulma	100 %	100 %
Kiinteistö Oy Teohypo	0 %	100 %
Kiinteistö Oy Espoon Niittyrinne 1	0 %	100 %
Kiinteistö Oy Vasaraperän Liikekeskus	0 %	100 %
Kiinteistö Oy Koivuhaanportti 1-5	0 %	100 %
Kiinteistö Oy Mikkelin Hallituskatu 1	0 %	88 %
Munkinseudun Kiinteistö Oy	0 %	100 %
Omistusyhteyshyörytykset		
Töölön Pysäköintilaitos Oy	38 %	38 %
Vierumäen hotellikiinteistö Ky	50 %	50 %
Vierumäen hotelli GP Oy	50 %	50 %
FEA Fund Management Oy	50 %	50 %
Asunto Oy Helsingin Tuulensuoja	50 %	50 %
Kauppakeskuskiinteistöt FEA Ky	50 %	50 %
Keskinäinen KOy Vanajanlinnan Golf Suites	35 %	35 %
Kiinteistö Oy Joensuun Kauppakatu 32	45 %	45 %
Tyvene Oy	0 %	25 %
Kiinteistö Oy Gigaherts	0 %	33 %

Omistukset muissa yrityksissä

Muut sijoitukset

Osakkeet ja osuudet

	Osuus kaikista osakkeista, emoyhtiö	Kirjanpitoarvo 31.12.2021, emoyhtiö	Käypä arvo 31.12.2021, emoyhtiö	Osuus kaikista osakkeista, konserni	Kirjanpitoarvo 31.12.2021, konserni	Käypä arvo 31.12.2021, konserni
Kotimaiset osakkeet ja osuudet						
Amplus Holding Oy				19,97 %	130	10 400
Evli Bank PLC	1,07 %	457	1 773	1,60 %	685	2 660
Fingrid Oyj , sarja B				13,22 %	203	1 500
Nordia Rahasto Oy	19,52 %	1 062	1 528	19,52 %	1 062	1 528
Panostaja OYJ	6,50 %	2 546	2 546	6,50 %	2 546	2 546
Pihlajalinna Oyj	8,84 %	25 267	25 267	10,00 %	28 604	28 604
Purmo Group Oyj	1,24 %	5 000	7 075	1,24 %	5 000	7 075
Tulikivi A	3,01 %	500	717	3,01 %	500	717
Muut		678	898		1 035	1 826
Ulkomaiset osakkeet ja osuudet						
Ruotsi						
K III Sweden AB - B		39	312		73	581
Muut		39	39		64	102

Sijoitusrahasto-osuudet

	Kirjanpitoarvo 31.12.2021, emoyhtiö	Käypä arvo 31.12.2021, emoyhtiö	Kirjanpitoarvo 31.12.2021, konserni	Käypä arvo 31.12.2021, konserni
Kotimaiset sijoitusrahasto-osuudet:				
Nordea Moderate Yield Fund Class S Acc	22 422	22 422	22 422	22 422
S-Bank Emerging Markets ESG Equity A	4 920	5 441	6 419	7 142
S-Bank Emerging Markets Yield A	6 000	6 045	8 000	8 061
S-Bank Euro Government Bond Yield A	9 733	9 733	12 722	12 722
S-Bank Europe Equity A	6 468	8 198	8 456	10 599
S-Bank Fenno Equity A	3 402	4 719	4 490	6 221
S-Bank Forest C	1 000	1 368	1 000	1 368
S-Bank High Yield Europe ESG Yield A	3 600	4 172	4 600	5 337
S-Bank Passive Europe ESG Equity A	4 148	5 548	5 582	7 287
S-Bank Passive USA ESG Equity A	4 935	7 095	6 460	9 283
S-Bank USA Equity A	6 178	9 172	8 219	12 011
S-Pankki Toimitila A	0	0	713	756
S-Pankki Toimitila C	31 000	33 075	39 353	42 005
S-Pankki Tontti C	14 500	15 477	14 500	15 477
Muut	0	0	153	162
Ulkomaiset sijoitusrahasto-osuudet:				
Caymansaaret				
Cassiopeia Fund Class C EUR	4 000	4 337	4 000	4 337
Golden China Fund Restricted	6 408	6 654	6 408	6 654
Irlanti				
BlackRock ICS Euro Liquid Environmentally Aware	2 249	2 249	2 987	2 987
BlackRock ICS Euro Liquidity Fund Premier Acc	4 957	4 957	5 536	5 536
BlackRock ICS Ultra Short Bond Fund Premier Acc	51 520	51 520	64 779	64 779
db x-trackers MSCI USA Index UCITS ETF DR - 1C	3 922	5 245	5 250	6 958
Granahan US Focused Growth Fund	6 293	6 293	8 257	8 257
iShares Core MSCI Emerging Markets IMI UCITS ETF	9 079	9 370	11 954	12 305
iShares Edge MSCI Europe Value Factor UCITS ETF EU	18 743	20 219	18 743	20 219
iShares MSCI EM ESG Enhanced UCITS ETF	827	827	1 070	1 070

Tilinpäätös

	Kirjanpitoarvo 31.12.2021, emoyhtiö	Käypä arvo 31.12.2021, emoyhtiö	Kirjanpitoarvo 31.12.2021, konserni	Käypä arvo 31.12.2021, konserni
iShares MSCI EM SRI UCITS ETF	3 885	4 034	5 012	5 236
iShares MSCI Europe ESG Enhanced UCITS ETF	3 298	3 335	4 297	4 345
iShares MSCI Europe SRI UCITS ETF	9 079	12 824	11 781	16 844
iShares MSCI USA ESG Enhanced UCITS ETF	2 462	2 530	3 215	3 304
iShares MSCI USA SRI UCITS ETF	2 906	4 395	3 841	5 778
M&G European Loan Fund Class C EUR Acc	17 623	19 474	23 078	25 417
Muzinich EM Short Duration HDGE EUR Acc A	35 173	35 173	46 128	46 128
Luxemburg				
Alma Platinum IV-CQS Asian Macro	2 979	2 979	2 979	2 979
Ashmore SICAV - EM LC Bond Fund Class IH EUR ACC	27 964	27 964	36 947	36 947
BNP Paribas InstiCash EUR 1D Class I	3 967	3 967	3 967	3 967
BNP Paribas InstiCash Money 3M EUR Class I	57 604	57 604	80 063	80 063
db x-trackers MSCI EUR SM CP ETF	7 899	9 260	10 358	12 143
db x-trackers MSCI EUROPE UCITS ETF	9 832	11 810	12 870	15 485
Fidelity Funds - EM Corporate Debt Fund Class I	9 267	9 267	12 206	12 206
iShares EM Government Bond Index Fund	13 821	13 821	18 328	18 328
JPMorgan Funds - EU Government Bond	67 800	67 800	89 871	89 871
M&G European Credit Investment Fund Class E	99 001	104 412	132 140	139 211
M&G European High Yield Credit Investment Class E	21 751	23 370	27 951	29 965
NN L Liquid - EUR	12 988	12 988	19 982	19 982
NN L Liquid - Euribor 3M	70 160	70 160	81 571	81 571
ODDO BHF Euro Corporate Bond Class CI-EUR	41 515	41 836	53 682	54 143
ODDO BHF Euro High Yield Bond Class CI-EUR	12 830	14 099	18 579	20 458
Robeco Capital Growth Funds - Euro Government Bond	39 749	39 749	52 524	52 524
Ruotsi				
Brummer & Partners Lynx Fund	2 004	2 462	2 004	2 428
Saksa				
iShares STOXX Europe 600 ETF	9 545	10 349	9 545	10 349
Yhdysvallat				
iShares US Financials ETF	6 411	7 192	6 423	7 271
iShares S&P 500 Value ETF	6 423	7 271	6 411	7 192
Vanguard Value ETF	6 099	6 883	6 099	6 883
Muut	5	5	5	5

Pääomarahasto-osuudet

	Kirjanpitoarvo 31.12.2021, emoyhtiö	Käypä arvo 31.12.2021, emoyhtiö	Kirjanpitoarvo 31.12.2021, konserni	Käypä arvo 31.12.2021, konserni
Kotimaiset pääomarahasto-osuudet				
Armada Fund V Ky	6 178	6 501	6 178	6 501
Avara Residential Fund II KY	2 925	3 342	2 925	3 342
Avara Vuokrakodit I Ky	0	0	1 003	1 003
Butterfly Venture Fund III Ky	709	963	709	963
Fennia Avainrahasto II Ky	5 010	5 841	5 010	5 841
Fennia Avainrahasto Ky	1 608	1 608	1 608	1 608
Juuri Rahasto I Ky	7 919	8 084	7 919	8 084
Kasvurahastojen Rahasto III Ky	2 068	2 068	2 068	2 068
Korona Fund III Ky	674	3 285	674	3 285
WasaGroup Fund I Ky	0	0	351	535
Muut	260	1 004	260	1 551
Ulkomaiset pääomarahasto-osuudet				
Iso-Britannia				
Euro Choice IV GB Limited	104	1 081	208	2 126
Guernsey				
Partners Group European Buyout	502	688	1 167	1 167
Partners Group European Mezzanine	558	558	837	1 146
The Triton Fund II L.P.	456	456	761	761
The Triton Fund III L.P.	1 754	2 036	3 289	3 818
Jersey				
Triton Smaller Mid-Cap Fund I L.P.	2 654	3 023	2 654	3 023
Yhdysvallat				
Kayne Anderson Senior Credit Fund	6 445	6 792	6 445	6 792
Muut	153	153	251	251
	905 910	958 788	1 138 155	1 216 418

Konsernin sijoitussidonnaisten vakuutusten katteena olevat sijoitukset

Kotimaiset osakkeet

	Kirjanpitoarvo 31.12.2021	Käypä arvo 31.12.2021
Aktia Bank OYJ	539	539
Anora Group Oyj	720	720
Cargotec Oyj	6 606	6 606
Citycon OYJ	778	778
Consti Yhtiot Oyj	6 298	6 298
EAB Group Oyj	578	578
Elisa OYJ	961	961
Fortum OYJ	13 819	13 819
Huhtamäki OYJ	776	776
Kemira OYJ	892	892
Kesko OYJ	1 177	1 177
Kone OYJ	2 760	2 760
Konecranes OYJ	803	803
Metsä Board OYJ	549	549
Neste Oyj	2 833	2 833
Nokia OYJ	7 796	7 796
Nokian Renkaat OYJ	1 184	1 184
Nordea Bank Abp	9 564	9 564
Oriola Oyj	8 442	8 442
Orion Oyj	1 123	1 123
Outokumpu OYJ	4 783	4 783
Outotec OYJ	1 813	1 813
Pihlajalinna Oyj	729	729
PUUULO OYJ	561	561
Revenio Group OYJ	2 140	2 140
Sampo Oyj	10 983	10 983
Sanoma OYJ	857	857
Stockmann OYJ Abp	1 063	1 063
Stora Enso OYJ	3 112	3 112
Suominen OYJ	518	518
Taaleri Oyj	16 591	16 591
Terveystalo Oyj	868	868
Tieto OYJ	3 031	3 031
Tokmanni Group Corp	1 481	1 481
UPM-Kymmene OYJ	8 733	8 733
Uponor OYJ	7 738	7 738
Valmet OYJ	827	827
Wartsila OYJ Abp	1 272	1 272
YIT OYJ	730	730
Muut	9 441	9 441
	145 466	145 466

Ulkomaiset osakkeet

	Kirjanpitoarvo 31.12.2021	Käypä arvo 31.12.2021
Alankomaat		
Ing Groep Nv	671	671
Nn Group Nv	546	546
Unilever Nv-Cva	1 142	1 142
Marshallin saaret		
Star Bulk Carriers Corp	721	721
Norja		
Europris Asa	1 830	1 830
Ruotsi		
Cibus Nordic Real Estate Ab	1 045	1 045
Eltel Ab	8 853	8 853
Endomines Ab	2 007	2 007
Enea Ab	770	770
Essity Aktiebolag-B	601	601
Instalco Intressenter Ab	23 538	23 538
Ssab Ab - B Shares (Helsinki)	1 324	1 324
TeliaSonera Ab Shs (Ruotsi)	2 112	2 112
Volvo Ab B-Shs	893	893
Yhdysvallat		
Abbvie Inc	592	592
Cisco Systems Inc.	595	595
Pfizer Inc	809	809
Muut	20 694	20 694
	68 743	68 743

Sijoitusrahasto-osuudet, kotimaiset

	Kirjanpitoarvo 31.12.2021	Käypä arvo 31.12.2021
Aj Eab Value Hedge A	1 984	1 984
Aj Eab Value Hedge C	589	589
Aktia A100 (A)	9 803	9 803
Aktia A25 Kasvu (A)	648	648
Aktia A50 (A)	6 512	6 512
Aktia Arvo Rein A	33 912	33 912
Aktia Asunnot+ (A)	1 341	1 341
Aktia Asunnot+ (E)	3 294	3 294
Aktia Asunnot+ Tuotto A Raha	794	794
Aktia Asunnot+ Tuotto E Raha	988	988
Aktia Asunnot+ Tuotto I Raha	584	584
Aktia Capital L	5 926	5 926
Aktia Corporate Bond+	2 442	2 442
Aktia Emerging Market Local Currency Frontier Bond	3 819	3 819
Aktia Euroopan Kassakoneet (A)	9 572	9 572
Aktia Europe Small Cap	4 240	4 240
Aktia Impakti (A)	1 902	1 902
Aktia Likvida+ B	4 258	4 258
Aktia Likvida+ D	2 596	2 596
Aktia Maltillinen Omistaja (A)	3 565	3 565
Aktia Mikro Markka (A)	15 204	15 204
Aktia Mikro Rein (A)	9 972	9 972
Aktia Nordic High Yield (A)	8 523	8 523
Aktia Nordic Micro Cap Fund	6 940	6 940

Tilinpäätös

	Kirjanpitoarvo 31.12.2021	Käypä arvo 31.12.2021
Aktia Nordic/Finland	12 591	12 591
Aktia Rohkea Omistaja (A)	3 489	3 489
Aktia Short-Term Corporate Bond+	1 211	1 211
Aktia Vaihtoehtoiset (A)	2 471	2 471
Aktia Vakaa Korko (A)	2 091	2 091
Aktia Varovainen Omistaja (A)	2 897	2 897
Alfred Berg - Optimaalivarainhoito	716	716
Danske Institutional Liquidity Fund	913	913
Danske Invest China K	825	825
Danske Invest High Yield K	636	636
Eab Aktiivinen Fokus A	1 239	1 239
Eab Eurooppa Fokus A Kasvu	1 340	1 340
Eab Korko A	6 295	6 295
Eab Korko C	9 203	9 203
Eab Korko E	731	731
Eab Optimaalivarainhoito A Kasvu	1 805	1 805
Eab Osake A	7 117	7 117
Eab Osake C	12 209	12 209
Eab Pääomarahastot I Ky	563	563
Eab Suomi Fokus A Kasvu	2 367	2 367
Eab Value Added Fund Iii Sr Ii Ky	4 580	4 580
Eab Vastllst Sijoitukset A1	1 432	1 432
Eab Vuokratuotto A	25 660	25 660
Eab Vuokratuotto D	4 990	4 990
Elite Alf Kiinteistökehitys Ii Syöttörahasto Iv Ky	4 677	4 677
Elite Alfred Berg Optimaalivarainhoito	15 048	15 048
Elite Alfred Berg Optimaalivarainhoito A	7 641	7 641
Elite Alfred Berg Suomi Fokus A	2 681	2 681
Elite Alfred Berg Uusiutuva Energia Ii Sr Ii Ky	660	660
Elite Alfred Berg Vastuulliset Sijoitukset A2	1 158	1 158
Elite Aurinkotuotto I Ky	5 199	5 199
Elite Aurinkotuotto Ii Ky	3 060	3 060
Elite Finland Value Added Fund Ii Syöttörahasto Ii	14 753	14 753
Elite Kiinteistökehitys Ii Syöttörahasto Iii Ky	18 198	18 198
Elite Osake Sijoitusrahasto	853	853
Elite Rental Yield Fund Non-Ucits	3 899	3 899
Elite Älyenergia I Ky	2 760	2 760
Eq Liikekiinteistöt 1 T	5 529	5 529
Eq Mandaatti	4 130	4 130
Eq Pohjoismaat Pienyhtiö 2K	736	736
Eq Yhteiskuntakiinteistöt T	13 709	13 709
Evli - Emerging Frontier Fund	1 854	1 854
Evli Corporate Bond B	2 284	2 284
Evli Emerging Markets Credit Class B	3 942	3 942
Evli Equity Factor Usa Fund	11 669	11 669
Evli Euro Government Bond B	5 576	5 576
Evli Euro Likvidi	16 743	16 743
Evli Europe B	14 375	14 375
Evli European High Yield	17 585	17 585
Evli European Investment Grade Class B	12 678	12 678
Evli Finland Select B	22 402	22 402
Evli Finnish Small Cap	36 139	36 139

Tilinpäätös

	Kirjanpitoarvo 31.12.2021	Käypä arvo 31.12.2021
Evli Gem	2 547	2 547
Evli Global B	3 700	3 700
Evli Green Corporate Bond Fund	1 826	1 826
Evli Impact Forest Fund	896	896
Evli Infrastructure Fund I Ky Limited Partnership	1 036	1 036
Evli Japan B	4 579	4 579
Evli Nordic Corporate Bond Class B	12 578	12 578
Evli Nordic Dividend B	3 223	3 223
Evli North America B	3 512	3 512
Evli Osakefaktori B	3 754	3 754
Evli Rental Yield Fund	1 781	1 781
Evli Short Corporate Bond	12 663	12 663
Evli Swedish Small Cap B	1 945	1 945
Evli Varainhoito 50 B	1 077	1 077
Evli Wealth Manager B	4 966	4 966
Fondita Nord. Small Cap B	540	540
Fondita Nordic Micro Cap B	582	582
Innovestor Kasvurahasto Ii Ky	856	856
Innovestor Technology Fund Ky	672	672
Nordea Eurooppalaiset Tähdet A	875	875
Nordea Global High Yield/Finland	1 757	1 757
Nordea Global Index Fund B Kasvu	1 463	1 463
Nordea Kehittyvät Osakemarkkinat Kasvu	596	596
Nordea Lyhyt Korko B Kasvu	10 933	10 933
Nordea Maaailma Fund	1 142	1 142
Nordea Nordic Small Cap K/100	1 560	1 560
Nordea North America	1 381	1 381
Nordea Savings 30 Fund	2 945	2 945
Nordea Savings 50	7 862	7 862
Nordea Savings 75	7 116	7 116
Nordea Savings Fixed Income Fund	680	680
Nordea Suomi	1 308	1 308
Nordea Vakaa Tuotto Kasvu A	1 612	1 612
Open Ocean Fund 2015 Ky	1 079	1 079
Project First Ky	1 000	1 000
Pyn Elite A	1 768	1 768
S-Bank Asset Management 100 A	3 665	3 665
S-Bank Asset Management 30 A Growth	1 014	1 014
S-Bank Brands Equity A	7 353	7 353
S-Bank Emerging Markets Esg Equity A	14 929	14 929
S-Bank Emerging Markets Yield A	8 292	8 292
S-Bank Euro Government Bond Yield A	13 812	13 812
S-Bank Europe Equity A	7 893	7 893
S-Bank Fenno Equity A	7 950	7 950
S-Bank Fixed-Income Asset Management A Growth	2 734	2 734
S-Bank Forest A	3 711	3 711
S-Bank Forest C	7 390	7 390
S-Bank Fossil Free Europe Esg Equity Fund	3 775	3 775
S-Bank Frontier Markets Equity A	700	700
S-Bank Global Private Assets B	2 182	2 182
S-Bank Global Private Assets C	1 071	1 071
S-Bank Green Corporate Bond Esg Yield A	11 185	11 185

Tilinpäätös

	Kirjanpitoarvo 31.12.2021	Käypä arvo 31.12.2021
S-Bank High Yield Europe Esg Yield A	5 669	5 669
S-Bank Housing A	19 030	19 030
S-Bank Passive Europe Esg Equity A	4 594	4 594
S-Bank Passive Usa Esg Equity A	17 278	17 278
S-Bank Short-Term Bond A	4 672	4 672
S-Bank Top Yield A	904	904
S-Bank Usa Equity A	14 331	14 331
Seligson & Co Eurooppa-Indeksirahasto A	3 604	3 604
Seligson & Co Global Top 25 Brands A	6 742	6 742
Seligson & Co Omx Helsinki 25-Indeksiosuus Etf	1 362	1 362
Seligson & Co Pohjois-Amerikka-Indeksirahasto A	6 742	6 742
Seligson & Co Rahamarkkinarahasto Aaa	593	593
Seligson & Co Suomi-Indeksirahasto A	3 900	3 900
Sijoitusrahasto Titanium Kasvuosinko	2 306	2 306
S-Pankki Asunto C	16 419	16 419
S-Pankki Toimitila A	42 096	42 096
S-Pankki Toimitila B	10 255	10 255
S-Pankki Tontti B	9 358	9 358
Säästöpankki Eurooppa B (Kasvu)	2 339	2 339
Säästöpankki Itämeri B (Kasvu)	2 324	2 324
Säästöpankki Kotimaa B (Kasvu)	3 570	3 570
Säästöpankki Ryhti B (Kasvu)	1 480	1 480
Taaleri Afrikka Rahasto I Ky	5 151	5 151
Taaleri Tonttirahasto Ky I B	2 983	2 983
Taaleri Tonttirahasto Ky li B 16.09.2015	680	680
Taaleri Tonttirahasto Ky lii A 16.12.2015	755	755
Taaleri Tonttirahasto Ky lii B 16.12.2015	604	604
Taaleri Tuulitehdas li Ky	4 894	4 894
Titanium Baltia Kiinteistö Erikoissijoitusrahasto	974	974
Ub High Yield	800	800
Ub Lyhyt Korko	553	553
Ub Nordic Property A-Sarja	1 277	1 277
Ub Pohjoismaiset Liikekiinteistöt I	2 652	2 652
Ub Smart	2 225	2 225
Ub Timberland Fund Aif	1 056	1 056
Wip Technology Fund Aif	1 254	1 254
Ws Solar Energy Fund I Ky	691	691
Muut	26 689	26 689
	934 993	934 993

Sijoitusrahasto-osuudet, ulkomaiset

	Kirjanpitoarvo 31.12.2021	Käypä arvo 31.12.2021
Irlanti		
db x-trackers MSCI World Health Care Index UCITS E	3 345	3 345
Fidelity MSCI Japan Index Fund	1 072	1 072
First Trust Cloud Computing UCITS ETF	826	826
Hermes Global Emerging Markets Fund	1 256	1 256
iShares Automation & Robotics UCITS ETF	703	703
iShares Core MSCI Emerging Markets IMI UCITS ETF	1 204	1 204

	Kirjanpitoarvo 31.12.2021	Käypä arvo 31.12.2021
iShares Core MSCI Japan IMI UCITS ETF	7 380	7 380
iShares Core S&P 500 UCITS ETF	17 221	17 221
iShares Edge MSCI Europe Quality Factor UCITS ETF	2 515	2 515
iShares Edge MSCI USA Value Factor UCITS ETF	2 889	2 889
iShares EUR High Yield Corp Bond UCITS ETF	605	605
iShares MSCI EMU Mid Cap UCITS ETF	621	621
iShares MSCI Europe ESG Enhanced UCITS ETF	1 976	1 976
iShares MSCI Europe SRI UCITS ETF	3 254	3 254
iShares MSCI USA ESG Enhanced UCITS ETF	6 057	6 057
iShares MSCI USA ESG Screened UCITS USD ETF	1 605	1 605
iShares MSCI USA Small Cap UCITS ETF	956	956
Polen Capital Investment Funds plc - Focus US Grow	665	665
SPDR MSCI EM Asia ETF	1 203	1 203
SPDR S&P 500 UCITS ETF	1 117	1 117
UBS Irl ETF plc - S&P 500 ESG UCITS ETF	1 892	1 892
Xtrackers ESG MSCI Japan UCITS ETF	2 864	2 864
Xtrackers EUR Corporate Green Bond UCITS ETF	700	700
Xtrackers MSCI Emerging Markets ESG UCITS ETF	1 093	1 093
Luxemburg		
Accendo Capital	762	762
AGCM Fund - Asia Growth Sub-Fund	1 747	1 747
AMUNDI ETF BBB EURO CORPORATE INVESTMENT GRADE UCI	586	586
AMUNDI ETF MSCI NORDIC	1 432	1 432
Amundi Index Euro Agg Corporate Sri - Ucits Etf Dr	2 749	2 749
Amundi Msci Europe Quality Factor UCITS ETF	1 172	1 172
BNP ASIA EX-JAPAN EQ-CC EUR	1 551	1 551
BNP CHINA EQUITY-C-E	1 079	1 079
BNP EMERGING EQ-C ACC EU	520	520
BNP EQT US GROWTH-CLACC EUR	2 750	2 750
BNP INDIA EQUITY-CCAPEUR	1 118	1 118
BNP Paribas Funds Climate Impact	1 968	1 968
BNP Paribas Funds US Value Multi-Factor Equity	11 946	11 946
Carnegie Nordic Markets (Kasvu)	2 068	2 068
Carnegie WorldWide (Kasvu)	3 821	3 821
Carnegie Worldwide Emerging Mark.Eq EUR	1 015	1 015
Carnegie Worldwide Healthcare Select	3 687	3 687
Carnegie Worldwide Stable Equity EUR	1 336	1 336
db x-trackers MSCI EUR SM CP ETF	526	526
db x-trackers MSCI EUROPE UCITS ETF	565	565
DWS Invest ESG Euro Bonds Short	1 007	1 007
DWS Invest ESG European Small/Mid Cap	1 887	1 887
Eleva UCITS Fund - Eleva European Selection Fund	3 712	3 712
Global Evolution Funds - Frontier Markets	577	577
Hamilton Lane Global Private Assets Fund/Luxembourg	651	651
JPMorgan Funds - Emerging Markets Opportunities	1 105	1 105
Lyxor MSCI EM ESG Trend Leaders UCITS ETF	732	732
Morgan Stanley Investment Funds - US Advantage Fun	602	602
Nordea 1 SICAV - Climate and Environment Equity Fu	2 299	2 299
NORDEA 1 SICAV - Global Stable Equity Fund - Euro	814	814
Parvest - Aqua	2 352	2 352
Parvest Bond Euro Government	7 253	7 253
Parvest Equity Energy World Classic Cap (EUR)	3 115	3 115

Tilinpäätös

	Kirjanpitoarvo 31.12.2021	Käypä arvo 31.12.2021
Parvest Equity Europe Small Cap	4 605	4 605
Parvest Equity USA Growth (USD)	20 966	20 966
Threadneedle Lux - American Fund	5 738	5 738
Titanium Asunto Erikoissijoitusrahasto	1 634	1 634
Titanium Hoivakiinteistö Erikoissijoitusrahasto	8 942	8 942
Xtrackers II Eurozone Government Bond UCITS ETF	842	842
Xtrackers II US Treasuries UCITS ETF	796	796
Norja		
Nordea Savings 10 Fund	835	835
ODIN Norden C EUR	589	589
ODIN Global C (EUR)	510	510
Ranska		
Amundi ETF Nasdaq-100 UCITS ETF	2 928	2 928
Ruotsi		
Carnegie Rysslandsfond	1 820	1 820
Muut	29 322	29 322
	211 051	211 051
	1 360 253	1 360 253

Aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden muutokset

Emoyhtiö

	Aineettomat oikeudet	Muut pitkä- vaikutteiset menot	Ennakkomaksut	Koneet ja kalusto	Yhteensä
Hankintameno 1.1.2021	76 062	147 127	46	15 609	238 844
Edellisenä vuonna loppuun poistetut	0	-460	0	0	-460
Lisäykset	0	194	5 097	546	5 837
Vähennykset	0	0	-130	-862	-992
Hankintameno 31.12.2021	76 062	146 861	5 014	15 293	243 230
Kertyneet poistot 1.1.2021	-13 228	-83 184	0	-10 655	-107 067
Edellisenä vuonna loppuun poistetut	0	460	0	0	460
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	0	0	0	486	486
Tilikauden poistot	-7 937	-1 873	0	-1 874	-11 684
Kertyneet poistot 31.12.2021	-21 165	-84 596	0	-12 043	-117 805
Arvonalentumiset 1.1.2021	0	-56 400	0	0	-56 400
Arvonalentumiset 31.12.2021	0	-56 400	0	0	-56 400
Kirjanpitoarvo 31.12.2021	54 897	5 865	5 014	3 249	69 025

Konserni

	Muut pitkä- vaikutteiset menot	Liikearvo	Ennakkomaksut	Koneet ja kalusto	Yhteensä
Hankintameno 1.1.2021	154 557	76 569	1 283	15 954	248 363
Edellisenä vuonna loppuun poistetut	-460	0	0	0	-460
Lisäykset	1 477	0	5 969	546	7 992
Vähennykset	0	0	-1 366	-902	-2 268
Hankintameno 31.12.2021	155 574	76 569	5 885	15 598	253 626
Kertyneet poistot 1.1.2021	-86 179	-16 895	0	-10 767	-113 840
Edellisenä vuonna loppuun poistetut	460	0	0	0	460
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	0	0	0	510	510
Tilikauden poistot	-2 728	-7 657	0	-1 930	-12 315
Kertyneet poistot 31.12.2021	-88 446	-24 551	0	-12 187	-125 185
Arvonalentumiset 1.1.2021	-57 560	0	0	0	-57 560
Arvonalentumiset 31.12.2021	-57 560	0	0	0	-57 560
Kirjanpitoarvo 31.12.2021	9 567	52 018	5 885	3 411	70 881

Oma pääoma

	Emoyhtiö	Konserni
Sidottu		
Pohjarahasto 1.1. / 31.12.	7 703	7 703
Arvonkorotusrahasto 1.1./31.12.	583	583
Sidottu yhteensä	8 286	8 286
Vapaa		
Varmuusrahasto 1.1.	318 822	318 822
Siirto edellisen tilikauden voitosta	84 411	84 411
Varmuusrahasto 31.12.	403 233	403 233
Hallituksen käyttövarat 1.1. / 31.12.	59	59
Edellisten tilikausien voitto 1.1.	0	93 013
Edellisen tilikauden voitto	84 411	95 808
Siirto varmuusrahastoon	-84 411	-84 411
Edellisten tilikausien voitto 31.12.	0	104 410
Tilikauden voitto	67 110	85 236
Vapaa yhteensä	470 402	592 937
Oma pääoma yhteensä	478 688	601 223
Arvonkorotusrahaston erittely 31.12.2021		
Sijoitusomaisuuden arvonkorotukset	583	583
	583	583
Laskelma voitonjakokelpoisista varoista 31.12.2021		
Tilikauden voitto	67 110	
Varmuusrahasto	403 233	
Hallituksen käyttövarat	59	
	470 402	

Velat

Muut velat

	Emoyhtiö 2021	Emoyhtiö 2020
Saman konsernin yrityksille	586	976

Laskennalliset verovelat

	Konserni 2021	Konserni 2020
Konserniaktiivasta	3 858	4 407
Konsernin poistoerosta	2 048	1 984
Muut	480	521
	6 387	6 912

Vakuudet ja vastuusitoumukset

Omasta puolesta annetut

Johdannaissopimuksista johtuva vastuu

	Emoyhtiö 2021	Emoyhtiö 2020	Konserni 2021	Konserni 2020
Ei suojaavat				
Swapit				
Kohde-etuuden arvo	107 699	0	107 699	0
Käypä arvo	3 132	0	3 132	0
Osakejohdannaiset				
Optiosopimukset				
Ostetut myyntioptiot				
Kohde-etuuden arvo	1 151	0	1 385	0
Käypä arvo	1 151	0	1 385	0
Mydyt myyntioptiot				
Kohde-etuuden arvo	-588	0	-708	0
Käypä arvo	-321	0	-386	0
Suojaavat				
Korkojohdannaiset				
Koronvaihtosopimukset				
Avoimet				
Kohde-etuuden arvo	573 220	536 923	1 026 100	965 403
Käypä arvo	46 931	93 894	78 514	156 751

Suljettujen ja erääntyneiden ei-suojaavien johdannaisten tulos on kirjattu täysimääräisesti tulosta vaikuttavasti.

Suljettujen ja erääntyneiden suojaavien johdannaisten realisoitunut tulos jaksetaan tulokseen johdannaissopimuksen alkuperäiselle juoksuaikavälille.

Aikaisemmilla tilikausilla suljettujen korkojohdannaisten tuloksesta tilikaudelle on jaksettu tuottoa 610 411,40 euroa ja tappiota 816 500,90 euroa.

Ei-suojaavien johdannaissopimusten negatiiviset arvostuserot käsitellään kirjanpidossa tulosvaikutteisesti.

Vakuudet ja vastuusitoumukset

	Emoyhtiö 2021	Emoyhtiö 2020	Konserni 2021	Konserni 2020
Saadut johdannaiskaupan vakuudet				
Danske Bank A/S	13 240	23 550	15 600	28 160
Nordea Bank Abp	41 600	73 910	74 620	134 790
Leasing- ja vuokravastuut	3 350	4 020	4 331	5 089
Vuokranmaksun vakuudet				
Kiinteistökiinnitykset			206	206
Muut vastuusitoumukset				
Omasta puolesta	664	167	755	289
Muiden yritysten puolesta	91	122		
Kiinteistöinvestointien AVL:n 120 §:n mukainen tarkistusvastuu	725	824	2 526	3 222
Sijoitussitoumukset				
Sitouduttu merkitsemään pääomarahastojen osuuksia	21 043	27 193	26 970	32 417
Sitouduttu maksamaan kiinteistösijoitusten osuuksia	11 571	8 104	11 571	8 104
Sijoitussidonnaisten vakuutusten katteena olevat sijoitukset			11 971	0
Keskeneräisten rakennuskohteiden maksamattomat urakkaerät		112		112

Arvonlisäverotuksen ryhmärekisteröintiin liittyen yhtiö on muiden Keskinäinen Vakuutusyhtiö Fennian verovelvollisuusryhmän jäsenten kanssa yhteisvastuullisesti vastuussa ryhmän tilitettävistä arvonlisäveroista.

Lähipiirilainat ja -liiketoimet

Yhtiö on myöntänyt 3 465 654,74 euroa rahalainoja vakuutusyhtiön lähipiiriin kuuluville. Yhtiöllä ei ole vastuita eikä vastuusitoumuksia vakuutusyhtiön lähipiiriin kuuluville. Yhtiöllä ei ole lähipiiriliiketoimia, jotka olisi tehty muita kuin tavanomaisia kaupallisia ehtoja noudattaen.

Sijoitussidonnaisten vakuutusten vastuavelka

	Konserni 2021	Konserni 2020
Vakuutusmaksuvastuu	1 585 376	1 331 667
Korvausvastuu	46 778	37 114
	1 632 154	1 368 781

Konsernia koskevat liitetiedot

Fennian konsernitilinpäätöksestä on saatavissa jäljennös yhtiön pääkonttorista osoitteesta Kyllikinportti 2, Helsinki.

Toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen allekirjoitukset

Helsingissä 17. päivänä maaliskuuta 2022

Mikael Ahlbäck

Jyrki Mäkynen

Henry Backlund

Johanna Ikäheimo

Juha-Pekka Kallunki

Anni Ronkainen

Risto Tornivaara

Antti Kuljukka
toimitusjohtaja

Tilinpäätösmerkintä

Suoritetusta tarkastuksesta on tänään annettu tilintarkastuskertomus.

Helsingissä 17. päivänä maaliskuuta 2022

KPMG OY AB

Mikko Haavisto

KHT

Tilintarkastuskertomus Keskinäinen Vakuutusyhtiö Fennian yhtiökokoukselle

Tilinpäätöksen tilintarkastus

Lausunto

Olemme tilintarkastaneet Keskinäinen Vakuutusyhtiö Fennian (y-tunnus 0196826-7) tilinpäätöksen tilikaudelta 1.1.–31.12.2021. Tilinpäätös sisältää sekä konsernin että emoyhtiön taseen, tuloslaskelman, rahoituslaskelman ja liitetiedot.

Lausuntonamme esitämme, että tilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan konsernin sekä emoyhtiön toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti ja täyttää lakisääteiset vaatimukset.

Lausuntomme on ristiriidaton tarkastusvaliokunnalle annetun lisäraportin kanssa.

Lausunnon perustelut

Olemme suorittaneet tilintarkastuksen Suomessa noudatettavan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Hyvän tilintarkastustavan mukaisia velvollisuuksiamme kuvataan tarkemmin kohdassa *Tilintarkastajan velvollisuudet tilinpäätöksen tilintarkastuksessa*.

Olemme riippumattomia emoyhtiöstä ja konserniyrityksistä niiden Suomessa noudatettavien eettisten vaatimusten mukaisesti, jotka koskevat suorittamaamme tilintarkastusta ja olemme täyttäneet muut näiden vaatimusten mukaiset eettiset velvollisuutemme.

Emoyhtiölle ja konserniyrityksille suorittamamme muut kuin tilintarkastuspalvelut ovat parhaan tietomme ja käsityksemme mukaan olleet Suomessa noudatettavien, näitä palveluja koskevien säännösten mukaisia, emmekä ole suorittaneet EU-asetuksen 537/2014 5. artiklan 1 kohdassa tarkoitettuja kiellettyjä palveluja. Suorittamamme muut kuin tilintarkastuspalvelut on esitetty konsernitilinpäätöksen liitetiedossa *Tilintarkastajan palkkiot*.

Käsityksemme mukaan olemme hankkineet lausuntomme perustaksi tarpeellisen määrän taroitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä.

Olennaisuus

Tarkastuksemme laajuuteen on vaikuttanut soveltamamme olennaisuus. Olennaisuus on määritetty perustuen ammatilliseen harkintaamme ja se ohjaa tarkastustoimenpiteiden luonteen, ajoituksen ja laajuuden määrittämisessä, sekä todettujen virheellisyyksien vaikutusten arvioimisessa suhteessa tilinpäätökseen kokonaisuutena. Olennaisuuden taso perustuu arvioomme sellaisten virheellisyyksien suuruudesta, joilla yksin tai yhdessä voisi kohtuudella odottaa olevan vaikutusta tilinpäätöksen käyttäjien tekemiin taloudellisiin päätöksiin. Olemme ottaneet huomioon myös sellaiset virheellisyydet, jotka laadullisten seikkojen vuoksi ovat mielestämme olennaisia tilinpäätöksen käyttäjille.

Merkittävimmät arvioidut olennaisen virheellisyyden riskit

Olemme alla kuvanneet arviomme merkittävimmistä olennaisen virheellisyyden riskeistä, mukaan lukien väärinkäytöksestä johtuvan olennaisen virheellisyyden riskeistä, sekä esittäneet yhteenvedon siitä, miten olemme toimineet näiden riskien johdosta.

Olemme ottaneet tilintarkastuksessamme huomioon riskin siitä, että johto sivuuttaa kontroleja. Tähän on sisältynyt arviointi siitä, onko viitteitä sellaisesta johdon tarkoitushakuisesta suhtautumisesta, josta aiheutuu väärinkäytöksestä johtuvan olennaisen virheellisyyden riski.

Sijoitusomaisuuden arvostus (tilinpäätöksen laatimisperiaatteet s. 16–18)

Merkittävimmät arvioidut olennaisen virheellisyyden riskit

Konsernin sijoitusomaisuus, sisältäen sijoitussidonnaisten vakuutusten katteena olevat sijoitukset, muodostaa taseen varoista merkittävimmän erän.

Sijoitukset arvostetaan pääsääntöisesti hankintamenuun tai kuten kiinteistöt, suunnitelman mukaisin poistoin vähennettyyn arvoon tai edellä mainittuja alempaan käypään arvoon. Sijoitussidonnaisten vakuutusten katteena olevat sijoitukset arvostetaan käypään arvoon. Tilinpäätöksen liitetiedoissa esitetään lisäksi sijoitusten käyvät arvot ja sijoitusten nettotuotto käyvin arvoin.

Omaisuserien käyvät arvot perustuvat joko markkinanoteerauksiin tai käypien arvojen yleisten periaatteiden mukaisesti määritettyihin arvioihin. Niiden omaisuserien osalta, joiden markkina-arvoa ei saada julkisista markkinanoteerauksista, käyvän arvon määrittämiseen voi liittyä harkinnanvaraisuutta. Tällaisia sijoituksia ovat esimerkiksi noteeraamattomat pääoma- ja kiinteistö-sijoitukset.

Kuinka olemme toimineet näiden riskien johdosta

Olemme arvioineet sovellettujen tilinpäätösperiaatteiden ja arvostusmenetelmien asianmukaisuutta.

Olemme testanneet arvopapereiden, johdannaisten ja kiinteistöomaisuuden kirjaamiseen ja arvostusprosessiin liittyviä sisäisiä kontroleja.

Olemme verranneet sijoitusomaisuuden arvostuksessa käytettyjä arvoja ulkopuolisiin hintanoteerauksiin ja muiden sovellettujen arvostusmenetelmien antamiin tuloksiin sekä arvioineet yhtiön omien arvostusmenettelyjen asianmukaisuutta.

Lisäksi olemme arvioineet sijoitusomaisuutta koskevien liitetietojen asianmukaisuutta.

Vastuuvelan laskenta (tilinpäätöksen laatimisperiaatteet s. 19–22)

Merkittävimmät arvioidut olennaisen virheellisyyden riskit

Vakuutusyhtiölain 9 luvun mukainen vakuutustekninen vastuuvelka on emoyhtiön ja konsernin taseen vastattavien merkittävin erä.

Keskinäinen Vakuutusyhtiö Fennian vastuuvelan merkittävin riski on korvausvastuun riittävyys. Eläkemuoitoisten vahinkojen korvausvastuun laskennassa käytettävän diskonttokoron määrittäminen ja vahinkotapahtumien arviointi on tehtävä turvaavasti.

Tytäryhtiö Vakuutusosakeyhtiö Henki-Fennian omalla riskillä on takuukorkoisia eläke- ja säästökivakuutuksia, joille on luvattu laskuperustekorko. Luvattuun laskuperustekorkoon liittyy sijoitustuottojen riski, jota osaksi hallitaan vastuuvelkaan sisältyvällä korkotäydennysvarauksella. Vastuuvelkaa laskettaessa käytettävä korko on valittava turvaavasti.

Vastuuvelan tasearvon merkittävyyden ja sen laskentaan liittyvien johdon harkintaa sisältävien oletusten ja monimutkaisten vakuutusmatemaattisten laskentamallien johdosta vastuovelka on arvioitu tilintarkastuksessa eräksi, johon sisältyy olennaisen virheellisuuden riski.

Kuinka olemme toimineet näiden riskien johdosta

Olemme arvioineet vakuutusteknisen vastuuvelan kirjaamiseen ja laskentaan liittyviä periaatteita ja laskentaprosessia.

Vakuutusmatemaatikkomme on osallistunut tarkastukseen ja arvioinut käytettyjen oletusten ja menetelmien asianmukaisuutta ja laskennan oikeellisuutta.

Lisäksi olemme käyneet läpi vastuuvelan kirjanpidollisen käsittelyn asianmukaisuutta ja arvioineet vastuuvelkaa koskevien liitetietojen oikeellisuutta.

Tilinpäätöstä koskevat hallituksen ja toimitusjohtajan velvollisuudet

Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat tilinpäätöksen laatimisesta siten, että se antaa oikean ja riittävän kuvan Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti ja täyttää lakisääteiset vaatimukset. Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat myös sellaisesta sisäisestä valvonnasta, jonka ne katsovat tarpeelliseksi voidakseen laatia tilinpäätöksen, jossa ei ole väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisyyttä.

Hallitus ja toimitusjohtaja ovat tilinpäätöstä laatiessaan velvollisia arvioimaan emoyhtiön ja konsernin kykyä jatkaa toimintaansa ja soveltuissa tapauksissa esittämään seikat, jotka liittyvät toiminnan jatkuvuuteen ja siihen, että tilinpäätös on laadittu toiminnan jatkuvuuteen perustuen. Tilinpäätös laaditaan toiminnan jatkuvuuteen perustuen, paitsi jos emoyhtiö tai konserni aiotaan purkaa tai toiminta lakkauttaa tai ei ole muuta realistista vaihtoehtoa kuin tehdä niin.

Tilintarkastajan velvollisuudet tilinpäätöksen tilintarkastuksessa

Tavoitteenamme on hankkia kohtuullinen varmuus siitä, onko tilinpäätöksessä kokonaisuutena väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisyyttä, sekä antaa tilintarkastuskertomus, joka sisältää lausuntomme. Kohtuullinen varmuus on korkea varmuustaso, mutta se ei ole tae siitä, että olennainen virheellisyys aina havaitaan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti suoritettavassa tilintarkastuksessa. Virheellisyyksiä voi aiheutua väärinkäytöksestä tai virheestä, ja niiden katsotaan olevan olennaisia, jos niiden yksin tai yhdessä voisi kohtuudella odottaa vaikuttavan taloudellisiin päätöksiin, joita käyttäjät tekevät tilinpäätöksen perusteella.

Hyvän tilintarkastustavan mukaiseen tilintarkastukseen kuuluu, että käytämme ammatillista harkintaa ja säilytämme ammatillisen skeptisyyden koko tilintarkastuksen ajan. Lisäksi:

- Tunnistamme ja arvioimme väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvat tilinpäätöksen olennaisen virheellisuuden riskit, suunnittelemme ja suoritamme näihin riskeihin vastaavia tilintarkastustoimenpiteitä ja hankimme lausuntomme perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä. Riski siitä, että väärinkäytöksestä johtuva olennainen virheellisyys jää havaitsematta, on suurempi kuin riski siitä, että virheestä johtuva olennainen virheellisyys jää havaitsematta, sillä väärinkäytökseen voi liittyä yhteistoimintaa, väärentämistä, tietojen tahallista esittämättä jättämistä tai virheellisten tietojen esittämistä taikka sisäisen valvonnan sivuuttamista.
- Muodostamme käsityksen tilintarkastuksen kannalta relevantista sisäisestä valvonnasta pystyäksemme suunnittelemaan olosuhteisiin nähden asianmukaiset tilintarkastustoimenpiteet mutta emme siinä tarkoituksessa, että pystyisimme antamaan lausunnon emoyhtiön tai konsernin sisäisen valvonnan tehokkuudesta.
- Arvioimme sovellettujen tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden asianmukaisuutta sekä johdon tekemien kirjanpidollisten arvioiden ja niistä esitettävien tietojen kohtuullisuutta.
- Teemme johtopäätöksen siitä, onko hallituksen ja toimitusjohtajan ollut asianmukaista laatia tilinpäätös perustuen oletukseen toiminnan jatkuvuudesta, ja teemme hankkimamme tilintarkastusevidenssin perusteella johtopäätöksen siitä, esiintyykö sellaista tapahtumiin tai olosuhteisiin liittyvää olennaista epävarmuutta, joka voi antaa merkittävää aiheutta epäillä emoyhtiön tai konsernin kykyä jatkaa toimintaansa. Jos johtopäätöksemme on, että olennaista epävarmuutta esiintyy, meidän täytyy kiinnittää tilintarkastuskertomuksessamme lukijan huomiota epävarmuutta koskeviin tilinpäätöksessä esitettäviin tietoihin tai, jos epävarmuutta koskevat tiedot eivät ole riittäviä, mukauttaa lausuntomme. Johtopäätöksemme perustuvat tilintarkastuskertomuksen antamispäivään mennessä hankittuun tilintarkastusevidenssiin. Vastaiset tapahtumat tai olosuhteet voivat kuitenkin johtaa siihen, ettei emoyhtiö tai konserni pysty jatkamaan toimintaansa.
- Arvioimme tilinpäätöksen, kaikki tilinpäätöksessä esitettävät tiedot mukaan lukien, yleistä esittämistapaa, rakennetta ja sisältöä ja sitä, kuvastaako tilinpäätös sen perustana olevia liiketoimia ja tapahtumia siten, että se antaa oikean ja riittävän kuvan.
- Hankimme tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä konserniin kuuluvia yhteisöjä tai liiketoimintoja koskevasta taloudellisesta informaatiosta pystyäksemme antamaan lausunnon konsernitalinpäätöksestä. Vastaamme konsernin tilintarkastuksen ohjauksesta, valvonnasta ja suorittamisesta. Vastaamme tilintarkastuslausunnosta yksin.

Kommunikoimme hallintoelinten kanssa muun muassa tilintarkastuksen suunnitellusta laajuudesta ja ajoituksesta sekä merkittävistä tilintarkastushavainnoista, mukaan lukien mahdolliset sisäisen valvonnan merkittävät puutteellisuudet, jotka tunnistamme tilintarkastuksen aikana.

Muut raportointivelvoitteet

Tilintarkastustoimeksiantoa koskevat tiedot

Olemme toimineet yhtiökokouksen valitsemana tilintarkastajana tilikaudesta 2007 alkaen yhtäjaksoisesti 15 vuotta.

Muu informaatio

Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat muusta informaatiosta. Muu informaatio käsittää toimintakertomuksen. Tilinpäätöstä koskeva lausuntomme ei kata muuta informaatiota.

Velvollisuutenamme on lukea muu informaatio tilinpäätöksen tilintarkastuksen yhteydessä ja tätä tehdessämme arvioida, onko muu informaatio olennaisesti ristiriidassa tilinpäätöksen tai tilintarkastusta suoritettaessa hankkimamme tietämyksen kanssa tai vaikuttaako se muutoin olevan olennaisesti virheellistä. Velvollisuutenamme on lisäksi arvioida, onko toimintakertomus laadittu sen laatimiseen sovellettavien säännösten mukaisesti.

Lausuntonamme esitämme, että toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen tiedot ovat yhdenmukaisia ja että toimintakertomus on laadittu toimintakertomuksen laatimiseen sovellettavien säännösten mukaisesti.

Jos teemme suorittamamme työn perusteella johtopäätöksen, että toimintakertomuksessa on olennainen virheellisyys, meidän on raportoitava tästä seikasta. Meillä ei ole tämän asian suhteen raportoitavaa.

Helsinki 17. maaliskuuta 2021
KPMG Oy Ab

Mikko Haavisto
KHT

Hallintoneuvoston lausunto

Keskinäinen Vakuutusyhtiö Fennian hallintoneuvosto on käsitellyt yhtiön vuoden 2021 tilinpäätöksen ja konsernitilinpäätöksen, toimintakertomuksen sekä tilintarkastuskertomuksen. Hallintoneuvostolla ei ole niiden johdosta huomauttamista.

Hallintoneuvosto esittää Keskinäinen Vakuutusyhtiö Fennian vuoden 2022 varsinaiselle yhtiökokoukselle, että tilinpäätös ja konsernitilinpäätös vahvistettaisiin ja hallituksen ehdotus vuosituloksen käyttämisestä hyväksyttäisiin.

Helsingissä maaliskuun 17. päivänä 2022

Hallintoneuvoston puolesta

Janne Ylinen
hallintoneuvoston puheenjohtaja

Hallinto

Hallintoneuvosto

1.1.2022

Puheenjohtaja

Janne Ylinen

toimitusjohtaja

Kokkolan HalpaHalli Oy

Kokkola

Varapuheenjohtajat

Marianne Kaasalainen

toimitusjohtajaOy

Patrol Trading Ab

Espoo

Jäsenet

Clarisse Berggårdh

toimitusjohtaja

Helsinki Partners Oy

Helsinki

Stefan Björkman

toimitusjohtaja

Föreningen Konstsamfundet

Helsinki

Michael Cedercreutz

toimitusjohtaja

Viktor Ek

Helsinki

Risto Finne

hallituksen puheenjohtaja

Kuopion Konepaja Oy

Kuopio

Virve Groning

toiminnanjohtaja

UFF

Klaukkala

Jarmo Halonen

toimitusjohtaja

Elecster Oyj

Akaa

Jukka Hyryläinen

toimitusjohtaja

Katko Oy

Helsinki

Juha Järvi

toimitusjohtaja

Ka-Mu Oy

Karstula

Pia Kauma

kansanedustaja

Espoo

Hannu Kekäläinen

hallituksen puheenjohtaja

Check Point Finland Oy

Piikkiö

Jenni Keskinen

toimitusjohtaja

Ravintolakolmio Oy

Helsinki

Jaana Kokko

Oulu

Petteri Kolin

toimitusjohtaja

Punda Brands Oy

Helsinki

Perttu Kouvalainen

toimitusjohtaja

Mainostoimisto Fabrik Oy

Joensuu

Pekka Kuivalainen

toimitusjohtaja

Pisla Oy

Viitasaari

Matti Kurttio

hallituksen puheenjohtaja

Tormets Oy

Tornio

Mari Laaksonen

toimitusjohtaja

CleanMarin Oy

Helsinki

Tommi Latva

talousjohtaja

Rotator Oy

Tampere

Maunu Lehtimäki

toimitusjohtaja

Evli Pankki Oyj

Helsinki

Markus Lindblom

hallituksen puheenjohtaja

RTV-Yhtymä Oy

Riihimäki

Heli Lindqvist

toimitusjohtaja

Lukko ja Kone oy

Pori

Markus Lohi

kansanedustaja

Rovaniemi

Hannu Löytönen

teollisuusneuvos

hallitusten puheenjohtaja

Betset Oy

Kyyjärvi

Tauno Maksniemi

toimitusjohtaja

Broadview Oy

Nummela

Matti Manner

toimitusjohtaja

Prohoc

Vaasa

Jouko Manninen

kaupunginjohtaja

Kuusamon kaupunki

Kuusamo

Mikko Markkanen

toimitusjohtaja

Crazy Town Oy

Jyväskylä

Anna Mollberg

HR- ja myyntijohtaja

Kymppi-Maukkaat Oy

Akaa

Juha Murtopuro

toimitusjohtaja

Alltime Oy/Eteläranta Capital Oy

Helsinki

Antti Mykkänen

henkilöstön edustaja

Lahti

Heikki Nikku

Tuusula

Ari Penttilä

toimitusjohtaja

Matkapojat

Tampere

Tero Pesu

HR-johtaja

Stora Enso Oyj

Helsinki

Pekka Rantamäki

toimitusjohtaja

Rantamäki Advisors Oy

Hyvinkää

Tarleena Rinta-Jouppi

business controller

Rinta-Joupin Autoliike

Turku

Ali U. Saadetdin

hallituksen puheenjohtaja

A. Saadetdin Oy

Tampere

Kalle Saajos

toimitusjohtaja

Saajos Yhtiöt

Lohja

Kaj Ström

hallituksen puheenjohtaja

Motoral Oy

Helsinki

Antti Tiitola

toimitusjohtaja

Broman Group Oy

Helsinki

Juhana Tikka

toimitusjohtaja

Länsi-Savo Oy

Mikkeli

Tapio Tommila

toimitusjohtaja

Panostaja Oyj

Tampere

Virpi Utriainen

toiminnanjohtaja

Nuori Yrittäjyys ry

Helsinki

Heikki Vauhkonen

toimitusjohtaja

Tulikivi Oyj

Juuka

Jens Österberg

toimitusjohtaja

Oy Petsmo Products Ab

Vaasa

Hallitus

1.1.2022

Puheenjohtaja

Mikael Ahlbäck

teollisuusneuvos, konsernijohtaja

Ab Rani Plast Oy

Teerijärvi

Jäsenet

Henry Backlund

hallituksen puheenjohtaja

Dermoshop Oy

Korsnäs

Johanna Ikäheimo

Hallituksen puheenjohtaja

Lappset Group Oy

Juha-Pekka Kallunki

liiketaloustieteen professori

Oulun yliopiston kauppakorkeakoulu, Aalto yliopiston kauppakorkeakoulu ja Stockholm School of Economics

Oulu

Jyrki Mäkynen

toimitusjohtaja, hallituksen puheenjohtaja

Oy HM Profiili Ab

Seinäjoki

Anni Ronkainen

Executive Vice President, Chief Digital Officer

Kesko Oyj

Helsinki

Risto Tornivaara

hallituksen puheenjohtaja

Mitigram AB

Italia

Hallituksen sihteeri

Sanna Elg

lakiasiaintohtaja

Fennia

Espoo

Tilintarkastajat

KPMG Oy Ab

Mikko Haavisto

KHT

Varatilintarkastaja

KPMG Oy Ab

Fredrik Westerholm

KHT

Fennia-konsernin johtoryhmä

1.1.2022

Antti Kuljukka

konsernijohtaja

Antti Huhtala

varatoimitusjohtaja, operatiivinen johtaja, Keskinäinen Vakuutusyhtiö Fennia

Sanna Elg (sihteeri)

lakiasiaainjohtaja

Mika Manninen

konsernin talousjohtaja

Alexander Schoschkoff

toimitusjohtaja, Henki-Fennia

Keskinäinen Vakuutusyhtiö Fennian johtoryhmä

1.1.2022

Antti Huhtala

varatoimitusjohtaja, operatiivinen johtaja, vakuutus- ja vahinkopalvelut

Mikko Lempiäinen

johtaja, omaisuusvakuutus- ja vahinkopalvelut

Mikko Kokko

johtaja, henkilövakuutus- ja vahinkopalvelut

Sanna Kämäri

johtaja, taloushallinto

Hanna Länsivuori

johtaja, digitaalinen liiketoiminta ja asiakaskokemus

Jarkko Mattinen

johtaja, asiakkuudet

Petteri Miinalainen

tietohallintojohtaja

Anu Nurro

henkilöstöjohtaja , ihmiset ja kulttuuri

Antti Näreaho

johtaja, liiketoiminnan lakiasiat ja tuki

Patrik Serén

kehitysjohtaja

Pekka Sihvonen

aktuaarijohtaja

Lääkärit

1.1.2022

Sari Anthoni

Lääketieteen tohtori,
työterveyshuollon erikoislääkäri

Mikael Hedenborg

lääketieteen ja kirurgian tohtori
työterveyshuollon erikoislääkäri,
ylilääkäri
vakuutuslääketieteen erityispätevyys

Tero Järvinen

Professori, ortopedian ja traumatologian erikoislääkäri

Lauri Keso

lääketieteen ja kirurgian tohtori,
sisätautien ja reumatologian erikoislääkäri
vakuutuslääketieteen erityispätevyys

Juha Liira

lääketieteen ja kirurgian tohtori,
työterveyshuollon ja työlääketieteen erikoislääkäri
vakuutuslääketieteen erityispätevyys

Heikki Mäenpää

dosentti, lääketieteen tohtori
Ortopedia ja traumatologia

Mika Paavola

lääketieteen tohtori,
ortopedian ja traumatologian
erikoislääkäri

Tove Palmgren-Soppela

lääketieteen lisensiaatti,
käsikirurgian erikoislääkäri

Timo Yrjönen

lääketieteen tohtori,
ortopedian erikoislääkäri

Heikki Österman

lääketieteen lisensiaatti,
ortopedian ja traumatologian
erikoislääkäri